

Rozpočtování a financování obcí Zlínského kraje

Bc. Václav Pavlíček

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Václav PAVLÍČEK**
Osobní číslo: **M10511**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Rozpočtování a financování obcí Zlínského kraje**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Charakterizujte základní pojmy a legislativu týkající se oblastí rozpočtování a financování obcí.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu rozpočtů obce Lukov, města Bystřice pod Hostýnem a statutárního města Zlín.
- Zhodnoťte hospodaření výše uvedených municipalit pomocí ukazatelů finanční analýzy.
- Na základě zjištěných skutečností navrhněte opatření vedoucí ke zlepšení stávajícího stavu hospodaření.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] JACKSON, P. a BROWN, C. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. 733 s. ISBN 80-864-3209-2.
- [2] OTRUSINOVÁ, M. a KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [3] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. a JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktual. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [4] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Pavel Grebeníček
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 26. března 2012
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2012

Ve Zlíně dne 26. března 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému;
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování záverečných prací

(1) Přijímá škola nezveřejňovat zveřejňovat disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhly obhajoba, včetně posudků zprávy a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze bakalářských prací, které spravuje. Žádost zveřejnit staví na míru přání autora školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce neodůvodněně odepřít a obhajobě musí být při nejmenším při pracovních úkolech předložena obhajoby zveřejněny k veřejnému vstupu a musí určena veřejná přístupnost práce školy nebo musí být určeno, v jaké pracovních úkolech školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své vlastní účely, copy nebo reprodukovat.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3.

(3) Do práva autorského také nevstoupí díla nebo dílny či výtvarné zařízení, které je určeno za účelem výkonu přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prostředku k výkonu nebo k vlastnímu potřebě díla systematického nebo studijního nebo jiných podobných prostředků vyplývajících z jeho přímého vztahu ke škole nebo školskému či výtvarnému zařízení (školské dílo).

³ zákon č. 121/1999 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo.

(1) Škola nebo školské či výtvarné zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 15 odst. 3). Odkládá-li autor školní dílo publicitní účelům bez účelového školení, mohou se tyto školy dovolávat ustanovení odstavce prvního pouze v případě, že souhlasí s uzavřením § 15 odst. 1 zvláštní smlouvy.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – ~~bakalářskou~~/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování ~~bakalářské~~/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky ~~bakalářské~~/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem ~~bakalářskou~~/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze ~~bakalářské~~/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 2.5.2012

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na problematiku rozpočtování a financování vybraných obcí Zlínského kraje, jimiž jsou statutární město Zlín, město Bystřice pod Hostýnem a obec Lukov.

Teoretická část se zabývá objasněním pojmu fiskální decentralizace a postavením municipálních rozpočtů v rozpočtové soustavě České republiky.

V praktické části jsou provedeny analýzy rozpočtů a finanční analýzy vybraných obcí. Na tyto kapitoly navazuje závěrečná část práce, v níž jsou vymezeny návrhy a doporučení ke zlepšení hospodaření.

Klíčová slova: Fiskální federalismus, fiskální decentralizace, rozpočet, rozpočtový výhled, rozpočtové zásady, finanční analýza, Zlín, Bystřice pod Hostýnem, Lukov

ABSTRACT

The thesis is focused on budgeting and financing of selected municipalities of Zlín Region, which are the statutory town Zlín, the town Bystřice pod Hostýnem and Lukov community.

The theoretical part deals with clarifying the concept of fiscal decentralization and position of municipality budgets in the budgetary system of the Czech republic.

In the practical part are performed analysis of budgets and financial analysis of selected municipalities. The final part, which reset from the previous chapters, defines suggestions and advice for management improvement.

Keywords: the fiscal federalism, the fiscal decentralisation, budget, budget outlook, budgetary principles, financial analysis, Zlín, Bystřice pod Hostýnem, Lukov

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu práce Ing. Pavlu Grebeníčkovvi za odborné vedení, pomoc a cenné rady, které jsem při zpracování využil.

Dále děkuji všem, kteří mi vyšli jakkoliv vstříc, zejména zástupcům samospráv za poskytování údajů, nezbytných pro zpracování této diplomové práce.

Diplomová práce je podpořena projektem IGA/FaME/2012/028 „Využití efektů plynoucích z duality finančních vztahů ke zvýšení výkonnosti obce.“

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 FISKÁLNÍ FEDERALISMUS	12
1.1 FUNKCE VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	12
1.2 DEFINICE FISKÁLNÍHO FEDERALISMU	13
1.2.1 Zásady fiskálního federalismu.....	14
1.3 FISKÁLNÍ DECENTRALIZACE	15
2 MÍSTNÍ SAMOSPRÁVA V KONTEXTU VEŘEJNÉ SPRÁVY ČR	17
2.1 ORGÁNY OBCÍ.....	17
3 ROZPOČTY OBCÍ V ČR	19
3.1 POSTAVENÍ ROZPOČTŮ OBCÍ V KONTEXTU ČR.....	19
3.2 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA MUNICIPALNÍCH ROZPOČTŮ V ČR.....	20
3.2.1 Evropská charta místní samosprávy	21
3.2.2 Ústava	21
3.2.3 Zákon o obcích	21
3.2.4 Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.....	21
3.2.5 Zákon o rozpočtovém určení daní	23
3.3 ROZPOČTOVÉ ZÁSADY	23
3.4 ROZPOČTOVÁ SKLADBA.....	23
3.4.1 Příjmy rozpočtu	25
3.4.2 Výdaje rozpočtu.....	28
3.5 ROZPOČTOVÝ PROCES.....	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH OBCÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	32
4.1 STATUTÁRNÍ MĚSTO ZLÍN	32
4.2 BYSTRICE POD HOSTÝNEM	33
4.3 OBEC LUKOV	34
5 ANALÝZA ROZPOČTŮ VYBRANÝCH OBCÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	35
5.1 ROZPOČET STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍNA.....	35
5.1.1 Příjmy rozpočtu	35
5.1.2 Výdaje rozpočtu.....	39
5.2 ROZPOČET MĚSTA BYSTRICE POD HOSTÝNEM.....	42
5.2.1 Příjmy rozpočtu	43
5.2.2 Výdaje rozpočtu.....	46
5.3 ROZPOČET OBCE LUKOV	50
5.3.1 Příjmy rozpočtu	51
5.3.2 Výdaje rozpočtu.....	53
5.4 SROVNÁNÍ	55
6 FINANČNÍ ANALÝZA OBCÍ	61

6.1	ZLÍN	63
6.2	BYSTRICE POD HOSTÝNEM	66
6.3	LUKOV	69
6.4	KOMPARACE ÚČETNÍCH VÝKAZŮ A FINANČNÍCH UKAZATELŮ OBCÍ	72
7	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH OBCÍ	78
7.1	STATUTÁRNÍ MĚSTO ZLÍN	78
7.2	MĚSTO BYSTRICE POD HOSTÝNEM	83
7.3	OBEC LUKOV	87
	ZÁVĚR.....	93
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	94
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	100
	SEZNAM OBRÁZKŮ	101
	SEZNAM TABULEK.....	103

ÚVOD

Ve své práci se zabývám hospodařením tří územně samosprávních jednotek, tedy obcí a měst, kterými jsou statutární město Zlín, město Bystřice pod Hostýnem a obec Lukov.

Tyto tři územně správní jednotky jsem si vybral záměrně, protože mou snahou je porovnat hospodaření obcí různých velikostních kategorií, přičemž toto kritérium daný výběr splňuje. Dalším důvodem pro tento výběr je má relativně dobrá znalost místního prostředí.

Hlavním cílem mé práce je poskytnout ucelený přehled o hospodaření výše uvedených územně samosprávních jednotek, jejich vzájemné srovnání a návrhy a doporučení ke zlepšení stávající situace.

Mezi dílčí cíle, nezbytné pro naplnění hlavního cíle, patří provedení analýzy rozpočtů a finanční analýzy jednotlivých obcí a měst.

V teoretické části se zaměřím zejména na definici pojmů „fiskální federalismus“ a „fiskální decentralizace“, dále postavení místní správy v kontextu České republiky se zaměřením na její hospodaření. Kromě toho se v ní zaměřím na popis rozpočtové soustavy ČR s ohledem na municipální rozpočty, provedu rozbor legislativních norem v oblasti rozpočtování a financování obcí a vysvětlím průběh rozpočtového procesu v územně samosprávních jednotkách.

Praktická část směřuje k naplnění cílů. Nejprve obsahuje krátký popis výše uvedených obcí a měst, zaměřený především na jejich hospodaření. Dále se skládá z analýz rozpočtů těchto územně správních jednotek a finanční analýzy. Tyto pasáže jsou završeny srovnávací analýzou, na niž navazuje závěrečná návrhová část.

Mezi metody, které jsem při zpracování práce použil, patří rešerše literatury, analýza dat, finanční analýza a terénní výzkum, který byl uskutečněn formou rozhovoru s představiteli nebo zaměstnanci jednotlivých municipalit.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 FISKÁLNÍ FEDERALISMUS

Veřejný sektor ve většině zemí nebývá uspořádán do jednotného nebo centralizovaného systému. Obvykle je naopak rozvrstven na několik správních úrovní, z nichž každá zastává určitou množinu funkcí a pravomocí. Rozvrstvené nebo decentralizované systémy správy jsou příčinou výskytu fiskálních problémů, o nichž se často hovoří jako o fiskálním federalismu nebo vztazích mezi ústřední vládou a místní správou. (Jackson a Brown, 2003, s. 294) Pojem fiskální federalismus se netýká pouze federálních států, jak by se mohlo na první pohled zdát, ale zabývá se i rozpočty států unitárních.

1.1 Funkce veřejných rozpočtů

Pro pochopení fiskálního federalismu je nutné nejprve uvést základní funkce rozpočtu (jejich využívání se liší dle jednotlivých úrovní vlády). Těmito funkcemi jsou: (Halásek, 2007, s. 128)

- alokační
- stabilizační
- redistribuční

Alokační funkce spočívá v rozhodování o produkci veřejných statků a hledání optimálního poměru mezi produkcí veřejných a smíšených statků v rámci omezených prostředků, které má vláda k dispozici. Je třeba stanovit rozsah produkce veřejných (resp. smíšených) statků, určit, kdo je bude produkovat a jakým způsobem bude probíhat rozdělování a financování těchto statků. (Halásek, 2007, s. 128) V kontextu ČR je tato funkce významně decentralizována na rozpočty územní samosprávy (Peková, 2005, s. 93)

V rámci **stabilizační** funkce se stát a příslušné orgány veřejné správy snaží o dosažení „rozumné“ míry zaměstnanosti a inflace a optimálního růstu ekonomiky pomocí výdajové a daňové politiky. (Halásek, 2007, s. 128) V ČR v posledních desetiletích mají i některé výdaje rozpočtů územní samosprávy stabilizační účinky. (Peková, 2005, s. 93)

Redistribuční funkce se zabývá přerozdělováním příjmů a bohatství s cílem odstranit největší rozdíly v sociálně ekonomickém postavení jednotlivců a skupin obyvatelstva. (Halásek, 2007, s. 129) Co se týče uplatnění této funkce v české rozpočtové soustavě, nutno podotknout, že redistribuce spadá do kompetencí státního rozpočtu. O daních a většině

transferů se rozhoduje v parlamentu (na nižších úrovních jen ve velmi malé míře, např. v podobě místních poplatků aj.). (Peková, 2005, s. 93)

1.2 Definice fiskálního federalismu

Teorie fiskálního federalismu vznikla po druhé světové válce a spadá do oblasti veřejných financí. (Peková, 2005, s. 360) Jako hlavní důvody vzniku teorie fiskálního federalismu uvádí Peková potřebu zkvalitnění demokratického rozhodování o finančních tocích v rozpočtové soustavě, určitou decentralizaci veřejného sektoru na nižší vládní úrovně, což má vést ke zvýšení intenzity veřejné a občanské kontroly a v neposlední řadě zvýšení efektivnosti při financování potřeb veřejného sektoru. Fiskální federalismus může mít dvojí strukturu, a to **horizontální**, kde jsou předmětem zkoumání vztahy mezi jednotlivými územními samosprávami na stejné úrovni a **vertikální**, která představuje především rozdělení odpovědnosti za poskytování veřejných statků na různých úrovních veřejné vlády. (Jílek, 2008, s. 17)

Fiskální federalismus poprvé definuje Musgrave jako „systém, jehož účelem je umožnit různým skupinám žijícím v různých státech (federace) vyjádřit různé preference ohledně veřejných statků, což nutně vede k rozdílům v úrovni zdanění a veřejných služeb.“ (Jílek, 2008, s. 17)

Tanzi (1995) definuje fiskální federalismus jako převedení pravomocí v oblasti veřejných financí a poskytování veřejných služeb z národní na nižší (regionální) úroveň, týkající především rozhodnutí o výdajích, zdanění a získávání příjmů, půjček regionů a vzájemných fiskálních transferů. (Tanzi, 1995, s. 3)

Hayman (2002) definuje fiskální federalismus jako rozdělení odpovědnosti za zdanění a výdaje mezi úrovně vlády. Ústřední úlohou fiskálního federalismu je porozumět způsobu, jakým jsou různé fiskální funkce veřejné vlády přiřazeny různým vládním úrovním. (Jílek, 2008, s. 17)

„Teorie fiskálního federalismu zkoumá možnosti využití funkcí veřejných financí jednotlivými vládními úrovněmi. Zkoumá optimální rozdělení odpovědnosti za zabezpečování a financování veřejných statků a jejich financování z rozpočtů jednotlivých vládních úrovní. Zabývá se optimálním rozdělením finančních prostředků v rozpočtové soustavě, zkoumá optimální přiřazení příjmů a výdajů v rámci rozpočtové soustavy.“ (Peková, 2011, s. 152)

Stiglitz (1997) vidí fiskální federalismus především z pohledu interakce mezi federální vládou, vládami států (Unie) a místními samosprávami a rozdělení odpovědností mezi nimi. (Stiglitz, 1997, s. 587-592) Tento pohled lze vztáhnout na jakoukoli jinou ekonomiku, kde funguje centrální vláda a místní samospráva).

Dalších definic fiskálního federalismu se nachází v odborné literatuře celá řada. Jejich znění není výrazně odlišné, podobně jako u výše uvedených definic se liší pouze šíří specifikace pojmů.

1.2.1 Zásady fiskálního federalismu

Jackson a Brown (2003) se pojmem fiskální federalismus taktéž zabývají a shromáždili na toto téma úvahy, označené jako **zásady fiskálního federalismu**. (Jackson a Brown, 2003, s. 321-322)

- **Zásada různorodosti** – federální systém by měl poskytovat prostor pro obměny a odlišnosti ve fiskálních ustanoveních vztahujících se na různé státy a lokality (jak bude v práci uvedeno dále, v ČR se tato zásada neuplatňuje).
- **Zásada rovnocennosti** – spočívá v odlišnosti prostorového dosahu veřejných služeb, kdy některé mají dopad na celé území státu, zatímco jiné pouze na určitý region.
- **Zásada centralizované redistribuce** – soustředění přerozdělovací (redistribuční) funkce fiskální politiky na celostátní úrovni.
- **Zásada lokační neutrality** – regionální fiskální odlišnosti kolidují s umístěním ekonomické aktivity, proto je nutné vyhýbat se odlišným daním (myšleno lokálním), které ovlivňují lokalizační rozhodnutí.
- **Zásada centralizované stabilizace** – pro makroekonomickou politiku by se měly využívat fiskální nástroje pouze na centrální úrovni, nikoli na nižší.
- **Zásada regulace přelévání** – přelévání prospěchu mezi jurisdikcemi vede k neefektivnímu rozhodování o výdajích.
- **Zásada zajištění minimálních základních veřejných služeb** – každému občanu by měla být vládou zajištěna minimální úroveň určitých služeb bez ohledu na to, v jaké oblasti nebo v jakém místě žije. Jedná se o bezpečnost, zdraví, sociální péči a vzdělání.

- **Zásada zrovnoprávnění fiskální pozice** – potřeba jisté míry fiskálního zrovnoprávnění mezi místními samosprávami, aby mohly zabezpečit minimální úroveň služeb při srovnatelných vynaložených daních.

Autoři zásad nicméně přiznávají, že jejich dodržování je obtížné, některé jsou vzájemně v rozporu a mohou s nimi souviset ekonomické náklady. (Jackson a Brown, 2003, s. 322)

1.3 Fiskální decentralizace

Pojem fiskální decentralizace je velmi úzce spjat s fiskálním federalismem; teorie fiskálního federalismu zkoumá: (Peková, 2011, s. 89)

- **Fiskální výdajovou decentralizaci** – optimální rozdělení kompetencí, pravomoci a odpovědnosti v rozhodování o zabezpečování veřejných statků mezi jednotlivé úrovně samosprávy a vládu, a způsobu financování
- **Fiskální příjmovou decentralizaci** – část veřejných příjmů jako součást rozpočtů nižší, než vládní úrovně

Pojem decentralizace sám o sobě znamená přesun funkcí a kompetencí na nižší orgány nebo na menší organizační jednotky (slovník cizích slov).

Jílek (2008) uvádí, že „Fiskální decentralizace je klíčovou komponentou decentralizace. Jakákoliv reorganizace či restrukturalizace ve veřejném sektoru by měla být doprovázena úvahami o efektivním a transparentním způsobu financování ve veřejném sektoru. Rozdělování prostředků mezi úrovně veřejné vlády by se mělo vyznačovat transparentností alokace prostředků, predikovatelností jejich objemu pro decentralizované úrovně vlády a určitou autonomií decentralizovaných úrovní vlády v získávání a využívání finančních prostředků.“ (Jílek, 2008, s. 15)

Fiskální decentralizace zahrnuje dva vzájemně související okruhy. Prvním je rozdělení výdajů a zdrojů příjmu mezi jednotlivé úrovně vlády (národní, regionální, místní) a druhým množstvím pravomocí svěřených regionálním a místním vládám k určení vlastních příjmů a výdajů. (Kee, 2003, s. 3)

Kee (2003) tvrdí, že fiskální decentralizace je převedení specifických funkcí centrální vlády místní vládě a daňových příjmů pro výkon těchto funkcí. (Kee, 2003, s. 3)

Radvan (2008) z pohledu finančního práva charakterizuje fiskální decentralizaci jako „proces, kdy jsou z centra (z úrovně státu) přenášeny pravomoci na nižší územní celky, včetně příslušných zdrojů a rozhodování o jejich použití“. (Radvan, 2008, s. 210)

Fiskální decentralizace a její formy jsou úzce propojeny s procesem decentralizace veřejných kompetencí a odpovědnosti ve veřejném sektoru. V demokratických zemích se často využívá model tzv. kombinovaného fiskálního federalismu. Ten je založen na částečné (nikoli komplexní) decentralizaci veřejných výdajů a veřejných příjmů. (Peková, 2011, s. 116) Jak bude uvedeno dále, model kombinovaného fiskálního federalismu se používá i v České republice.

2 MÍSTNÍ SAMOSPRÁVA V KONTEXTU VEŘEJNÉ SPRÁVY ČR

Místní samospráva je výrazem principu decentralizace. V ČR místní samosprávu vykonávají obce v rámci samostatné působnosti.

Z pohledu územní samosprávy existuje v České republice také dvoustupňový systém. Základní jednotkou územní samosprávy je podle Ústavy ČR obec (místní samospráva). Vyšším stupněm dle ústavy jsou pak vyšší územní správní celky, které se označují jako kraje. U územní samosprávy se na rozdíl od státní správy nejedná o hierarchickou strukturu s prvky nadřízenosti a podřízenosti. Každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný územní celek nemůže zasahovat.

Z pohledu místních samospráv samostatnou působnost dále vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který stanoví, že do samostatné působnosti spadají záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů. Tyto obec spravuje samostatně.

2.1 Orgány obcí

Orgány obcí ustanovuje zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. Jsou jimi zastupitelstvo obce, rada obce a starosta. Ústava ČR zmiňuje pouze jediný orgán z těchto tří, a to zastupitelstvo obce. To je taktéž vrcholným orgánem obce. Zároveň Ústava označuje obce za veřejnoprávní korporace, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle svého rozpočtu (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., čl. 101, 1993)

Zastupitelstvo obce

Jak je uvedeno výše, zastupitelstvo je vrcholným orgánem obce. Počet členů zastupitelstva je stanoven pro jednotlivé obce podle velikostních kategorií podle počtu obyvatel. Ze zákona má zastupitelstvo obce povinnost tvořit finanční a kontrolní výbor. Mezi základní pravomoci zastupitelstva patří: (zákon č. 128/2000 Sb., § 67-98, 2000)

- Rozhodování ve věcech, které spadají do samostatné působnosti obce
- Vydávání obecně závazných vyhlášek obce
- Zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce
- Schvalování územního plánu obce
- **Schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce** (z hlediska rozpočtování a financování je toto jeho nejdůležitější funkce)

Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon. V obci, kde se rada nevolí, vykonává její pravomoc starosta. Radu obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení. Jako své iniciativní a poradní orgány může rada obce zřídit komise, které svá stanoviska a náměty předkládají radě. Radě obce je dle zákona o obcích mimo jiné vyhrazeno: (zákon č. 128/2000 Sb., § 99-102a, 2000)

- ***Zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu a provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce*** – z hlediska rozpočtování a financování její nejdůležitější funkce
- Vydávat nařízení obce (týká se přenesené působnosti)
- Rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce
- Na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů a oddělení obecního úřadu

Starosta obce

Starosta zastupuje obec navenek. Starostu a místostarostu (příp. místostarosty) volí do funkcí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Za výkon své funkce odpovídá starosta a místostarosta zastupitelstvu obce. Starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu a stanoví jeho plat. Mezi úkoly starosty patří: (zákon č. 128/2000 Sb., § 103-108, 2000)

- Odpovědnost za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce
- Informování veřejnosti o činnosti obce
- Rozhodování o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce
- Plnění úkolů zaměstnavatele a stanovení platů podle zvláštních právních předpisů (především dle zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizačních orgánech)

3 ROZPOČTY OBCÍ V ČR

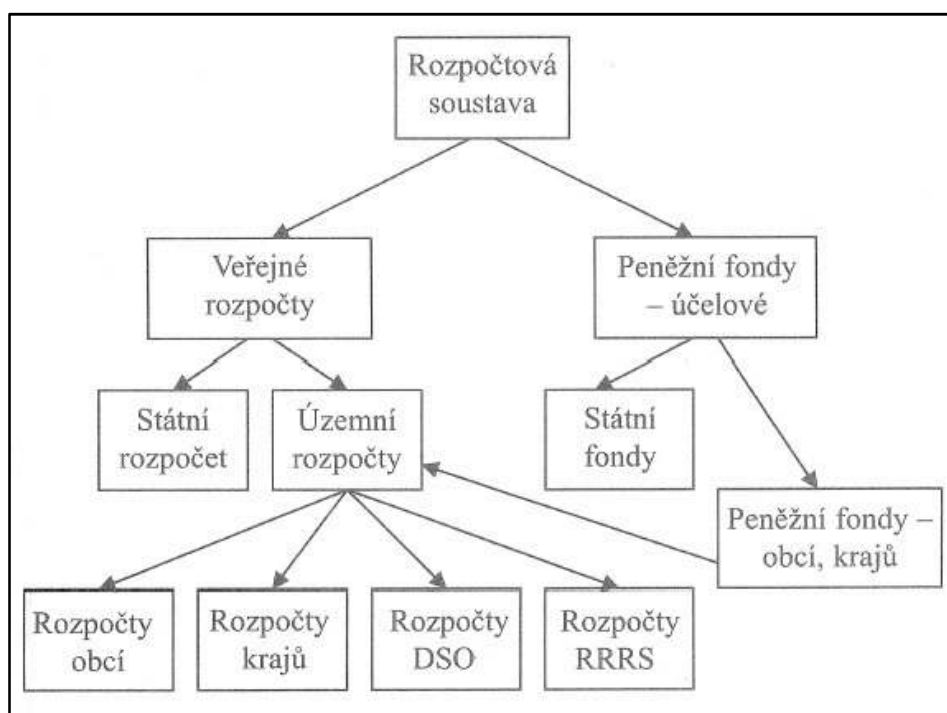
Rozpočet je základem finančního hospodaření obcí v daném rozpočtovém období (Peková, 2011, s. 213). Lze jej charakterizovat jako:

- **Decentralizovaný peněžní fond**, který se tvoří a používá především na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Za daných okolností se využívá i návratný princip – zejména pokud obec nemá k dispozici dostatečné rezervy a využívá na vyrovnaní rozpočtové bilance návratný krátkodobý úvěr. (Peková, 2011, s. 214, 221)
- **Bilanci** – z účetního hlediska je rozpočet bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi. V ČR je toto období shodné s kalendářním rokem. Stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období navýšený o příjmy a snížený o výdaje je roven stavu peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období. (Provazníková, 2009, s. 57)
- **Finanční plán** – ten by měl zajistit solventnost obce a to tak, že připouští pouze ty výdaje obce, které jsou kryty existujícími rezervami, takovými příjmy, které lze reálně očekávat, eventuálně půjčkami, které lze získat a splatit. (Provazníková, 2009, s. 58) Legislativní úprava v ČR navíc obcím nařizuje tvořit rozpočtový výhled, což je finanční plán na delší období než jeden rok, a s tímto rozpočtovým výhledem by taktéž měly být v souladu schválené rozpočty. (zákon č. 250/2000 Sb., § 3, 2000)
- **Nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky** – rozpočet stanovuje priority v rámci lokálních veřejných statků a služeb, které obec poskytuje, alokuje zdroje mezi různé činnosti obce, stanoví úroveň a zaměření činností obce během rozpočtovaného období, poskytuje úplné informace o finanční situaci a o plánech obce apod. (Provazníková, 2009, s. 57)

3.1 Postavení rozpočtů obcí v kontextu ČR

Obecní rozpočty zaujímají v rozpočtové soustavě ČR důležité místo. V současné době se na území ČR nachází přibližně 6250 obcí, každá s vlastním rozpočtem. Ty však nejsou při svém financování plně samostatné. Velkou část příjmů obecních rozpočtů tvoří přerozdělené daně ze státního rozpočtu podle platné legislativy. O tom bude pojednáno dále.

Rozpočtová soustava je tvořena řadou veřejných rozpočtů a peněžních fondů, jejichž schéma vystihuje následující obrázek.

Obr. 1. Rozpočtová soustava. (Peková, 2011, s. 403)

Mezi veřejné rozpočty spadá státní rozpočet a územní rozpočty – obcí, krajů, dobrovolných svazků obcí (DSO) a Regionálních rad regionů soudržnosti (RR). Peněžními (mimorozpočtovými) fondy jsou státní fondy a peněžní fondy na úrovni základních a vyšších územních samosprávních celků, tj. obcí a krajů. (Peková, 2011, s. 402-403)

3.2 Legislativní úprava municipálních rozpočtů v ČR

Organizaci celé rozpočtové soustavy, její principy, práva a povinnosti státních orgánů v této oblasti pak stanoví specifická skupina finančně právních norem, nazývaná rozpočtové právo. (Grůň, 2009, s. 83)

V oblasti rozpočtového práva jsou z pohledu obcí nejdůležitějšími právními předpisy především:

- zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, v aktuálním znění
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v aktuálním znění

- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, v aktuálním znění
- zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávních celků a dobrovolných svazků obcí, v aktuálním znění
- vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v aktuálním znění

3.2.1 Evropská charta místní samosprávy

Kromě právních předpisů upravuje rozpočty místních samospráv i Evropská charta místní samosprávy. Ta v čl. 9 stanoví mj. právo místních společenství v rámci hospodářské politiky státu na přiměřené vlastní finanční zdroje, se kterými mohou nakládat, které mají být úměrné odpovědnosti stanovené ústavou a zákonem. (Evropská charta místní samosprávy, čl. 9)

3.2.2 Ústava

V rámci českého legislativního systému Ústava vymezuje územní samosprávné celky (tj. kraje, obce) jako veřejnoprávní korporace, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Stát může zasahovat do jejich činností jen, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem. (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., čl. 101, 1993)

3.2.3 Zákon o obcích

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, rozpočet schvaluje zastupitelstvo obce. (zákon č. 128/2000 Sb., §84, 2000). Jeho realizaci kontroluje schválením závěrečného účtu obce a za účelem kontroly hospodaření obce taktéž povinně zřizuje finanční výbor. (komentář-k-zák.) Občané obce se mohou k návrhu rozpočtu a závěrečnému účtu obce rovněž vyjadřovat. Plnění rozpočtu a zabezpečování hospodaření podle něj má na starosti Rada obce. (zákon č. 128/2000 Sb., §102, 2000)

3.2.4 Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Nejpodrobněji upravuje problematiku rozpočtového práva obcí ČR zákon č. 250/2000 Sb. V následující části práce se budu zabývat pojmy právě z tohoto právního předpisu, protože jsou pro rozpočtování obcí klíčové.

Rozpočtové opatření

Rozpočtovým výhledem se dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále jen zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) rozumí střednědobý finanční plán, sestavený na základě uzavřených smluvních vztahů na dobu 2-5 let, obsahující souhrnné údaje o příjmech a výdajích, finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. (zákon č. 243/2000 Sb., §3, 2000) Každá obec by jej měla sestavit v takové struktuře, která bude obsahovat alespoň celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Samozřejmě zákon umožňuje obcím zpracovat tento dokument mnohem podrobněji. (Provazníková, 2009, s. 73) Při sestavování rozpočtu samotného je obec povinna vycházet z rozpočtového výhledu. (zákon č. 243/2000 Sb., §4, 2000)

Rozpočet

Rozpočet je dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů „finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí.“ (zákon č. 243/2000 Sb., §4, odst. 1, 2000) Obec může rozpočet sestavit jako vyrovnaný či přebytkový; zákon dovoluje sestavit jej také jako schodkový, avšak pouze v případě, že bude možné schodek uhradit. Rozpočet se sestavuje na tzv. rozpočtový rok, který je shodný s rokem kalendářním. (zákon č. 243/2000 Sb., §4, odst. 2, 2000) Sestavení návrhu rozpočtu a tvorbu podkladů pro tvorbu rozpočtu zpravidla provádí výkonný orgán obce. Jak je uvedeno výše, rozpočet schvaluje zastupitelstvo obce. Pokud není rozpočet schválen před začátkem nového rozpočtového období, obec hospodaří podle **rozpočtového provizoria**, a to dvojitým způsobem – buď podle plánovaného rozpočtu, nebo podle skutečnosti stejného období v předchozím kalendářním roce. Po schválení rozpočtu se příjmy a výdaje rozpočtového provizoria stávají příjmy a výdaji nového rozpočtu. (Peková, 2011, s. 213; Provazníková, 2009, s. 73; zákon č. 243/2000 Sb., §13, 2000) Změny rozpočtu probíhají na základě tzv. **rozpočtového opatření**, kterým je přesun rozpočtových prostředků mezi jednotlivými příjmy a výdaji a použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových výdajů. (Provazníková, 2009, s. 72; zákon č. 243/2000 Sb., §16, 2000)

Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba určuje třídění rozpočtu. Zákon o rozpočtových pravidlech odkazuje na vyhlášku Ministerstva financí, která toto třídění konkretizuje. (zákon č. 243/2000 Sb., §12, 2000) Rozpočtová skladba bude v práci rozvedena dále.

Závěrečný účet

Do závěrečného účtu se zpracovávají údaje o ročním hospodaření obce. Obsahuje informace o plnění příjmové a výdajové stránky rozpočtu, o hospodaření s majetkem, aj. Závěrečný účet schvaluje, stejně jako rozpočet, zastupitelstvo obce. (zákon č. 128/2000 Sb., §84, 2000) Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nařizuje obcím povinnost nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok příslušným krajským úřadem nebo nezávislým auditorem. (zákon č. 243/2000 Sb., §17, 2000; zákon č. 420/2004 Sb., §4, 2004)

3.2.5 Zákon o rozpočtovém určení daní

Tento zákon určuje daňové příjmy rozpočtů obcí a krajů, které jsou podílem na celkové částce vybrané daně z přidané hodnoty, spotřebních daní, příjmových daní, daně silniční a daně z nemovitostí. (zákon 243/2000 Sb., §1, 2000) Více budou daňové příjmy rozvedeny v dalších kapitolách.

3.3 Rozpočtové zásady

V průběhu rozpočtového procesu se musí dodržovat rozpočtové zásady obecně platné v celé rozpočtové soustavě: (Peková, 2011, s. 213)

- Každoroční sestavování a schvalování. Není-li příslušný rozpočet schválen před začátkem rozpočtového období, hospodaří územní samospráva až do schválení rozpočtu podle tzv. rozpočtového provizoria.
- Realnost a pravdivost rozpočtu – reálný odhad příjmů a výdajů rozpočtu, aby bylo možné splnit rozpočet jako finanční plán bez výrazných odchylek
- Úplnost a jednotnost dosažená pomocí rozpočtové skladby
- Dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu
- Hospodárnost a efektivnost
- Finanční kontrola a účetní audit
- Publicita – výsledkem je důkladná informovanost občanů o hospodaření obce

3.4 Rozpočtová skladba

Příjmy a výdaje všech veřejných rozpočtů, tzn. i územních rozpočtů, podrobně závazně člení tzv. rozpočtová skladba. (Wokoun, 2011, s. 199) Rozpočtovou skladbu obecních rozpočtů upravuje vyhláška MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě v platném znění, kterou změnila vyhláška MF ČR č. 440/2006 Sb. Na základě vyhlášky č. 323/2002 Sb. upra-

vují své rozpočty nejen obce, ale i organizační složky státu, státní fondy, kraje, regionální rady regionů soudržnosti, dobrovolné svazky obcí ad. Rozpočtová skladba třídí výdaje z hlediska:

- **Odpovědnostního** – třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu podle správců kapitol. Pro obce je nepovinné, je odrazem institucionálního pojetí rozpočtu a rozpočtové soustavy. Mezi správce kapitol lze mj. zahrnout Kancelář prezidenta republiky, Poslanecká sněmovna a Senát Parlamentu ČR, Úřad vlády ČR, ministerstva, NKÚ, AVČR, Ústavní soud, ad. (Wokoun, 2011, s. 200; vyhláška č. 323/2002 Sb., §2)
- **Druhového** – všechny příjmy a výdaje se člení podle druhů, které vychází z ekonomické charakteristiky jednotlivých finančních operací. (Hamerníková, Maaytová, 2010, s. 169) Druhové třídění je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě. Třídí operace do tří základních okruhů: příjmy, výdaje a financování. (Peková, 2005, s. 116) Protože toto třídění se běžně používá v rozpočtování obcí, budu se jím dále zabývat podrobněji.
- **Odvětvového** – z tohoto hlediska se třídí příjmy a výdaje podle odvětví, což je druh činnosti, z které plynou příjmy nebo na kterou se vynakládají výdaje. (323/2002) Vyhláška přesně tato odvětví stanoví. Jedná se o: (vyhláška č. 323/2002 Sb., příloha)
  - zemědělství a lesní hospodářství
  - průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
  - služby pro obyvatelstvo
  - sociální věci a politika zaměstnanosti
  - bezpečnost státu a právní ochrana
  - všeobecná veřejná správa a služby
- **Konsolidačního** – třídí se výdaje vynakládané uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů a příjmy vznikající uvnitř této soustavy. Při uplatňování tohoto hlediska se příjmy a výdaje třídí na záznamové jednotky. (Hamerníková, Maaytová, 2010, s. 170) Těmito záznamovými jednotkami jsou: (vyhláška č. 323/2002 Sb., příloha)
  - Převody uvnitř peněžního fondu
  - Transfery přijaté z území jiného okresu
  - Splátky půjčených prostředků přijatých z území jiného okresu
  - Transfery poskytnuté na území jiného okresu

- Půjčené prostředky poskytnuté na území jiného okresu
- Transfery přijaté z území jiného kraje
- Splátky půjčených prostředků přijaté z území jiného kraje
- Transfery poskytnuté na území jiného kraje
- Půjčené prostředky poskytnuté na území jiného kraje

Druhové členění

Druhové členění dělí příjmy a výdaje rozpočtu do osmi tříd, z toho čtyři představují příjmové operace, dvě výdajové a jedna třída je zaměřena na financování. (vyhláška č. 323/2002 Sb., příloha) Struktura tříd je následující: (vyhláška č. 323/2002 Sb., příloha; Provazníková, 2009, s. 115-118)

1. **Daňové příjmy** – povinné, neopětované příjmy plynoucí z daní, pojistného sociálního a zdravotního pojištění, doplatků včetně daní a sankcí za pozdní či nesprávné placení.
2. **Nedaňové příjmy** – veškeré opětované příjmy, jako příjmy z prodeje neinvestičního majetku, příjmy z prodeje zboží a služeb, příjmy sankční povahy, které nemají vztah k daním a přijaté splátky půjček za účelem rozpočtové politiky
3. **Kapitálové příjmy** – příjmy z prodeje investičního majetku a finančních aktiv majících povahu majetkových podílů za účelem rozpočtové politiky a přijaté dary pro investiční účely
4. **Přijaté dotace** (transfery) – běžné a kapitálové dotace
5. **Běžné výdaje** – neinvestiční nákupy – opětované výdaje za zboží a služby neinvestiční povahy a náklady související s pracovní silou
6. **Kapitálové výdaje** – investiční nákupy – opětované výdaje na pořízení hmotného a nehmotného investičního majetku a akcií a majetkových účastí.
7. Tř. 7 je prázdná
8. **Financování** – zvláštní postavení – obsahuje stavové údaje. Součástí této třídy jsou položky vyžadující změnu stavu finančních prostředků na bankovních účtech jako stavová veličina. Vyjadřuje, jakým způsobem jsou příjmové a výdajové operace financovány.

3.4.1 Příjmy rozpočtu

Příjmy rozpočtu lze řadit do mnoha kategorií. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů vymezuje tyto příjmy: (zákon č. 250/2000 Sb., §7, 2000)

- majtkové (z vlastního majetku a majtkových práv)
- z vlastní činnosti
- z hospodářské (vedlejší) činnosti
- z vlastní správní činnosti
- výnosy z místních poplatků
- výnosy z daní a podíly na nich
- dotace z rozpočtů (státu, kraje)
- peněžité příspěvky a dary

Podle **druhového členění** jsou příjmy rozpočtu nenávratně inkasované prostředky připsané na bankovní účet, opětované i neopětované, z domácí ekonomiky i ze zahraničí, včetně přijatých darů a dotací a přijaté splátky půjček dříve poskytnutých za účelem řízení likvidity a finančního investování. (Provazníková, 2009, s. 115)

Příjmovou stránku rozpočtu lze dále rozdělit na běžnou a kapitálovou část. **Běžná část** obsahuje příjmy a výdaje, z nichž většina se pravidelně každoročně opakuje, vztahují se k rozpočtovému roku a dají se plánovat. Běžnými příjmy by se měly investovat neinvestiční potřeby prostřednictvím běžných výdajů. (Peková, 2010, s. 217)

V **kapitálové části** rozpočtu se bilancují příjmy, které jsou určeny na financování investičních potřeb, vztahující se často k období několika let, na krytí konkrétní investice, jež se týkají delšího období. (Peková, 2010, s. 217)

	Příjmy
Daňové	Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů Daně ze zboží a služeb v tuzemsku Daně a poplatky z vybraných činností a služeb Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí Majetkové daně Povinné pojistné Ostatní daňové příjmy
Nedaňové	Příjmy z vlastní činnosti Přijaté sankční platby a vratky transferů Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy Přijaté splátky půjčených prostředků
Kapitálové	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku Příjmy z prodeje dlouhodobého kapitálového majetku
Přijaté dotace	Neinvestiční přijaté dotace Investiční přijaté dotace

Obr. 2. Struktura příjmů. (vyhláška č. 323/2002 Sb., příloha; vlastní zpracování)

Daňové příjmy rozpočtů obcí jsou upraveny zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (dále RUD). Jeho snahou je takové rozvržení daňových příjmů, aby byl státní rozpočet a rozpočty územně samosprávních celků vyváženy. Zákon o rozpočtovém určení daní vymezuje daně svěřené a daně sdílené. Zatímco výnosy ze **svěřených daní**, kterými je daň z nemovitostí a daň z příjmu právnických osob, jejímž poplatníkem je obec, plynou v celé výši do obecního rozpočtu, výnosy ze **sdílených daní** se rozdělují mezi jednotlivé úrovně rozpočtů dle zákonem stanovených poměrů. (Radvan, 2008, s. 211)

V současné době je podíl obcí na celkovém objemu sdílených daní 21,4 %. Jedná se především o daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a vybírané srážkou a daň z příjmu právnických osob. Tento podíl se rozpočítá mezi jednotlivé obce podle jejich velikosti, zohledňuje se celková výměra katastrálního území a celkový počet obyvatel. Přesná výše podílu jednotlivých obcí na sdílených daních je zveřejněna každoročně ve vyhlášce Ministerstva financí, resp. její příloze. V roce 2011 to byla příloha vyhlášky č. 259/2011 Sb., v minulých letech např. vyhlášky č. 245/2010 Sb. či 276/2009 Sb. (zákon č. 243/2000 Sb.; vyhláška č. 245/2010 Sb.; vyhláška č. 276/2009 Sb.)

Podíl obcí na výnosu jednotlivých daní se v jednotlivých letech měnil pouze minimálně. Významné změny daňových příjmů obcí by nastaly, kdyby se podařilo prosadit, v současné

době diskutovanou novelu zákona o rozpočtovém určení daní. Ta má za cíl zvýšit příjmy rozpočtů obcí na úkor velkých měst, Prahy, Brna, Ostravy a Plzně. Podíl ostatních obcí na daňových výnosech sdílených daní by se dle novely měl zvýšit na 22,96 %. Novela také navrhuje vytvoření nových velikostních kategorií obcí, které při výpočtu výše daňových příjmů hrají důležitou roli. (návrh novely zákona o rozpočtovém určení daní, 2011) Doposud se však novelu nepodařilo schválit.

3.4.2 Výdaje rozpočtu

Výdaje rozpočtu lze členit z mnoha hledisek. Prvním možným je rozdělení na mandatorní a marginální výdaje – mandatorní jsou pro obec závazné (vyplývají ze zákona apod.), zatímco marginální obec hradit nemusí, resp. není nucena vykonávat činnosti, které vedou ke vzniku takových výdajů.

Dle vyhlášky č. 323/2002 Sb. v platném znění se výdaje rozpočtů obcí člení na běžné a kapitálové. Běžné výdaje souvisejí s financováním zabezpečování veřejných statků (představují v průměru zhruba 2/3 celkových výdajů rozpočtů obcí), zatímco kapitálové výdaje představují financování investic. (Peková, 2011, s. 173) Struktura výdajů obcí je patrná v následující tabulce:

	Výdaje
Běžné výdaje	Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné Neinvestiční nákupy a související výdaje Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům Neinvestiční transfery obyvatelstvu Neinvestiční transfery do zahraničí Neinvestiční půjčené prostředky Neinvestiční převody Národnímu fondu Ostatní neinvestiční výdaje
Kapitálové výdaje	Investiční nákupy a související výdaje Nákup akcií a majetkových podílů Investiční transfery Investiční půjčené prostředky Ostatní kapitálové výdaje

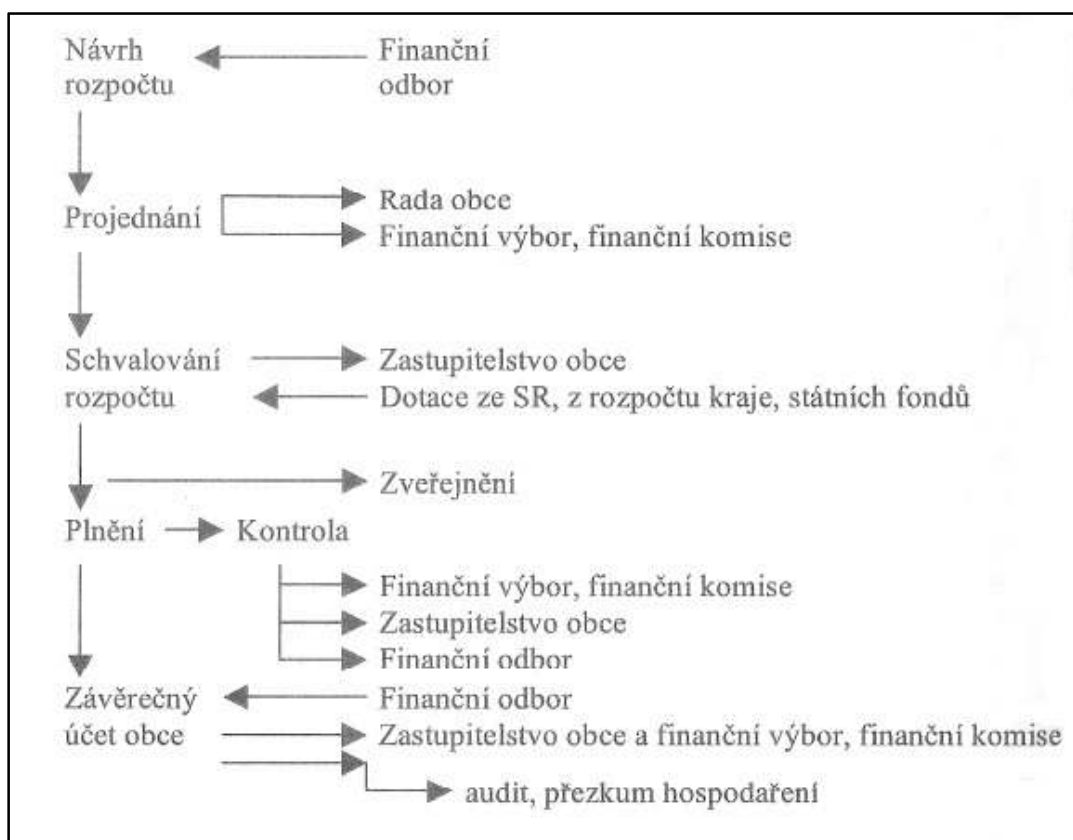
Obr. 3. Třídění výdajů. (vyhláška č. 323/2002 Sb., příloha; vlastní zpracování)

3.5 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces trvá delší dobu než rozpočtové období, zpravidla 1,5 – 2 roky. Zahrnuje tyto etapy: (Peková, 2011, s. 212)

- Sestavení návrhu veřejného rozpočtu zodpovědným výkonným orgánem.
- Projednání návrhu rozpočtu v poradních orgánech a jeho schválení voleným orgánem (v ČR zastupitelstvem).
- Plnění rozpočtu, za které zodpovídají výkonné orgány a případné změny rozpočtu, které doporučují výkonné orgány a schvalují volené orgány.
- Průběžná kontrola plnění výkonnými orgány, ale i poradními a volenými orgány příslušného subjektu územní samosprávy.
- Sestavení přehledu o skutečném vývoji za uplynulé rozpočtové období, které sestavuje příslušný výkonný orgán, projednání a následná kontrola, kterou provádí poradní orgány a volené orgány.

Průběh rozpočtového procesu lépe vystihuje následující obrázek.

Obr. 4. Rozpočtový proces. (Peková, 2011, s. 408)

Z obrázku je patrné, že návrh rozpočtu zpravidla podává finanční odbor, jeho projednání má na starosti rada obce spolu s finančním výborem zastupitelstva a schvaluje ho zastupitelstvo obce. Kontrolu plnění rozpočtu zabezpečuje finanční výbor, zastupitelstvo samotné a finanční odbor. Při sestavování a schvalování rozpočtů obcí musí být dodržena zásada publicity, což znamená, že jsou projednávány na veřejných zasedáních zastupitelstva a publikovány na úřední desce. (Peková, 2011, s. 407)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH OBCÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

V praktické části diplomové práce se budu zabývat rozpočty vybraných obcí Zlínského kraje, analýzou jejich hospodaření a financování. Vybral jsem zástupce tří kategorií - menší obec (Lukov), obec s rozšířenou působností (Bystřice pod Hostýnem) a statutární město Zlín. Rozpočty jednotlivých úrovní budu vzájemně porovnávat, zejména skladbu výdajů za statky a služby. Na základě provedených analýz a srovnání pak budou navržena doporučení na zlepšení hospodaření a rozpočtování.

4.1 Statutární město Zlín

Statutární město Zlín je se svými 75 469 obyvateli (k 1. 1. 2011) největším městem ve Zlínském kraji, od r. 2002 je krajským městem. Město je zároveň centrem správního obvodu obce s rozšířenou působností Zlín, který je největším správním obvodem Zlínského kraje co se týče počtu obyvatel i rozlohy. (Regionální informační servis, 1997)

Činnosti města v samostatné i přenesené působnosti zabezpečuje především Magistrát města Zlína, v rámci samostatné působnosti statutární město Zlín zřídilo další organizace k výkonu veřejně prospěšných služeb. Magistrát se skládá z 23 odborů a oddělení, z nichž je pro rozpočtování a financování nejdůležitější **odbor ekonomiky a majetku**, který zajišťuje přípravu, zpracování a plnění rozpočtu, kontroluje správnost čerpání účelových prostředků z vyšších rozpočtů, koordinuje a kontroluje činnost v oblasti ekonomiky u organizací založených městem, provádí controlling při hospodaření města aj. (oficiální stránky města Zlín, 2008)

Statutární město Zlín je zřizovatelem těchto příspěvkových organizací: (oficiální stránky města Zlín, 2008)

- Městské divadlo Zlín
- ZOO a zámek Zlín-Lešná
- Základních škol (v celkovém počtu 13)
- Školní jídelny
- Mateřských škol (celkem 24)
- Domu dětí a mládeže ASTRA Zlín

Dále má město Zlín majetkový podíl v následujících společnostech:

- Teplo Zlín, a.s. (100 %)

- Technické služby Zlín, s.r.o. (100 %)
- STEZA Zlín, s.r.o. (100 %)
- Správa domů Zlín, s.r.o. (100 %)
- Nemovitosti města Zlína, spol. s.r.o. (100 %)
- Lesy města Zlína, spol. s.r.o. (100 %)
- Dopravní společnost Zlín-Otrokovice, s.r.o. (87 %)
- Pohřebnictví Zlín, spol. s.r.o. (75 %)
- Vodovody a kanalizace Zlín a.s. (46 %)
- PSG Zlín, s.r.o. (49 %)
- Filharmonie Bohuslava Martinů, o.p.s. (50 %)

Kromě toho zřídilo své organizační složky, které se většinou angažují v sociálních oblastech (jesle, středisko volného času, Rehabilitační stacionář apod.). Samostatným orgánem města je pak Městská policie Zlín, která je, jako samostatný bezpečnostní orgán obce, zřízena obecně závaznou vyhláškou. (oficiální stránky města Zlín, 2008)

V roce 2011 statutární město Zlín hospodařilo s finančními prostředky v celkové výši více než 1,6 mld. Kč. (oficiální stránky města Zlín, 2008)

4.2 Bystřice pod Hostýnem

Město Bystřice pod Hostýnem, které zároveň plní postavení obce s rozšířenou působností dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, se nachází v severní části Zlínského kraje, v okrese Kroměříž a sousedí s Olomouckým krajem. K 1. 1. 2011 zde žilo 8 603 obyvatel. (Regionální informační servis, 1997) Hlavním úkolem města je zajištění veřejné zprávy na svém území a výkon státní správy ve svém správním obvodu, za podmínek stanovených zákony.

Bystřice pod Hostýnem je centrem správního obvodu, který je co do počtu obyvatel nejmenším ve Zlínském kraji. Správní obvod se skládá ze 14 správních jednotek.

Výkon samostatné a přenesené působnosti zajišťuje městský úřad Bystřice pod Hostýnem, který se skládá z 11 odborů a oddělení, z nichž je po stránce financování a rozpočtování nejdůležitější **odbor finanční**, který zajišťuje zpracování rozpočtu města, zabezpečuje celkovou účetní agendu města a eviduje příspěvky a dotace poskytnuté z rozpočtu. (Macenauer, 2009)

V rámci samostatné působnosti město zřídilo tyto organizace: (Macenauer, 2009)

- Městská policie

- Technické služby
- Tepelné hospodářství
- SDH Bystřice pod Hostýnem
- SDH Rychlov
- SDH Hlinsko pod Hostýnem
- Čistička odpadních vod
- Městská knihovna
- Mateřské školy: MŠ Bělina, MŠ Schwaigrovo náměstí, MŠ Rychlov, MŠ Palackého a MŠ Sokolská
- Základní školy: ZŠ Masarykova, ZŠ Bratrství Čechů a Slováků

V roce 2011 město Bystřice pod Hostýnem hospodařilo s finančními prostředky ve výši téměř 190 mil. Kč. (město Bystřice pod Hostýnem, 2011)

4.3 Obec Lukov

Obec Lukov spadá do správního obvodu obce s rozšířenou působností Zlín. K 1. 1. 2011 zde žilo 1 748 obyvatel. Tvorbu rozpočtu a financování zde má na starosti starosta a místostarosta obce, zpravidla s pověřeným zaměstnancem obce. Obec je zřizovatelem příspěvkových organizací Mateřská škola a Základní škola Lukov.

V roce 2011 hospodařila obec s finančními prostředky ve výši 20 mil. Kč. (obec Lukov, 2011)

5 ANALÝZA ROZPOČTŮ VYBRANÝCH OBCÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

5.1 Rozpočet statutárního města Zlína

Rozpočet statutárního města Zlína na rok 2012 je sestaven jako vyrovnaný. Předpokládané příjmy dosahují výše 1 221 879 000 Kč, výdaje 1 191 295 000 Kč a financování - 30 584 000 Kč. (Město Zlín, 2012)

5.1.1 Příjmy rozpočtu

Struktura příjmů rozpočtu vychází z druhového členění, tedy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace.

Mezi daňové příjmy patří podíl města na celostátním hrubém výnosu daní dle zákona 343/2002 Sb., jimiž jsou daně z příjmu, zisku a kapitálových výnosů (fyzických a právnických osob), daně ze zboží a služeb (DPH), majetkové daně (daň z nemovitosti) a poplatky a daně z vybraných činností a služeb, mezi něž patří poplatky za znečišťování životního prostředí a za využívání přírodních zdrojů (za uložení odpadů, znečišťování ovzduší, za likvidaci komunálního odpadu, ze psů, apod.), odvod výtěžku z provozování loterií, správní poplatky, aj.

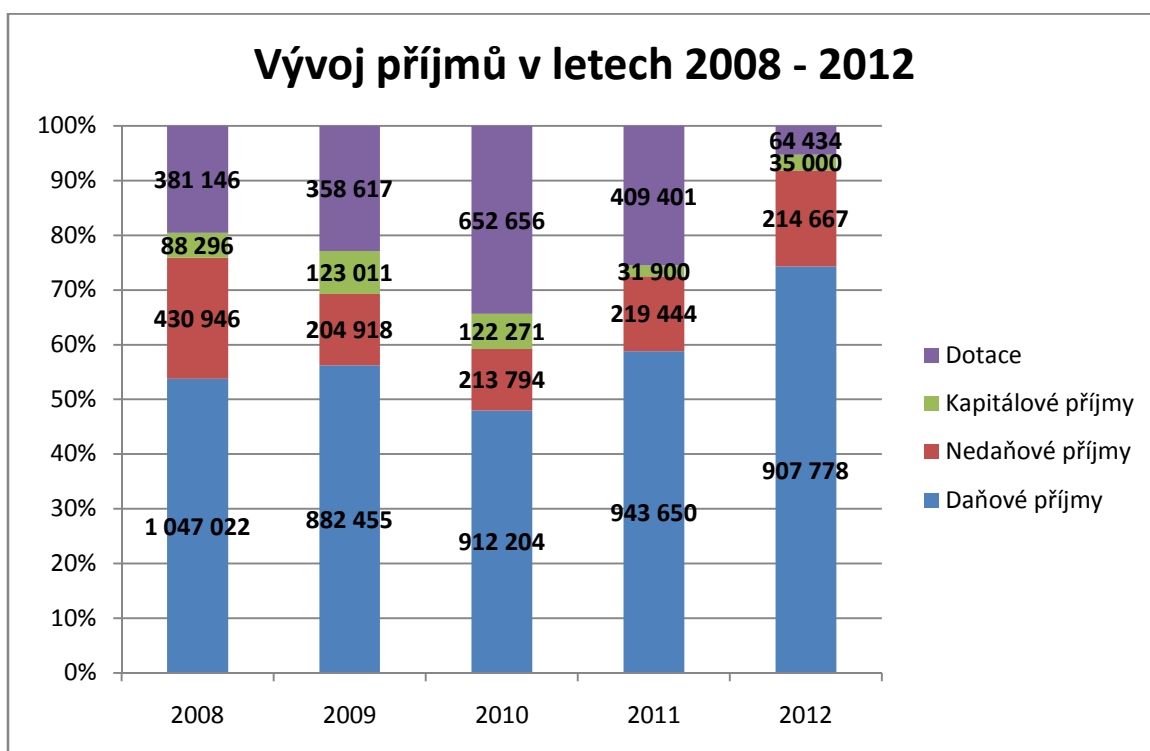
Nedaňovými příjmy se rozumí příjmy z vlastní činnosti města – příjmy z prodeje zboží a poskytování služeb, z pronájmu majetku, příjmy z úroků a realizace finančního majetku (úroky a dividendy, kurzové zisky), příjmy z prodeje neinvestičního majetku a přijaté splátky půjček od podnikatelských subjektů, obyvatelstva, obecně prospěšných a jiných organizací.

Kapitálové příjmy města představují příjmy z prodeje investičního majetku, tedy pozemků, budov a ostatního hmotného dlouhodobého majetku. Dále sem spadají přijaté dary na realizaci investic.

Přijaté dotace tvoří investiční a neinvestiční transfery, které statutární město Zlín obdrželo z jiných veřejných rozpočtů (státní rozpočet, strukturální fondy, státní fondy aj.).

Struktura příjmů se v jednotlivých letech se poměrně výrazně měnila. Následující graf ukazuje změny jednotlivých druhů příjmů v letech 2008 – 2012. Zde je nutno podotknout,

že údaje z let 2008 – 2011 vychází z upravených rozpočtů z konce rozpočtového období, zatímco pro letošní rok, 2012, je údaj použit z rozpočtu bez úprav.

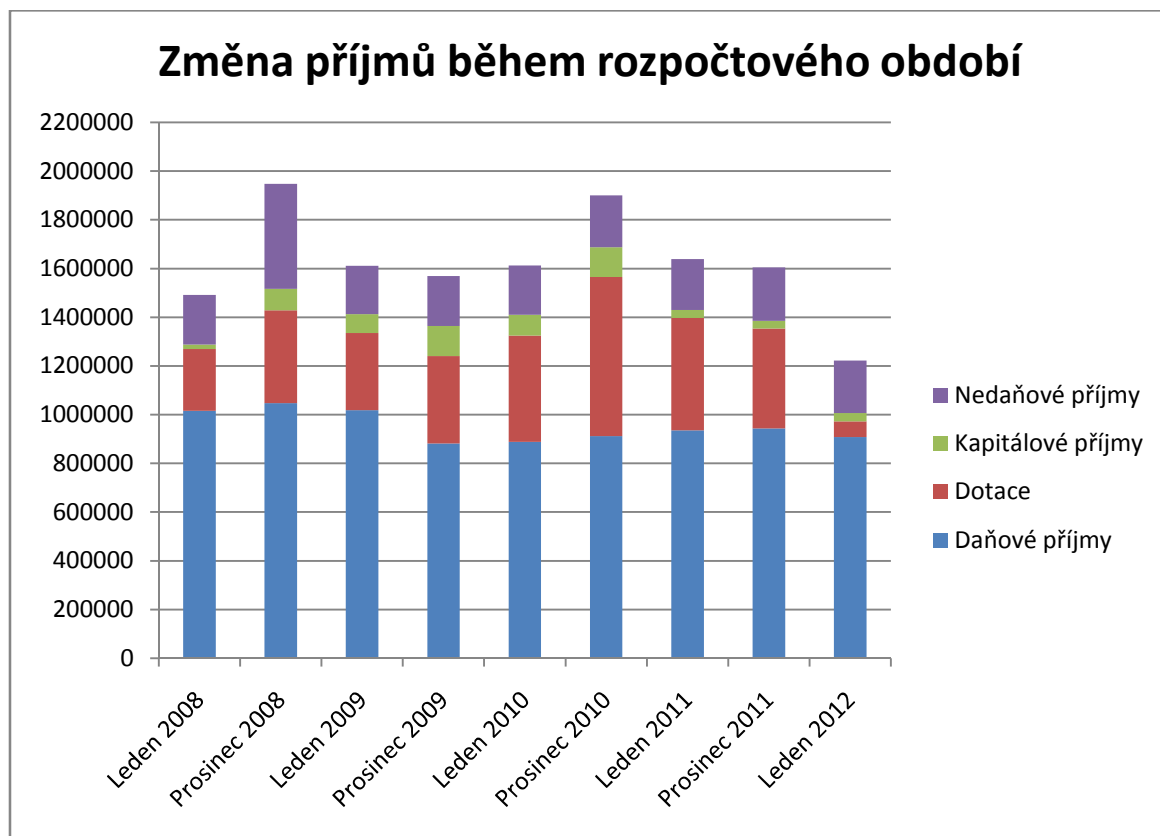
Obr. 5. Vývoj příjmů v letech 2008 – 2012. (Město Zlín, 2008-2012; vlastní zpracování)

Oproti roku 2008 se nejvíce změnila daňové příjmy, kdy došlo k jejich navýšení o 22 %, v celkovém úhrnu to znamená navýšení o 47,5 mil. Kč z 860,3 mil. Kč na 907,8 mil. Kč.

Dále došlo k mírnému navýšení podílu nedaňových příjmů na celkových příjmech o necelá 2 %. Avšak v absolutní hodnotě došlo k výraznému poklesu, celkem o 44,3 mil. Kč z 259,0 mil Kč v roce 2008 na 214,7 mil. Kč v roce 2012. To bylo dáno především velkým poklesem příjmu z prodeje neinvestičního majetku a příjmů z vlastní činnosti (jak poskytování služeb, tak pronájmu majetku). Změna příjmů za sledované období byla dána mj. novelizací zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, kdy došlo k 1. 1. 2010 ke zvýšení sazeb DPH, negativním vývojem ekonomiky následkem celosvětové hospodářské krize v roce 2009, zejména v oblasti daňových příjmů, vznikem samostatné obce Želechovice nad Dřevnicí od 1. 1. 2009 aj.

Výše příjmů rozpočtu se mění nejen meziročně, ale také během roku. Jedná se o tzv. nepředpokládané (resp. nepředvídané) příjmy, se kterými se při schvalování počítá v určité výši, která se během rozpočtového období z různých důvodů může změnit (např. město počítá s dotací, kterou nedostane, nebo naopak s dotací počítá v menší výši, než jakou ob-

drží). V uplynulých letech se výše příjmů rozpočtu měnila pomocí rozpočtových opatření každý rok. Na konci rozpočtového období měl rozpočet vždy jinou podobu než na začátku, jako schválený – především díky nově zjištěným příjmům, např. transferů z jiných rozpočtů. Následující graf ukazuje, jak se měnily příjmy rozpočtu města během rozpočtového období za léta 2008 – 2012.

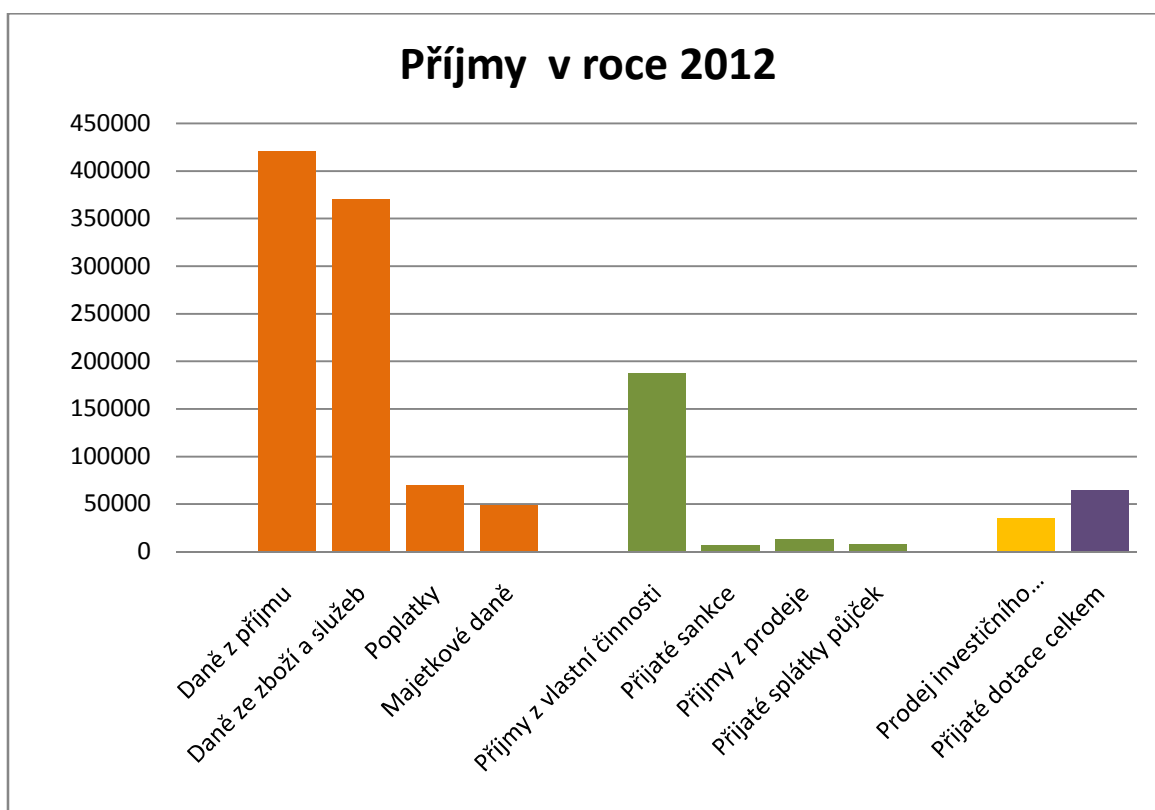
Obr. 6. Změna příjmů během rozpočtového období. (Město Zlín, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

Z grafu je patrné, že k největší změně na příjmové straně rozpočtu došlo v roce 2008, kdy příjmy upraveného rozpočtu (z prosince 2008) vzrostly oproti schválenému rozpočtu ze začátku toho roku o 23,4 %, zejména díky velkému nárůstu nedaňových a kapitálových příjmů. V roce 2010 došlo taktéž k výrazné změně rozpočtu schváleného a upraveného, kdy celkové příjmy vzrostly o 15,2 %. Největší zásluhu na tomto nárůstu měly příjmy z dotací (příjem z ROP ve výši 254 mil. Kč, se kterým původně sestavený rozpočet nepočítal) a kapitálové příjmy (prodej pozemků a majetku), které oboje vzrostly o více než 30 %.

Rok 2010 byl jediným rozpočtovým obdobím z výše uvedených, kdy příjem po úpravách v rozpočtu byl vyšší než v původně schváleném. V letech 2009 a 2011 byly příjmy na konci rozpočtového období nižší o více než 2 % oproti původně schváleným rozpočtům.

Nejstabilnější skupinou příjmů ve sledovaném období byly nedaňové příjmy, které se v žádném roce neodchýlily více než 5 % od schváleného rozpočtu. Naopak nejméně stabilní se ukázaly kapitálové příjmy a dotace, které v některých letech kolísaly o více než 30 %.

Ve schváleném rozpočtu na rok 2012 jsou nejvyšší položkou daňové příjmy (74 %), dále nedaňové (18 %), přijaté dotace (5 %) a kapitálové příjmy (3 %). Struktura jednotlivých příjmů je dobře patrná z následujícího grafu.

Obr. 7. Příjmy v roce 2012 (Město Zlín, 2012; vlastní zpracování)

Nejvyšší příjmů tvořily daně z příjmu (34 % všech příjmů), dále daně ze zboží a služeb (30 %) a příjmy z vlastní činnosti (15 %). Vlastní činností se rozumí poskytování služeb a prodej zboží, pronájem majetku (movitého i nemovitého), příjmy z úroků apod.

5.1.2 Výdaje rozpočtu

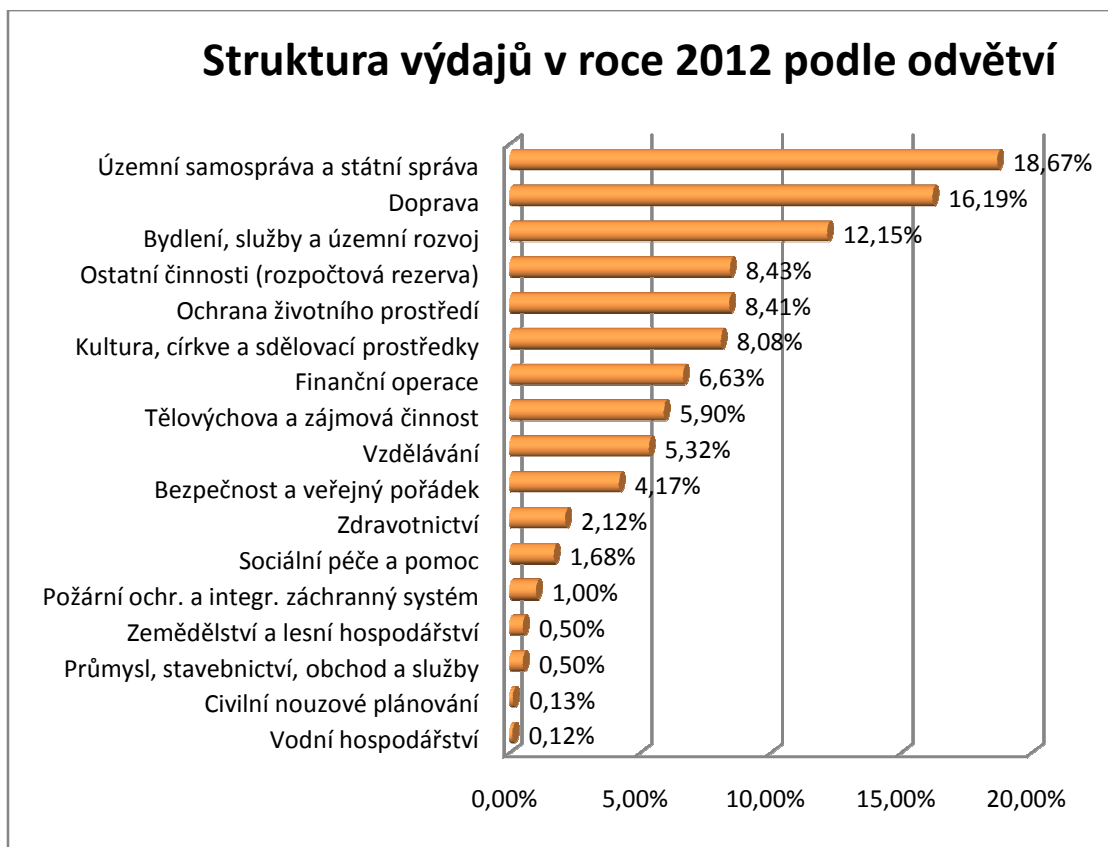
Výdaje rozpočtu statutárního města Zlína jsou na rok 2012 stanoveny ve výši 1 191 295 000 Kč, z toho 1 046 605 000 Kč tvoří provozní a 144 690 000 investiční.

Nejvíce výdajů je na rok 2012 plánováno do oblasti územní samosprávy a státní správy (celkem 222 449 000 Kč), kam spadají výdaje na platy, prováděnou práci a pojistné zastupitelů, výdaje na volby zastupitelstev, činnost místní správy (platy, neinvestiční transfery obyvatelstvu, podnikatelům aj.). Všechny výdaje na územní samosprávu a státní správu spadají do kategorie provozních.

Druhým největším výdajem jsou výdaje na dopravu, které svými 192 886 000 Kč tvoří 16,2 % výdajů. V rámci výdajů na dopravu představuje nejvyšší položku provoz veřejné silniční dopravy, dále výdaje na silnice (investiční i neinvestiční). V této kategorii se nachází jak výdaje provozní, tak investiční.

Další skupinou výdajů, které jako poslední překročily desetiprocentní hranici, jsou výdaje na bydlení, mezi něž spadá podpora individuální bytové výstavby, nákupy, související s bytovým a nebytovým hospodářstvím, veřejné osvětlení, pohřebnictví, komunální služby, výkupy pozemků aj. Výdaje v této kategorii jsou na rok 2012 rozpočtovány ve výši 144 769 000 Kč, což představuje 12,15 %.

Podíl ostatních odvětví výdajové struktury je nižší než 10 %. Zajímavostí je, že např. dávky a podpory v sociálním zabezpečení (zahrnují příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, příspěvek na individuální dopravu, na péči, dávky zdravotně postiženým občanům aj.), se kterými se v minulých rozpočtových obdobích počítalo, jsou v roce 2012 rozpočtovány jako nulové. Skladba výdajů podle odvětvové struktury je plánována na rok 2012 následovně:

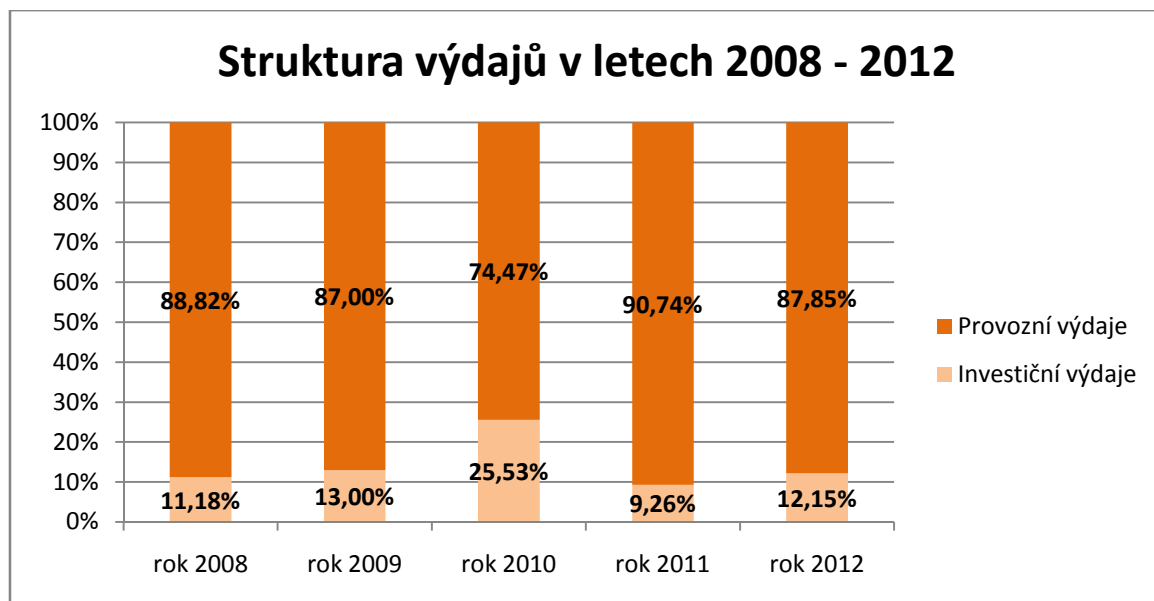
Obr. 8. Struktura výdajů v roce 2012 podle odvětví. (Město Zlín, 2012; vlastní zpracování)

Běžné a kapitálové výdaje

Ve schváleném rozpočtu na rok 2012 běžné (provozní) výdaje tvoří 88 % rozpočtu, což je v celkové výši 1 046 mil. Kč. Zbýlých 12 % výdajů (tedy 144 mil.) spadá do investičních (kapitálových).

V předchozích čtyřech rozpočtových obdobích byl vždy podíl provozních výdajů o mnoho vyšší. V roce 2008 dosahoval 88,82 % (1 267 mil. Kč), v roce 2009 pak 87,00 % (1 345 mil. Kč), v roce 2011 dokonce 90,74 % (také absolutní hodnota provozních výdajů v tomto roce byla za sledované období nejvyšší, celkem 1 437 mil. Kč). Jedinou výjimkou byl rok 2010, kdy podíl provozních výdajů na celkových výdajích klesl na 74,47 % (přesto celková výše provozních výdajů neklesla příliš dramaticky, na hodnotu 1 278 mil. Kč). Nutno zmínit, že v roce 2010 byl celkový objem výdajů vyšší než v jiných letech, proto může snížený podíl provozních výdajů matoucí. Investiční výdaje v rozpočtovém období za rok 2010 byly absolutně nejvyšší ze sledovaných let (438 mil. Kč). To ukazuje následující graf.

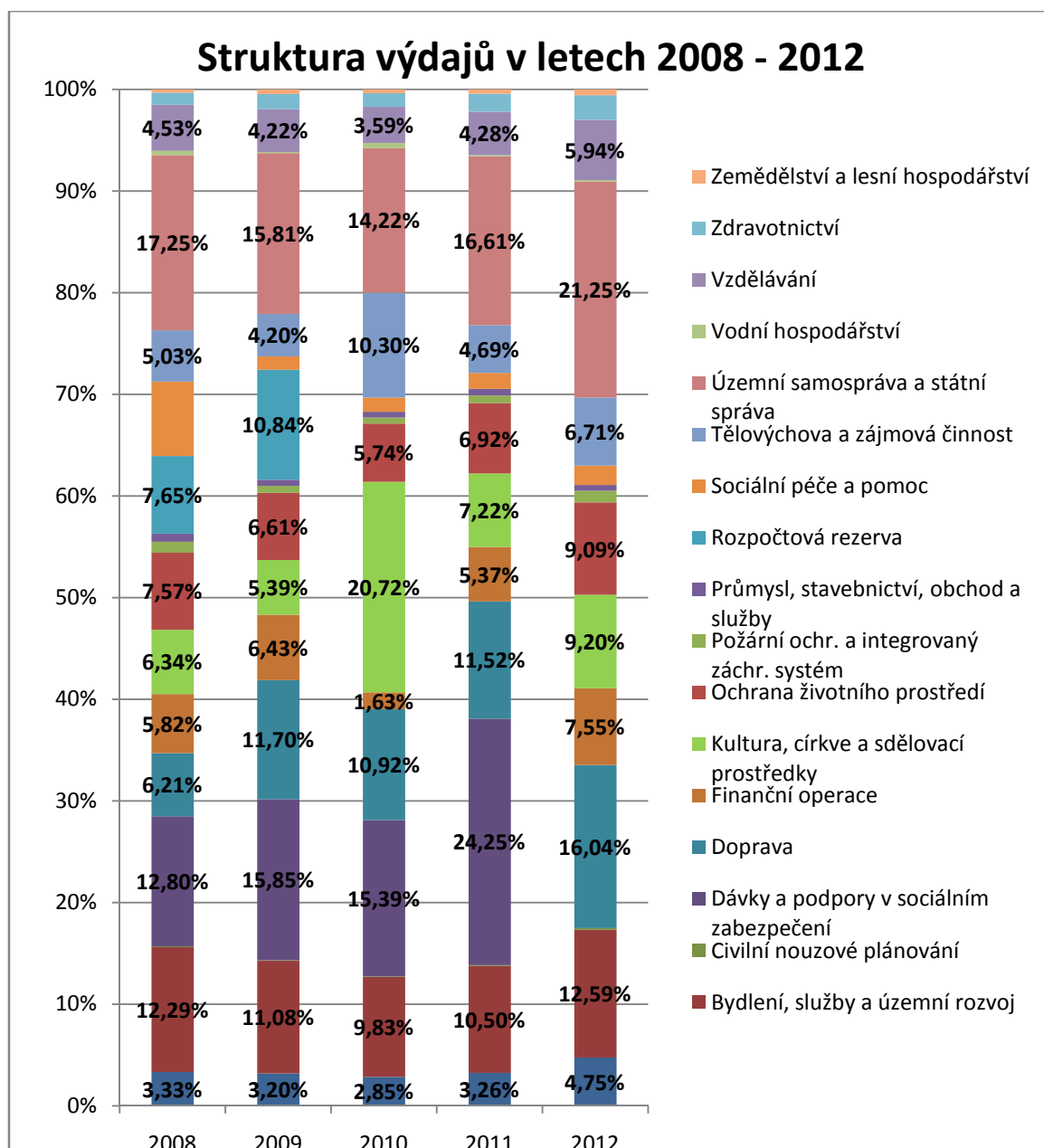

Obr. 9. Struktura výdajů v letech 2008 – 2012. (Město Zlín, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

Struktura výdajů podle odvětví v jednotlivých rozpočtových obdobích

Podíl jednotlivých druhů výdajů na celkových výdajích se v letech 2008 – 2012 poměrně výrazně změnil, zejména výdaje na kulturu, církev a sdělovací prostředky, které vzrostly z 6,3 % v roce 2008 na 9,2 % v roce 2012. Dále lze pozorovat rostoucí tendenci podílu výdajů na celkových výdajích v oblasti dopravy (z 6,2 % na 16,0 %), dávek a podpor v sociálním zabezpečení (z 12,8 % na 24,3 % v roce 2011 – nutno zmínit, že sestavený rozpočet na rok 2012 nepočítá s výdaji v této oblasti) a tělovýchovy a zájmové činnosti (z 5,0 % na 7,4 %). Dále vzrostl také podíl výdajů na územní správu a samosprávu. Podíl ostatních výdajů v roce 2012 je stejný jako v roce 2008, nebo došlo k poklesu. Nejvyšší pokles zaznamenala sociální péče a pomoc.

Výše uvedené hodnoty dokumentují změnu pouze mezi lety 2011 a 2008, ale nezaznamenávají změnu v jednotlivých letech sledovaného období. Například výše zmíněný podíl výdajů na kulturu, církev a sdělovací prostředky v letech 2008 – 2011 vzrostl, ale v období 2010/2011 došlo k jeho snížení téměř o 7 %. Podobně tomu bylo i u podílu výdajů na tělovýchovu a zájmovou činnost, který, přestože za sledovaná čtyři období vzrostl, v letech 2010/2011 poklesl o necelá 3 %. Výše uvedené situace blíže zaznamenává následující graf.

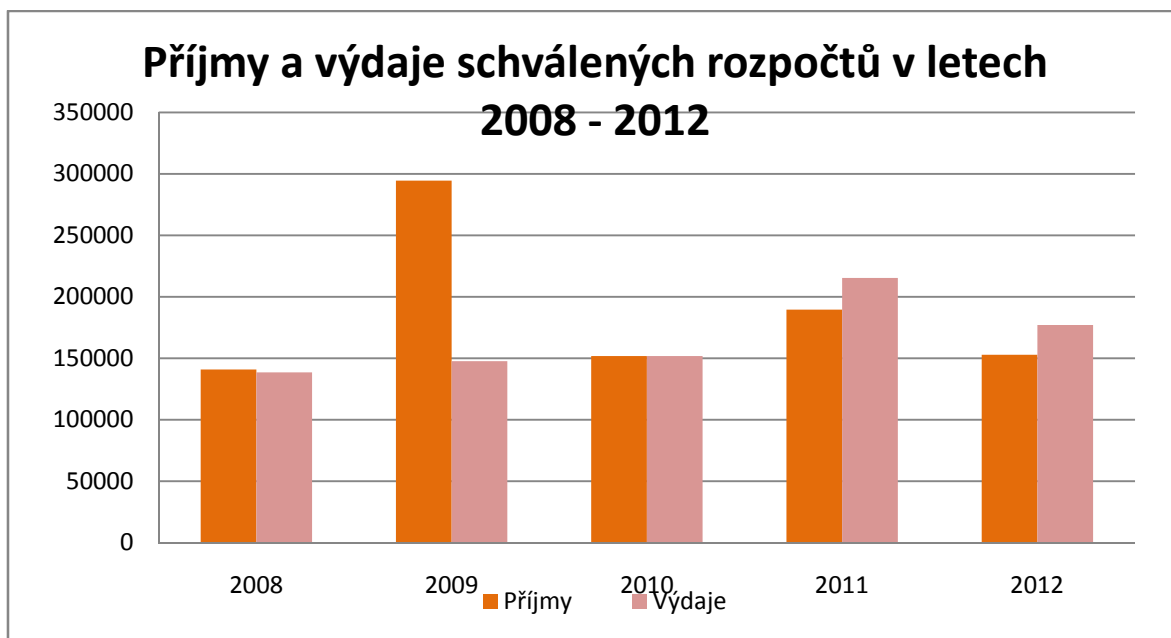
Obr. 10. Struktura výdajů v letech 2008 – 2012. (Město Zlín, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

5.2 Rozpočet města Bystřice pod Hostýnem

Rozpočet Bystřice pod Hostýnem na rok 2012 je sestaven jako schodkový. Celkové výdaje jsou předpokládány ve výši 176 976 700 Kč, zatímco příjmy pouze 152 742 460 Kč. Schodek bude financován z úvěru a zdroji z minulých let.

V minulých letech zpravidla příjmy schvalovaných rozpočtů převyšovaly výdaje s výjimkou roku 2011, kdy příjmy rozpočtu, stejně jako v roce 2012, byly nižší, než výdaje. Přebytky rozpočtů, pokud rozpočet byl sestaven jako přebytkový, byly použity na splácení

úvěrů. Jako přebytkový byl rozpočet sestaven v letech 2008 (příjmy ve výši 140 977 000 Kč, výdaje 138 497 000 Kč) a 2009 (příjmy 294 540 000 Kč, výdaje 147 653 000 Kč). Pouze na rok 2011 výdaje převyšují příjmy o přibližně 24 mil. Kč. Uvedenou situaci přibližuje následující graf.

Obr. 11. Příjmy a výdaje rozpočtů schválených rozpočtů v letech 2008 – 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

5.2.1 Příjmy rozpočtu

Struktura příjmů rozpočtu vychází z druhového členění, tedy příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Ve schváleném rozpočtu na rok 2012 tvoří nejvyšší položku daňové příjmy (57,6 %), dále nedaňové (17,8 %), přijaté dotace (24,2 %) a kapitálové příjmy (0,4 %).

Mezi daňové příjmy patří podíl města na celostátním hrubém výnosu daní dle zákona 343/2002 Sb., jimiž jsou daně z příjmu, zisku a kapitálových výnosů (fyzických a právnických osob), daně ze zboží a služeb (DPH), majetkové daně (daň z nemovitosti) a poplatky a daně z vybraných činností a služeb, mezi něž patří poplatky za užívání veřejného prostranství, a za využívání přírodních zdrojů (za uložení odpadů, za likvidaci komunálního odpadu, ze psů, apod.), poplatků za provozovaný výherní hrací přístroj a provozování loterií, správní poplatky, příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řídičské oprávnění, aj.

Nedaňovými příjmy se rozumí příjmy z vlastní činnosti města – příjmy z prodeje zboží a poskytování služeb (např. z činnosti informačního centra), z pronájmu majetku (v rámci bytového i nebytového hospodářství), příjmy z úroků a realizace finančního majetku (úroky a dividendy, kurzové zisky), příjmy z prodeje neinvestičního majetku a přijaté splátky půjček od podnikatelských subjektů, obyvatelstva, ad.

Kapitálové příjmy města představují příjmy z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí, např. budov.

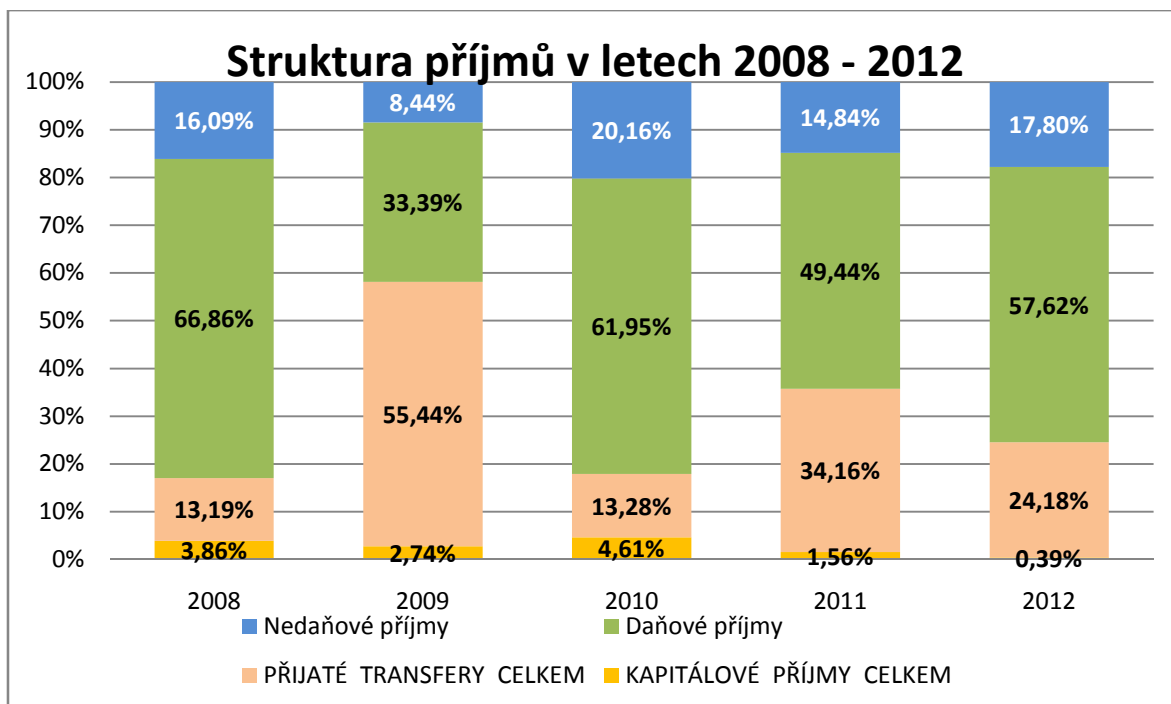
Přijaté dotace tvoří investiční a neinvestiční transfery, které město Bystřice pod Hostýnem obdrželo z jiných veřejných rozpočtů (státní rozpočet, strukturální fondy, státní fondy aj.).

Struktura příjmů v posledních letech se každoročně výrazně měnila. Přestože se podíl na příjmech měnil, jak ukazuje následující graf, absolutní hodnoty jednotlivých druhů příjmů se neměnily příliš výrazně s výjimkou přijatých transferů.

Pro ilustraci je ke grafu uvedena tabulka výše příjmů (v tis. Kč) schválených rozpočtů jednotlivých let 2008 – 2012.

Tab. 1. Příjmy rozpočtů 2008 – 2012 v tis. Kč (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

Rozpočtové období	2008	2009	2010	2011	2012
Daňové příjmy	94 254	98 335	94 120	93 690	88 015
Nedaňové příjmy	22 683	24 848	30 630	28 123	27 192
Kapitálové příjmy	5 440	8 060	7 000	2 950	600
Přijaté transfery	18 600	163 297	20 170	64 725	36 935
Celkem	140 977	294 540	151 920	189 488	152 742

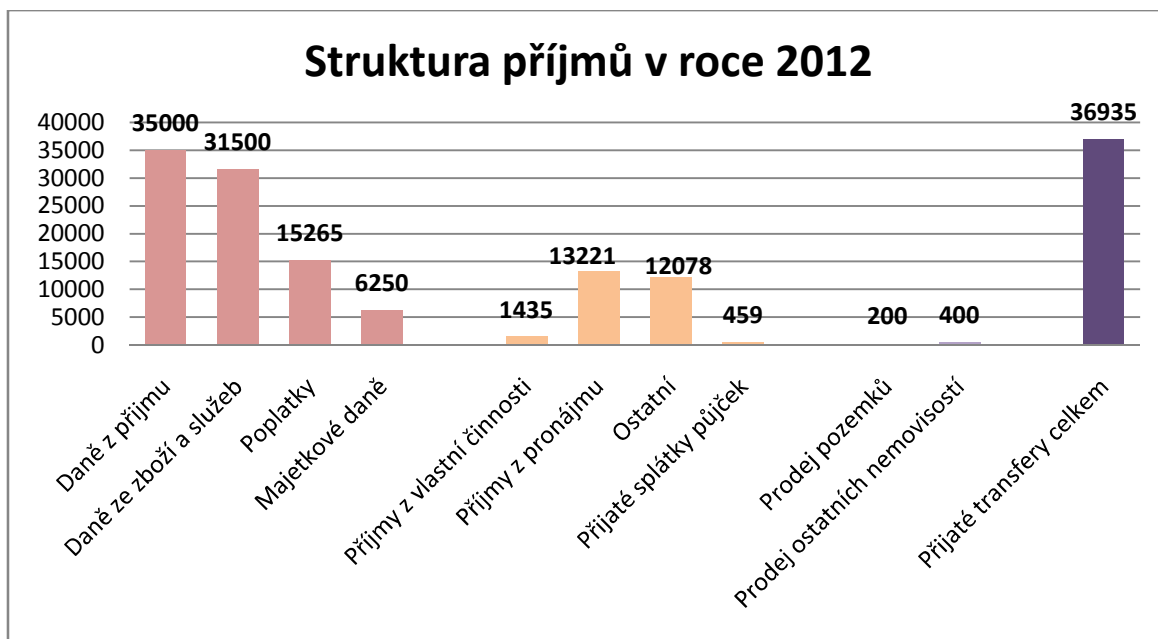

Obr. 12. Struktura příjmů v letech 2008 – 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

Na základě výše uvedené tabulky a grafu je vidět, že podíl jednotlivých příjmů nejvíce ovlivnily přijaté transfery. Přestože podíl daňových příjmů na celkových příjmech v posledních pěti letech výrazně kolísá, v absolutních číslech je poměrně stabilní. Nutno uvést, že v roce 2009, kdy byly daňové příjmy nejvyšší, je jejich podíl z důvodu vysokých transferů paradoxně nejnižší za sledovaná rozpočtová období.

Přesto i tak jsou v průměru daňové příjmy hlavním zdrojem rozpočtu města, dalšími významnými příjmy jsou přijaté transfery nedaňové příjmy a nejnižší příjmy tvoří kapitálové příjmy (ani jednou nepřesáhly 5 % podíl).

Struktura jednotlivých druhů příjmů v roce 2012

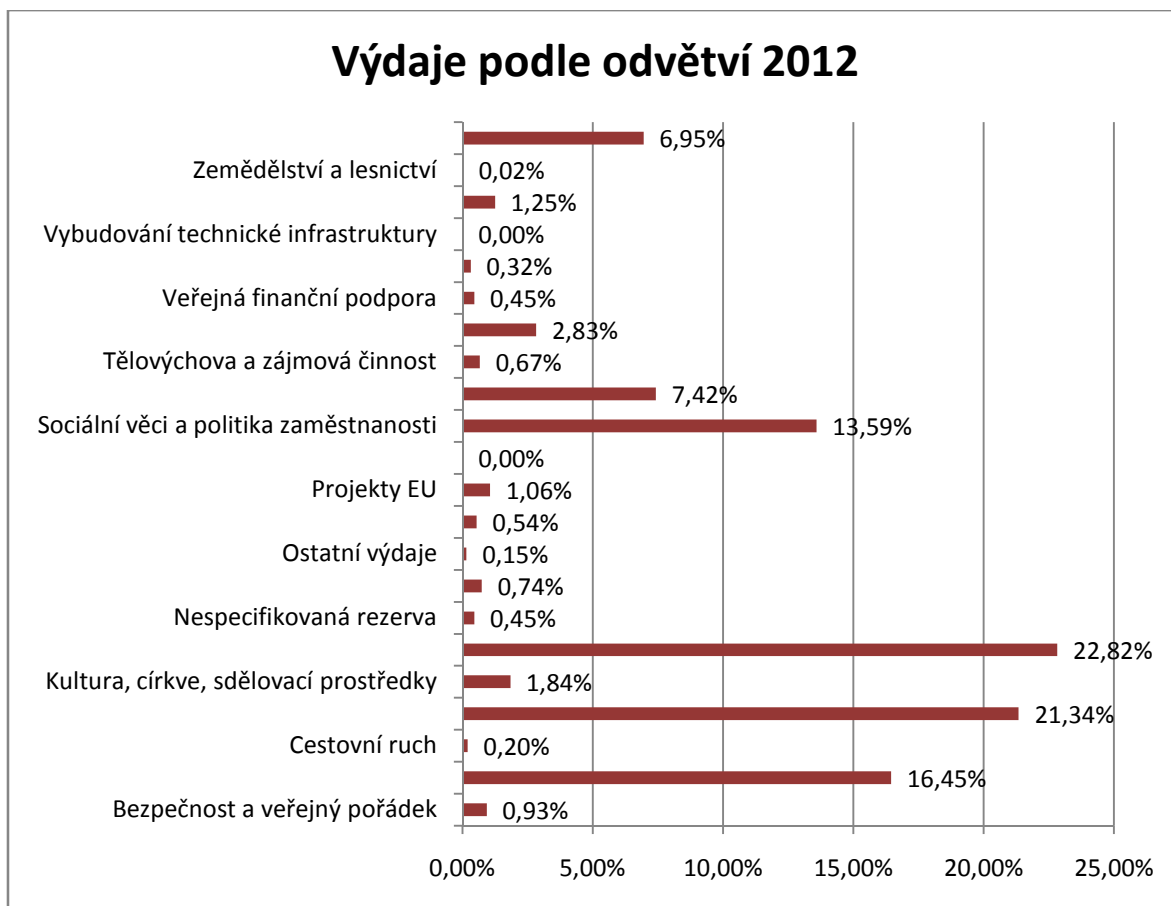

Obr. 13. Struktura příjmů v roce 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2012; vlastní zpracování)

Výše uvedený graf ukazuje skladbu příjmů v roce 2012 podle jednotlivých položek. Nejvyšší část rozpočtu tvořily daňové příjmy (konkrétně daně z příjmu a ze zboží a služeb). Další významnou příjmovou skupinou jsou příjmy z pronájmu (pozemků, autobusových zastávek, reklamních ploch, bytových a nebytových prostor). Mezi ostatní příjmy patří mj. příjmy z parkovného, využívání a zneškodňování komunálních odpadů, aj.

5.2.2 Výdaje rozpočtu

Výdaje rozpočtu města Bystřice pod Hostýnem jsou na rok 2012 stanoveny ve výši 176 976 700 Kč. Strukturu výdajů podle jednotlivých kategorií zobrazuje následující graf.

Obr. 14. Výdaje podle odvětví v roce 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2012; vlastní zpracování)

Nejvyšší položkou v rozpočtu města na rok 2012 tvoří výdaje na místní správu v celkové výši 40 393 000 Kč. Ty zahrnují platy zaměstnanců v pracovním poměru (cca 50 % těchto výdajů), nákup služeb (udržovací poplatky za software, úklid, stravování, revize, aj.), energie, neinvestiční transfery obyvatelstvu, apod.

Druhou nejvyšší položkou je na rok 2012 doprava (celkem 37 775 500 Kč), kam spadají výdaje na stavbu silnic, opravy a údržby komunikací, doplatky za pozemky, provoz veřejné silniční dopravy, aj.

Dalším největším výdajem jsou výdaje na bydlení, komunální služby a územní rozvoj, které svými 29 113 000 Kč tvoří 16,5 % výdajů. V rámci této kategorie představuje nejvyšší položkou bytové hospodářství (nákup energií, služeb, údržba, opravy), sběr a svoz komunálních odpadů, dále výdaje na nebytové prostory (kotelny, režie, energie, provoz veřejného WC, celkem 4 220 000 Kč), provoz veřejného osvětlení a péče o vzhled obcí a údržba veřejné zeleně.

Významnou skupinou výdajů rozpočtu jsou taktéž výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti (24 046 000 Kč), z nichž 92,8 % výdajů bylo použito na výstavbu a provoz centra pro seniory „Zahrada“ Bystřice pod Hostýnem.

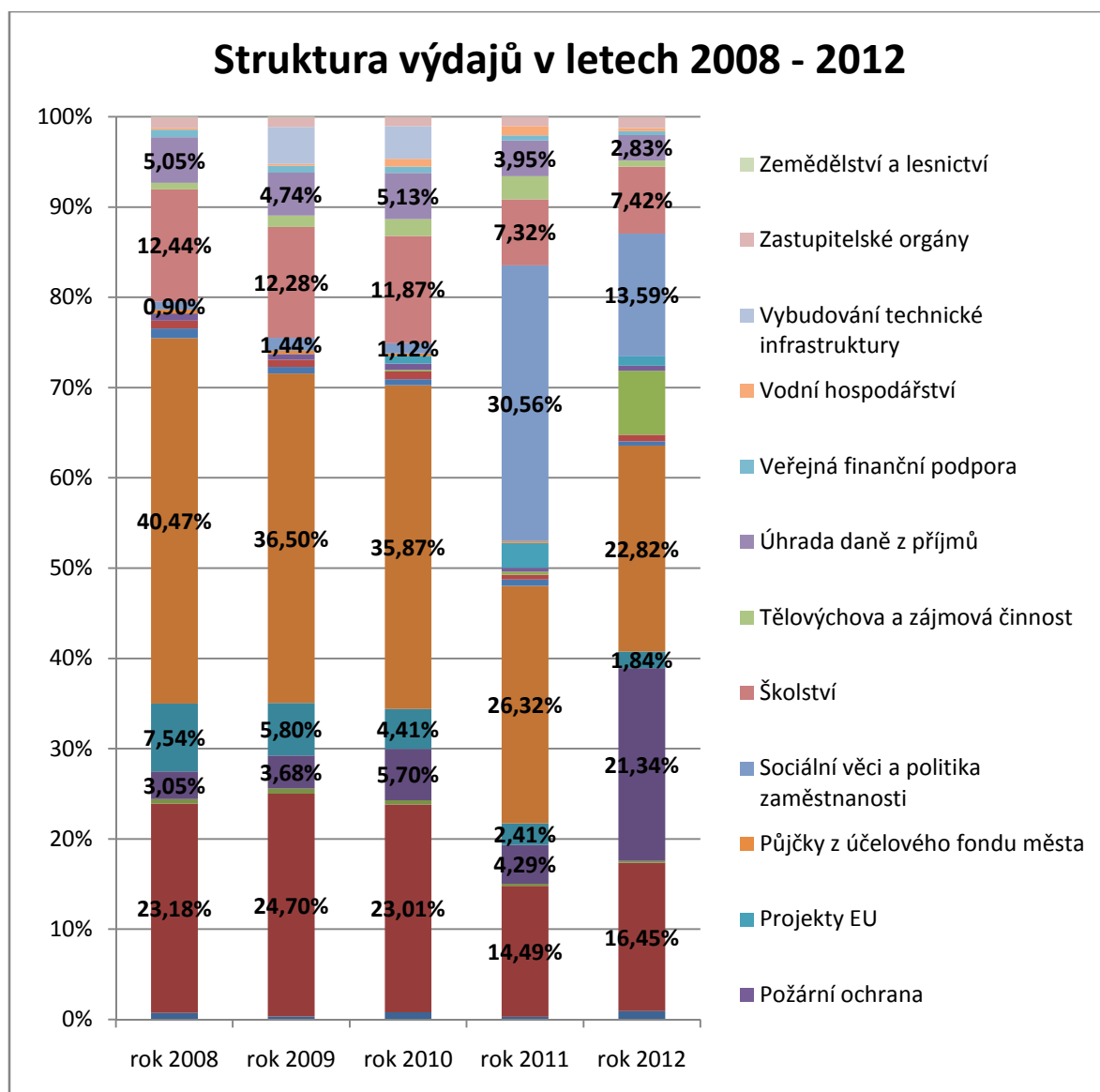
Ostatní významné skupiny výdajů se stávají z výdajů na školství (13,1 mil Kč) a výdajů zřízených organizačních složek města (městská policie, společenský dům Sušil, pomocná hospodářská správa, městská knihovna, celkem 12,3 mil Kč).

Struktura výdajů v letech 2008 - 2012

Podíl jednotlivých druhů výdajů na celkových výdajích se v letech 2008 – 2011 poměrně výrazně změnil. Nejvyšší nárůst zaznamenaly výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti, které se v letech 2008 – 2010 pohybovaly v úrovni přibližně 1 %, ale v roce 2011 prudce vzrostly na 30 %, což bylo dáno výstavbou centra pro seniory „Zahrada“. Tyto výdaje byly ale z velké části pokryty transfery, část byla financována z vlastních zdrojů a zbytek úvěrem ve výši cca 17 mil. Kč. Mírně vzrostl podíl výdajů na spolufinancování projektů z Evropských fondů, které začalo město realizovat (v roce 2008 nezaujímaly v rozpočtu žádnou položku, zatímco v roce 2011 už 2,8 % v celkové výši 5,9 mil. Kč). Také vybudování technické infrastruktury (v lokalitě Trávníky, pod obytnými domy) byl pouze dvouletý projekt, proto se v rozpočtu tato položka objevuje pouze v roce 2009 a 2010. Nespecifikovaná rezerva se tvoří na havarijní opravy pro jednotlivé místní části a další nezbytné výdaje, předem neurčené.

U ostatních výdajů lze většinou pozorovat sestupnou tendenci relativních hodnot, nicméně v absolutních hodnotách jsou mnohdy výdaje rostoucí. Porovnat absolutní a relativní hodnoty je možné pomocí následujícího grafu a tabulky.

Obr. 15. Struktura výdajů v letech 2008 – 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

Tab. 2. Výdaje v letech 2008 – 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

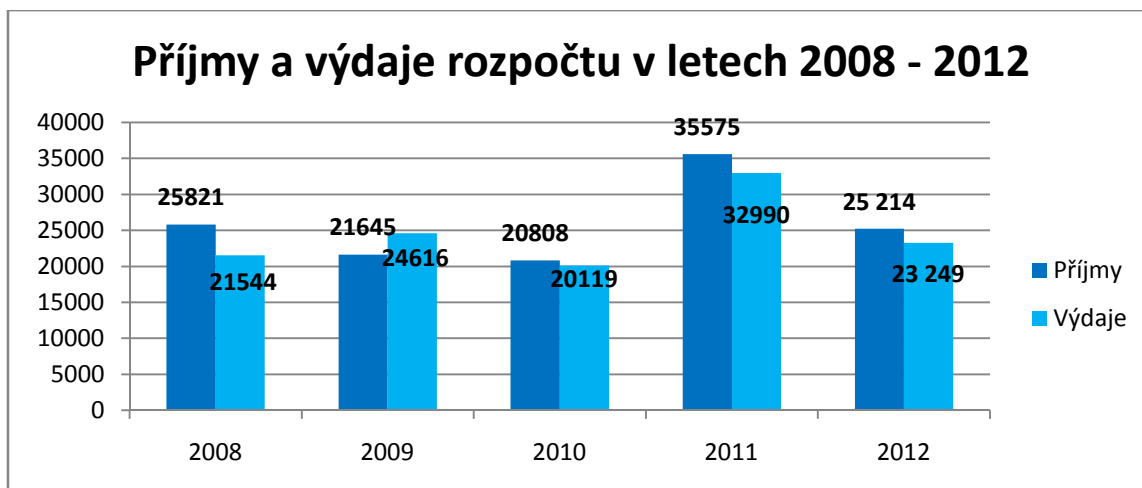
Výdaje	2008	2009	2010	2011	2012
Zemědělství a lesnictví	100	100	60	30	30
Cestovní ruch	682	800	700	500	350
Doprava	4 230	5 439	8 658	9 246	37 776
Vodní hospodářství	265	265	1 325	2 170	560
Školství	17 223	18 128	18 030	15 770	13 127
Kultura, církve, sdělovací prostředky	10 440	8 569	6 696	5 190	3 255
Tělovýchova a zájmová činnost	995	1 886	2 831	5 528	1 180

Bydlení, komunální služby	32 110	36 463	34 953	31 210	29 113
Sociální věci a politika zaměstnanosti	1 240	2 120	1 700	65 839	24 046
Bezpečnost a veřejný pořádek	1 028	488	1 238	668	1 643
Požární ochrana	1 091	931	1 032	980	957
Zastupitelské orgány	1 620	1 558	1 515	2 210	2 210
Místní správa	56 053	53 900	54 493	56 698	40 393
Veřejná finanční podpora	1 150	1 150	1 050	1 250	800
Půjčky z účelového fondu města	600	500	400	400	0
Úhrada daně z příjmů	7 000	7 000	7 800	8 500	5 000
Obecné výdaje z finančních operací	1 190	1 180	1 300	1 100	1 310
Vybudování technické infrastruktury	0	6 076	5 500	0	0
Projekty EU	0	0	1 355	5 937	1 870
Ostatní výdaje	0	0	284	714	12 558
Nespecifikovaná rezerva	1 480	1 100	1 000	1 500	800
Celkem	138 497	147 653	151 920	215 439	176 977

5.3 Rozpočet obce Lukov

Rozpočet obce Lukov na rok 2012 je sestaven jako přebytkový, celkové příjmy jsou odhadovány na 25 214 000 Kč, zatímco výdaje 23 249 000 Kč (z toho 3 841 000 Kč investiční).

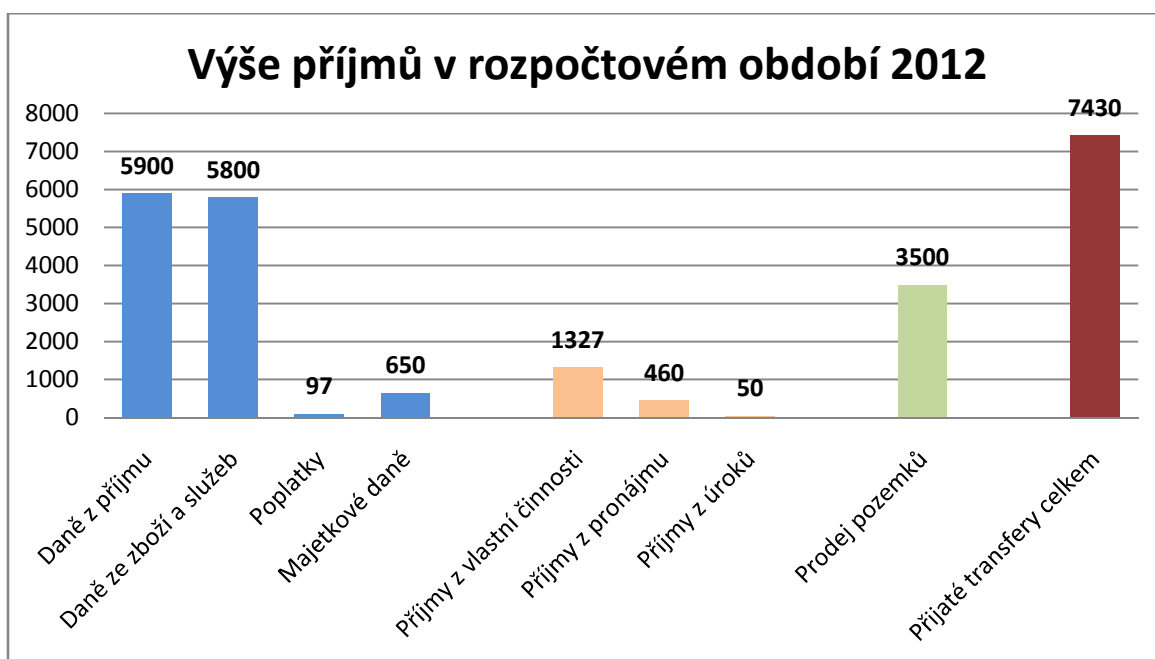
V minulých letech zpravidla příjmy schvalovaných rozpočtů převyšovaly výdaje s výjimkou roku 2009, kdy příjmy rozpočtu byly nižší, než výdaje. Ve sledovaném období 2008 – 2012 vykazuje rozpočet poměrně konstantní výši na příjmové i výdajové straně. Meziročně docházelo k malým změnám. Pouze rok 2011 zaznamenal výrazný nárůst příjmů i výdajů z důvodu výstavby multifunkčního sportovního zařízení, která je kofinancována z evropských prostředků. Prostředky na financování této stavby byly pořízeny z části prodejem pozemků, což je důvodem tohoto enormního zvýšení příjmů v porovnání s jinými rozpočtovými obdobími. Stav příjmů a výdajů rozpočtů za období 2008 – 2012 je vykreslen na následujícím grafu.

Obr. 16. Příjmy a výdaje v letech 2008 – 2012. (Obec Lukov, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

5.3.1 Příjmy rozpočtu

Struktura příjmů rozpočtu obce vychází z druhového členění, tedy příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Ve schváleném rozpočtu na rok 2012 tvoří nejvyšší položku daňové příjmy (49,4 %), dále přijaté dotace (29,5 %), kapitálové příjmy (13,8 %) a nedaňové příjmy (7,3 %). Příjmy rozpočtu na rok 2012 ukazuje následující graf.

Obr. 17. Příjmy v roce 2012 v tis. Kč. (Obec Lukov, 2012; vlastní zpracování)

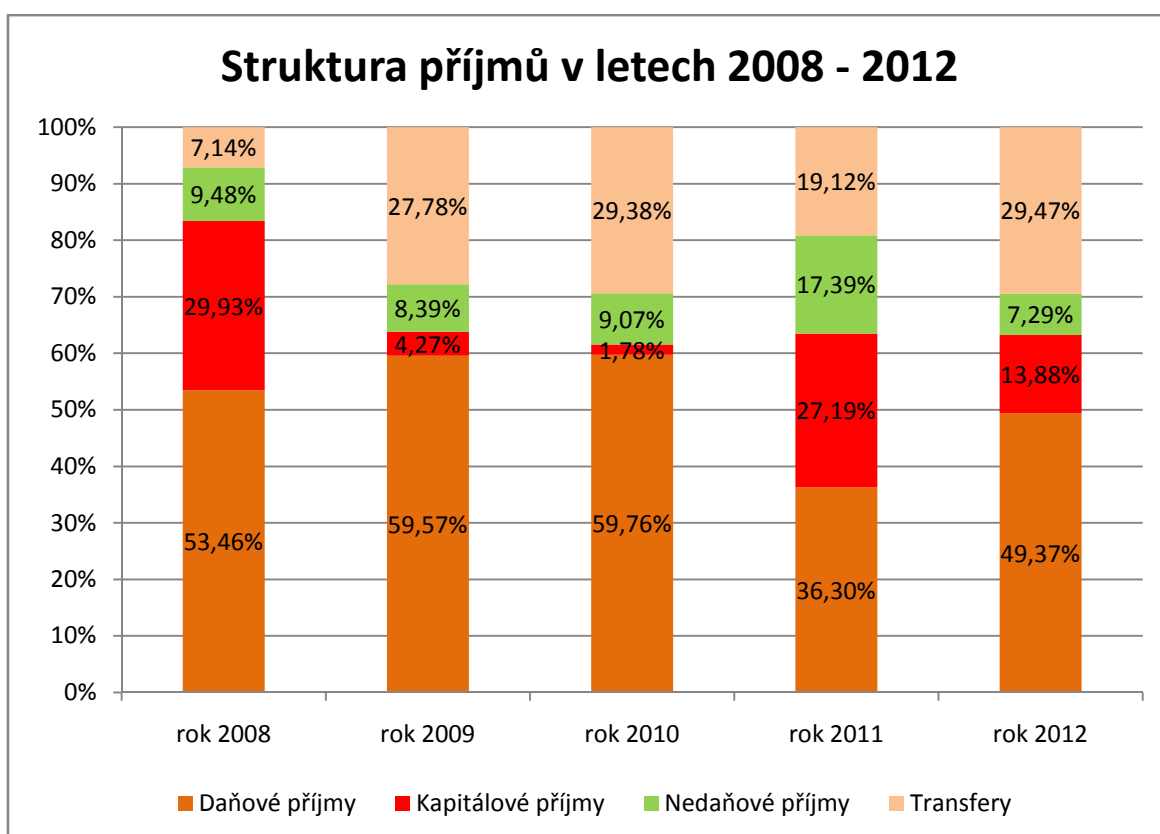
Mezi daňové příjmy patří podíl na celostátním výnosu daně z příjmu, daně ze zisku a kapitálových výnosů (fyzických a právnických osob), daně ze zboží a služeb (DPH), majetkové

daně (daň z nemovitosti) a poplatky a daně z vybraných činností a služeb, mezi něž patří poplatky za užívání veřejného prostranství, ze vstupného, ze psů, poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj a provozování loterií, správní poplatky, aj.

Nedaňovými příjmy se rozumí příjmy z vlastní činnosti obce – příjmy z poskytování služeb a vlastní činnosti, z pronájmu majetku (pozemky, bytové i nebytové prostory), příjmy z úroků a realizace finančního majetku (úroky a dividendy, kurzové zisky), příjmy z prodeje neinvestičního majetku a přijaté splátky půjček od podnikatelských subjektů, obyvatelstva, ad.

Kapitálové příjmy obce představují příjmy z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí, např. budov. V posledních letech byly nejvyšší položkou této kategorie příjmy z prodeje pozemků.

Přijaté dotace tvoří investiční a neinvestiční transfery z jiných veřejných rozpočtů (státní rozpočet, strukturální fondy, státní fondy, jiné obce, ad.).

Obr. 18. Struktura příjmů v letech 2008 – 2012. (Obec Lukov, 2012; vlastní zpracování)

Struktura jednotlivých druhů příjmů se v různých letech poměrně výrazně měnila. Z předchozího grafu lze vyčíst podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech daného roz-

počtového období. Z grafu lze vyčíst zvýšení podílu kapitálových příjmů v letech 2008 a 2011, způsobené výrazným prodejem pozemků. Příjmy za rozpočtová období 2008 - 2011 vychází ze skutečných stavů rozpočtů z konce rozpočtových období, zatímco údaj z roku 2012 pochází z rozpočtu schváleného, zatím bez úprav.

5.3.2 Výdaje rozpočtu

Výdaje rozpočtu obce Lukov jsou rozpočtem na rok 2012 stanoveny ve výši 23 249 000 Kč. Struktura výdajů podle jednotlivých kategorií je zakreslena v následujícím grafu.

Obr. 19. Výdaje v roce 2012 v tis. Kč. (Obec Lukov, 2012; vlastní zpracování)

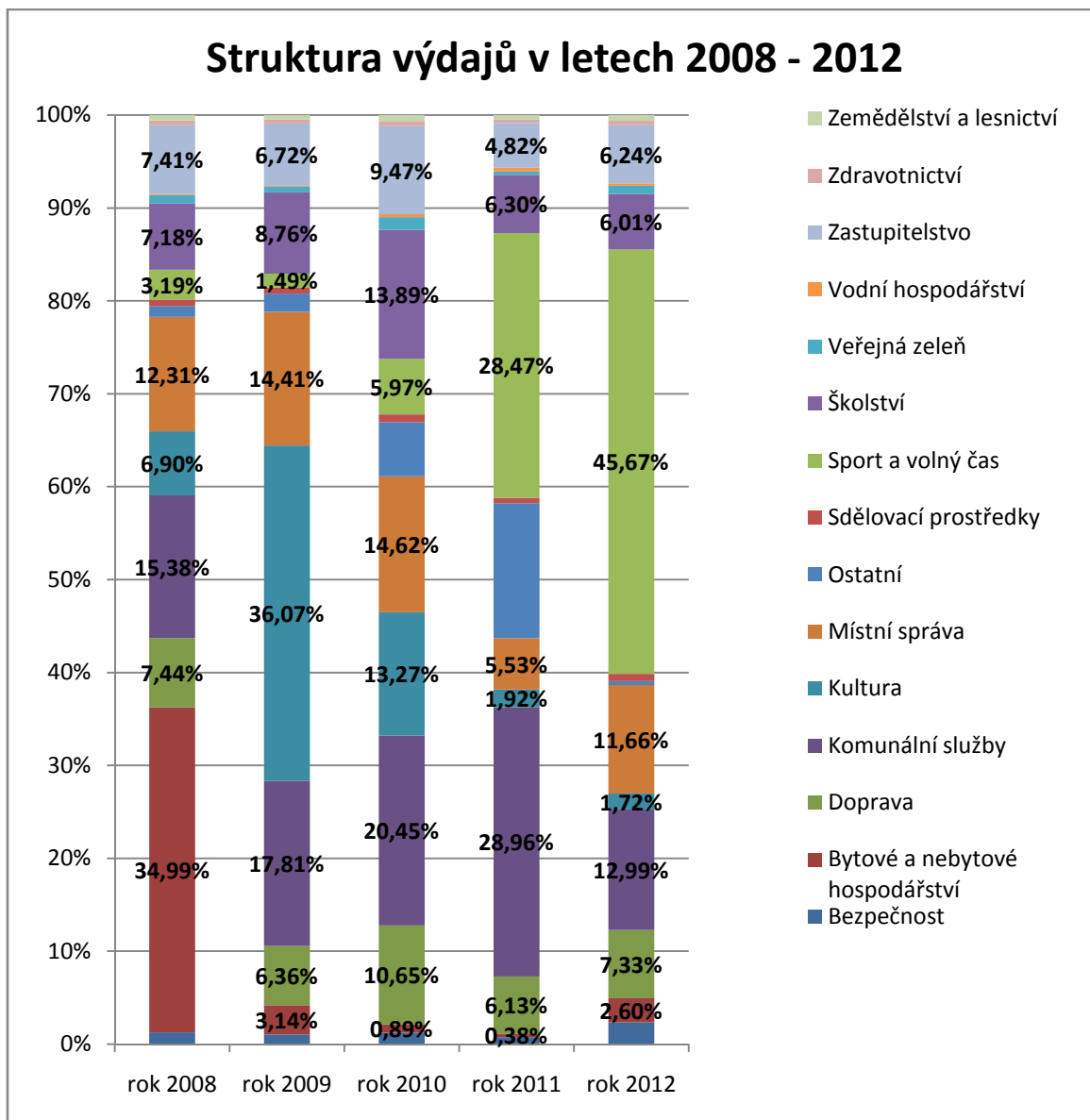
Nejvyšší položku rozpočtu na rok 2012 představují výdaje na sport a volný čas. V minulých letech, jak bude možno vidět dále, byly mnohem vyšší. V současném rozpočtovém období zaujímají takové místo z důvodu výstavby multifunkčního sportovního zařízení. Kromě toho zde spadá provoz dětských hřišť aj.

Mezi komunální služby, které v letošním rozpočtu tvoří druhou nejvyšší položku, lze zařadit především provoz veřejného osvětlení, pohřebnictví, výdaje na pořízení územního plánu, výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu, ad.

Výdaje na dopravu se skládají z výstavby, oprav a údržby silničních komunikací a výdaje na provoz veřejné dopravy.

Kulturou se v grafu rozumí činnost knihovny, obnova a provoz kulturních památek, včetně církevních a kulturní činnost.

Struktura jednotlivých druhů výdajů v letech 2008 – 2011 je uvedena v následujícím grafu.

Obr. 20. Struktura výdajů v letech 2008 – 2012. (Obec Lukov, 2012; vlastní zpracování)

Podíl některých druhů výdajů na celkových výdajích v letech 2008 – 2011 poměrně výrazně kolísá, u jiných byl vývoj naopak stabilní. Nejvyšší nárůst zaznamenaly výdaje v oblasti sportu a volného času, které se v letech 2008 – 2010 pohybovaly pod 5 % výdajů, ale v roce 2011 prudce vzrostly na 28,5 % díky výstavbě multifunkčního sportovního centra. Tyto výdaje byly ale z velké části pokryty transfery, část byla financována z vlastních zdrojů (získaných prodejem obecního majetku – pozemků) a zbytek úvěrem. Pozornost si

zaslouží výdaje v oblasti bytového a nebytového hospodářství, které v roce 2008 dosáhly přibližně třetiny výdajů rozpočtu. Od roku 2009 se podíl na nich výrazně snížil.

K porovnání výše uvedených procentuálních údajů se skutečnými hodnotami slouží následující tabulka.

Tabulka 3. Výdaje rozpočtu v letech 2008 – 2012 v tis. Kč. (Obec Lukov, 2008 – 2012; vlastní zpracování)

Rozpočtové období	2008	2009	2010	2011	2012
Zemědělství a lesnictví	124	110	128	156	145
Vodní hospodářství	25	23	60	138	60
Ostatní	250	480	1 167	4 802	100
Zdravotnictví	111	111	114	126	115
Sdělovací prostředky	152	155	172	190	180
Veřejná zeleň	186	149	278	110	200
Kultura	1 486	8 879	2 669	632	400
Bezpečnost	271	259	250	252	545
Bytové a nebytové hospodářství	7 538	773	180	125	604
Školství	1 547	2 157	2 795	2 078	1 397
Zastupitelstvo	1 596	1 654	1 906	1 589	1 450
Doprava	1 603	1 566	2 142	2 022	1 705
Místní správa	2 653	3 548	2 941	1 823	2 710
Komunální služby	3 314	4 384	4 115	9 555	3 020
Sport a volný čas	688	368	1 202	9 392	10 618
Celkem	21 544	24 616	20 119	32 990	23 249

5.4 Srovnání

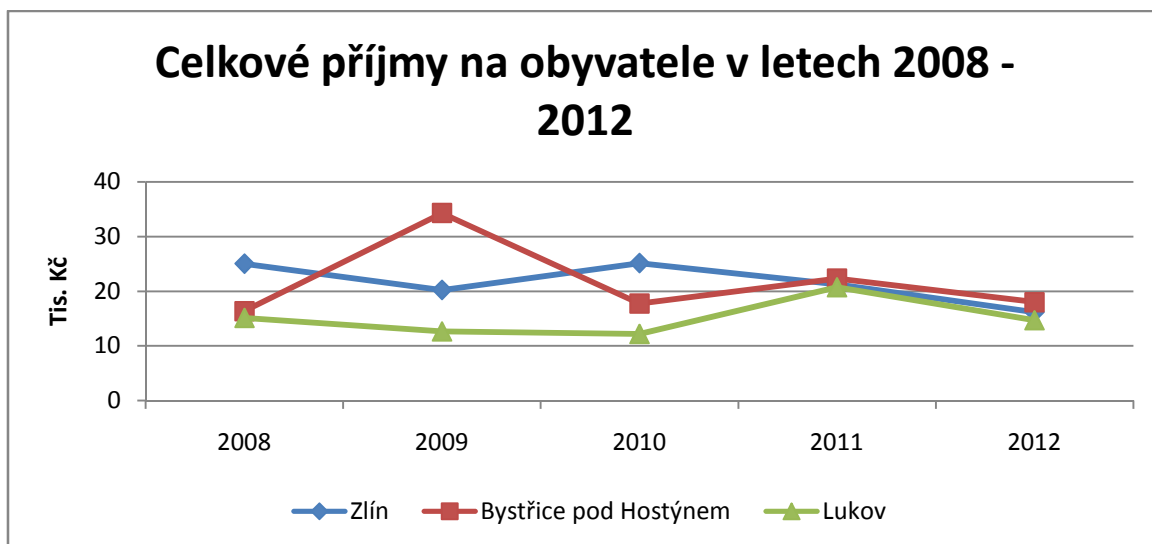
Pro srovnání rozpočtů výše uvedených obcí budou použity výše uvedené údaje z let 2008 – 2011, převedené do relativních hodnot (procentuálních podílů) a dále přepočtené na jednoho obyvatele dané obce (k 1. 1. příslušného roku, pouze za rok 2012 budou použity údaje o obyvatelstvu z roku 2011).

Příjmy i výdaje se u Zlína, Bystřice pod Hostýnem i Lukova poměrně značně liší, zejména při rozčlenění na jednotlivé třídy a skupiny.

Příjmy

V absolutním úhrnu dosahuje nejvyšších příjmů město Zlín, dále Bystřice pod Hostýnem a nejméně obec Lukov. Rozdílná situace nastává při přepočítání příjmů na obyvatele. V roce

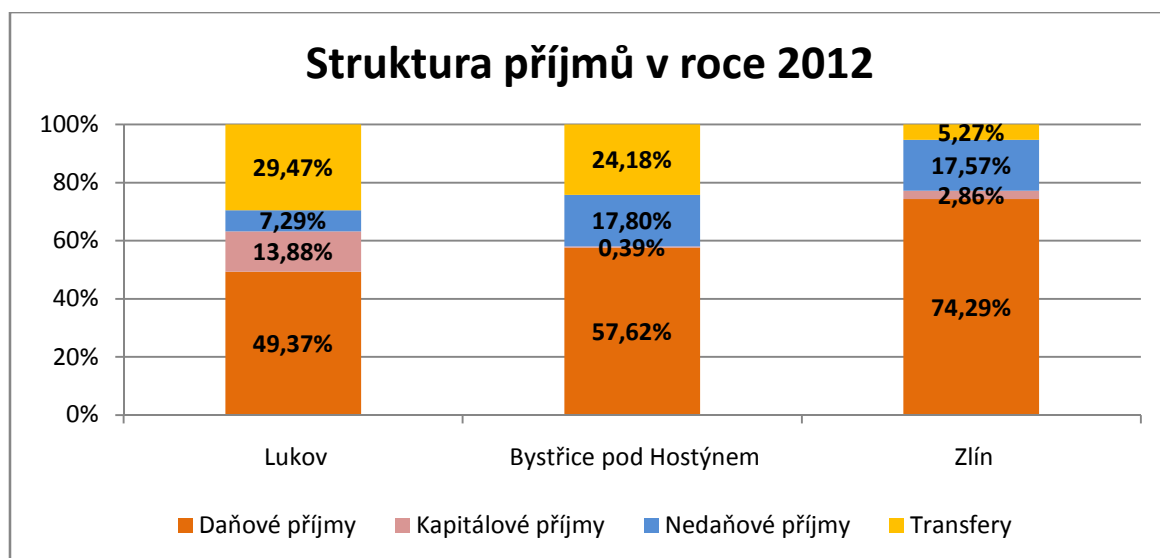
2012 tak příjmy rozpočtu Bystřice pod Hostýnem na obyvatele vykazovaly 17,9 tisíc Kč, zatímco rozpočet statutárního města Zlín 16,2 tis. Nejméně, i když pouze s malým rozdílem, dostává obec Lukov (14,7 tis. Kč na obyvatele). V uplynulých letech docházelo k poměrně výrazným změnám příjmů při přepočtu na obyvatele, což ukazuje následující graf.

Obr. 21. Vývoj celkových příjmů vybraných obcí, přepočtených na obyvatele. (vlastní zpracování)

Z grafu vyplývá skutečnost, že mezi lety 2008 a 2012 si rozpočet Zlína po příjmové stránce mírně pohoršil, zatímco rozpočet Bystřice pod Hostýnem je konstantní (přestože mezi lety 2008 – 2010 docházelo k výrazným výkyvům) a rozpočet Lukova se zlepšuje. Velké výkyvy u příjmů rozpočtu Bystřice pod Hostýnem mezi lety 2008 a 2010 vznikly v důsledku změny transferů, kdy v roce 2009 mnohonásobně převyšovaly transfery v letech 2008 a 2010. Významný nárůst příjmů na obyvatele u obce Lukov mezi lety 2010 a 2011 byl způsoben zvýšením kapitálových příjmů, především z prodeje pozemků, v roce 2012 se předpokládá pokles kapitálových příjmů. Podíly na příjmech v roce 2012 blíže ukazuje následující graf.

Obr. 22. Struktura příjmů vybraných obcí v roce 2012. (vlastní zpracování)

Nejvyšší procento zaujímají u všech obcí daňové příjmy, zatímco ostatní se dle jednotlivých obcí liší. Za pozornost stojí vyšší podíl kapitálových příjmů v obci Lukov, způsobený zvýšeným prodejem pozemků. Rozpočet Bystřice pod Hostýnem dosahoval v roce 2011 vyšších příjmů z transferů v porovnání s ostatními dvěma rozpočty.

Tempo růstu příjmů mezi lety 2010 a 2011 ukazuje následující tabulka. Rozpočtové období 2012 zde nefiguruje. Pro ilustraci jsou použity pouze skutečné stavy rozpočtů po skončení rozpočtového období, zatímco rozpočtové období 2012 ještě neskončilo.

Tabulka 4. Tempo růstu příjmů vybraných obcí v letech 2010 a 2011. (vlastní zpracování)

Tempo růstu mezi lety 2010 a 2011	Zlín	Bystřice pod Hostýnem	Lukov
Daňové příjmy	5,40%	-0,46%	3,86%
Nedaňové příjmy	3,12%	-8,18%	227,60%
Kapitálové příjmy	-62,50%	-57,86%	2507,01%
Transfery	5,66%	220,90%	11,27%
Celkem	1,61%	24,73%	70,97%

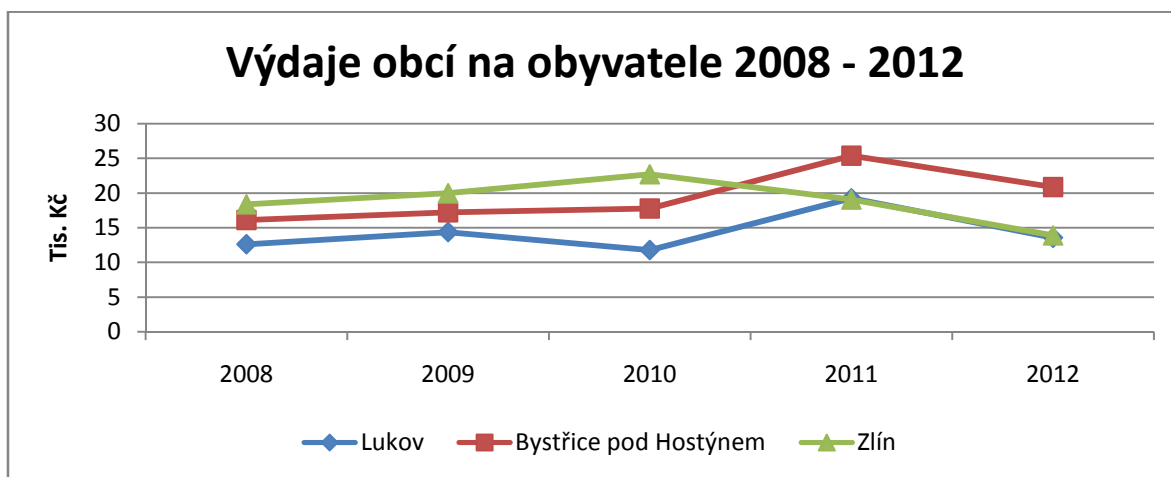
Podobně, jako ukazují grafy výše, i z tabulky lze podle tempa růstu vyčíst jisté výkyvy. Opět je nutno poukázat na přijaté transfery do rozpočtu města Bystřice pod Hostýnem a zvýšený prodej nemovitostí, které se významně projeví do tempa růstu.

Výdaje

Protože výdaje vybraných rozpočtů obcí Zlínského kraje byly v každém kategorizovány jinak, bylo stanoveno 10 kategorií, do nichž byly zahrnuty. Jedná se o tyto kategorie:

- doprava
- vodní hospodářství
- vzdělávání
- kultura, církve a sdělovací prostředky
- územní správa a samospráva
- sport a volný čas
- zemědělství a lesnictví
- bezpečnost a veřejný pořádek (civilní nouzové plánování, bezpečnost a veřejný pořádek, požární ochrana a integrovaný záchranný systém)
- bydlení, komunální služby a sociální záležitosti (ochrana životního prostředí, bytové a nebytové hospodářství, dávky a podpory v sociálním zabezpečení, průmysl, stavebnictví, obchod, služby a cestovní ruch)
- ostatní výdaje (finanční operace, spolufinancování projektů EU, veřejná finanční podpora)

Stejně jako u příjmů bylo v oblasti výdajů použito srovnání pomocí relativních hodnot a přepočtení na obyvatele.

Obr. 23. Vývoj výdajů vybraných obcí, přepočtených na obyvatele. (vlastní zpracování)

Mezi lety 2008 – 2011 měly výdaje všech rozpočtů, přepočtené na obyvatele, rostoucí charakter. Nejdynamičtěji narostly v obci Lukov a Bystřice pod Hostýnem mezi lety 2010 a 2011, avšak v každém rozpočtu z jiných důvodů. Zlín v tomto období naopak zaznamenal mírné snížení celkových výdajů na obyvatele. Mezi lety 2001 – 2012 klesaly výdaje na obyvatele ve všech vybraných obcích. Změnu celkových výdajů obcí na obyvatele zobrazuje předchozí graf. Následující tabulka ukazuje výši druhů jednotlivých výdajů na obyva-

tele v roce 2011. Opět jsou použity údaje z konce rozpočtového období, protože vypovídají o skutečném plnění rozpočtu, zatímco údaje ze začátku rozpočtového období prochází zpravidla změnami.

Tab. 5. Výdaje vybraných obcí přepočtené na jednoho obyvatele. (vlastní zpracování)

Výdaje na obyvatele v tis. Kč	Zlín	Bystřice pod Hostýnem	Lukov
Doprava	2,20	1,09	1,18
Vodní hospodářství	0,02	0,26	0,08
Vzdělávání	0,81	1,86	1,21
Kultura, církve a sdělovací prostředky	1,38	0,61	0,48
Územní samospráva a státní správa	3,16	6,94	1,99
Sport a volný čas	0,89	0,65	5,47
Zemědělství a lesnictví	0,08	0,00	0,09
Bezpečnost a veřejný pořádek	0,78	0,19	0,15
Bydlení, komunální služby, sociální věci	8,70	11,49	5,78
Ostatní	1,02	2,29	2,80
Celkem	19,05	25,38	19,21

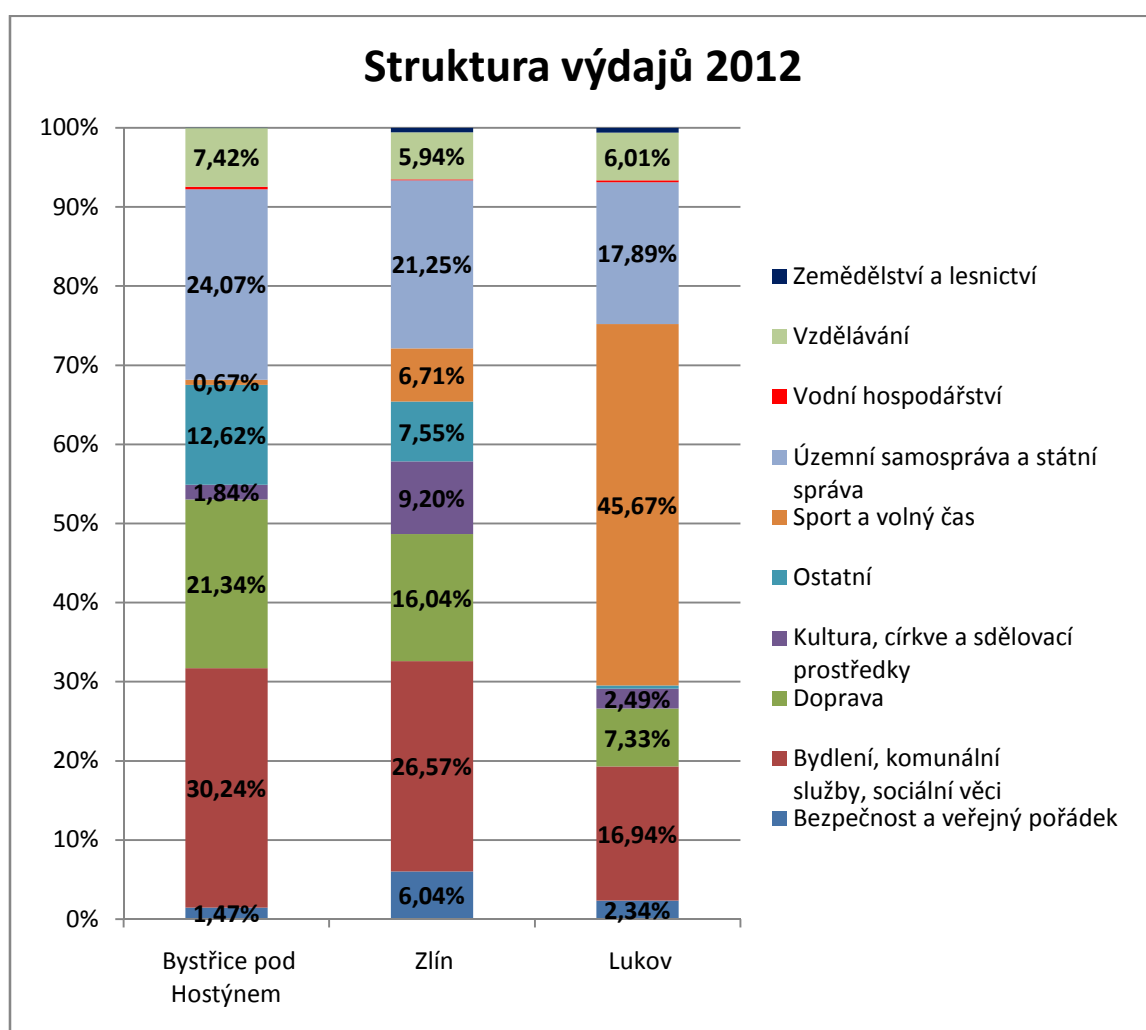
Pro doplnění slouží následující tabulka, která zobrazuje tempo růstu výdajů mezi lety 2010 a 2011.

Tab. 6. Tempo růstu výdajů mezi lety 2009 a 2010 vybraných obcí. (vlastní zpracování)

Změna výdajů (mezi lety 2010 a 2011)	Zlín	Bystřice pod Hostýnem	Lukov
Doprava	-11,56%	6,79%	-5,60%
Vodní hospodářství	-80,72%	63,77%	130,00%
Vzdělávání	-0,16%	-12,53%	-25,65%
Kultura, církve a sdělovací prostředky	-70,80%	-22,49%	-71,07%
Územní samospráva a státní správa	-2,13%	5,18%	-29,61%
Sport a volný čas	-61,87%	95,27%	681,36%
Zemědělství a lesnictví	0,08%	-50,00%	21,88%
Bezpečnost a veřejný pořádek	-2,22%	-27,40%	0,80%
Bydlení, komunální služby, sociální věci	11,70%	161,15%	111,56%
Ostatní	176,38%	3,81%	311,48%
Výdaje celkem	-16,22%	41,81%	63,97%

Struktura výdajů v roce 2012 rozpočtů vybraných obcí byla z velké části podobná. Největší podíl představují zpravidla výdaje na bydlení, komunální služby a sociální věci, naopak

nejnižší tvořily výdaje na zemědělství a lesnictví a vodní hospodářství, bezpečnost a pořádek. Výrazně vyšší podíl v porovnání s ostatními dvěma rozpočty zaujímají výdaje obce Lukov na sport a volný čas, což je dáno výstavbou centra volnočasových aktivit. Stejně tak statutární město Zlín má v porovnání s obcí Lukov a městem Bystřice pod Hostýnem vyšší podíl výdajů v oblasti dopravy, kultury, církví a sdělovacích prostředků, zatímco Bystřice pod Hostýnem vykazuje vyšší podíl výdajů na územní samosprávu a státní správu v porovnání se Zlínem i Lukovem. Výše popsané situace zobrazuje následující graf.

Obr. 24. Struktura výdajů vybraných obcí. (vlastní zpracování)

6 FINANČNÍ ANALÝZA OBCÍ

Následující kapitola se bude zabývat finanční analýzou hospodaření vybraných obcí Zlínského kraje, obce Lukov, města Bystřice pod Hostýnem a statutárního města Zlín. Při zpracování jednotlivých finančních analýz budou použity účetní výkazy dané municipality, rozvaha a výkaz zisku a ztráty.

Finanční analýza není upravena žádnými legislativními předpisy, proto se v literatuře používá nejednotná terminologie. Jejím cílem je identifikovat finanční situaci podniku (resp. účetní jednotky), odhalení pozitivních a negativních faktorů, které hospodaření ovlivnily. (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 85)

Finanční analýza obsahuje celou řadu ukazatelů, které lze shrnout do následujících kategorií: (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 96)

- Ukazatele rentability (výnosnost – poměr zisku jako výstupu se vstupními veličinami)
- Ukazatele likvidity (schopnost subjektu hradit své běžné, krátkodobé závazky)
- Ukazatele zadluženosti (míra, v jaké se podílejí na financování jiné subjekty)
- Ukazatele aktivity (obratovosti – intenzita využívání prostředků v činnosti subjektu)
- Ukazatel autarkie (používá se v municipální sféře. Vyjadřuje míru, v níž je municipální firma soběstačná z hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů)

Hospodaření výše uvedených municipalit bude analyzováno podle výše uvedených ukazatelů. Na konci kapitoly bude provedeno shrnutí a vzájemné porovnání.

Konkrétními ukazateli, které budou při provádění finanční analýzy použity, jsou tyto následující: (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 112-117)

Rentabilita

- Rentabilita tržeb (vypočítá se jako podíl EBT na tržbách)
- Rentabilita vlastního kapitálu (podíl EAT na vlastním kapitálu)
- Rentabilita nákladů (podíl hospodářského výsledku na nákladech) – je pro účely finanční analýzy municipalit nejvhodnější.

Likvidita

- Běžná likvidita (podíl oběžných aktiv na krátkodobých závazcích) – ukazatel vypovídá o schopnosti účetní jednotky hradit své závazky, není však dostatečně přesný. Oběžná aktiva obsahují i položky, např. zásoby, které jsou méně likvidní, než peníze.
- Pohotová likvidita (podíl oběžných aktiv snížených o zásoby na krátkodobých závazcích) – přesnější ukazatel. Z celkového objemu oběžných aktiv je vyloučena nejméně likvidní položka, zásoby.
- Peněžní likvidita (podíl krátkodobého finančního majetku na krátkodobých závazcích) – zahrnuje pouze objem nejlikvidnějších aktiv. Z ukazatelů likvidity je nejpresnější a má nejlepší vypovídací hodnotu, co se likvidity týče.

Zadluženost

- Ukazatel věřitelského rizika (podíl cizích zdrojů na celkových pasivech).
- Koeficient samofinancování (podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech).
- Podíl cizího kapitálu na vlastním kapitálu – vyjadřuje zadluženost vlastního kapitálu.
- Ukazatel dlouhodobé zadluženosti (podíl dlouhodobých cizích zdrojů na vlastním kapitálu).
- Míra finanční samostatnosti (podíl vlastního kapitálu na cizích zdrojích) – ukazuje, kolik jednotek vlastního kapitálu kryje jednotku cizího kapitálu.

Aktivita

- Doba obratu celkových aktiv (podíl celkových aktiv násobený počtem dní v roce na výnosech) – vyjadřuje počet dní, kdy se veškerá aktiva obrátí v tržbách.
- Doba obratu krátkodobých pohledávek (podíl krátkodobých pohledávek násobený počtem dní v roce na výnosech) – vyjadřuje počet dnů, kdy se krátkodobé pohledávky obrátí v tržbách.
- Doba obratu dlouhodobých pohledávek (podíl dlouhodobých pohledávek násobený počtem dní v roce na výnosech) – vyjadřuje počet dnů, kdy se dlouhodobé pohledávky obrátí v tržbách.

Ukazatel dluhové služby – tento ukazatel se vypočítá jako poměr dluhové služby ke skutečnému objemu dluhové základny. Ministerstvo financí jej každoročně vypočítá každé obci, a pokud překročí 30 %, informuje ji, a požaduje zdůvodnění tohoto stavu a návrh na

řešení. Při výpočtu se nepoužívají účetní výkazy, ale vychází se z jednotlivých položek rozpočtu.

Tab. 7. Ukazatel dluhové služby. (Ministerstvo financí, 2005)

číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou položku
1	Daňové příjmy (po konsolidaci)	Třída 1
2	Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	Třída 2
3	Přijaté dotace - finanční vztah	Položka 4112 + 4212
4	Dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3
5	Úroky	Položka 5141
6	Splátky jistin a dluhopisů	Položky 8xx2 a 8xx4
7	Splátky leasingu	Položka 5178
8	Dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7
9	Ukazatel dluhové služby	ř. 8 / ř. 4

6.1 Zlín

Finanční analýza hospodaření statutárního města Zlín bude vycházet z jednotlivých rozvah za léta 2010 a 2009 a výkazu zisku a ztráty za rok 2010. Bude sledován vývoj jednotlivých položek za tato dvě období.

Rozvaha

Tab. 8. Rozvaha města Zlín. (město Zlín, 2010; vlastní zpracování)

AKTIVA	Běžné období Netto (2010)	Podíl	Minulé období (netto)	Podíl
Dlouhodobý nehmotný majetek	85 908 410	0,75%	86 957 160	0,82%
Dlouhodobý hmotný majetek	9 133 090 370	80,12%	8 749 502 680	82,54%
Dlouhodobý finanční majetek	1 295 471 170	11,36%	1 291 956 770	12,19%
Dlouhodobé pohledávky	16 828 890	0,15%	14 526 280	0,14%
Stálá aktiva celkem	10 531 298 840	92,39%	10 142 942 890	95,68%
Zásoby	2 000 120	0,02%	1 782 820	0,02%
Krátkodobé pohledávky	568 968 090	4,99%	139 715 840	1,32%
Krátkodobý finanční majetek	296 631 300	2,60%	316 294 430	2,98%
Oběžná aktiva celkem	867 599 510	7,61%	457 793 090	4,32%
Aktiva celkem	11 398 898 350		10 600 735 980	

PASIVA	Běžné období	Podíl	Minulé období (netto)	Podíl
Jmění účetní jednotky	10 266 476 840	90,07%	10 078 709 500	94,55%
Fondy účetní jednotky	14 264 380	0,13%	59 006 260	0,55%
Výsledek hospodaření	79 106 930	0,69%	0	0,00%
Vlastní kapitál	10 359 848 150	90,88%	10 137 715 760	95,10%
Dlouhodobé závazky	454 997 830	3,99%	402 727 600	3,78%
Krátkodobé závazky	584 052 370	5,12%	119 298 880	1,12%
Cizí zdroje	1 039 050 200	9,12%	522 026 480	4,90%
Pasiva celkem	11 398 898 350		10 659 742 240	

Z rozvahy lze vyčíst, že celková bilanční suma dosáhla v roce 2010 hodnoty 11,3 mld. Kč; v roce 2009 to bylo o cca 0,75 mld. Kč méně. Ke změně podílu jednotlivých položek rozvahy na celkové bilanční sumě docházelo pouze málo, ale změna mezi jednotlivými obdobími byla u některých položek výrazná. V letech 2009 – 2010 došlo ke změně bilanční sumy o 6,93 %. Silné navýšení zaznamenaly především krátkodobé závazky (v roce 2010 na téměř čtyřnásobek stavu roku 2009), velmi výrazně vzrostla výše krátkodobých pohledávek (meziročně vzrostla na trojnásobek). Díky tomu došlo k výraznému navýšení celkového objemu cizích zdrojů (o 99,04 %) a oběžných aktiv (nárůst o 89,52 %). Také podíl cizích zdrojů a oběžných aktiv vzrostl v porovnání s ostatními položkami poměrně významně. Některé rozvahové položky zaznamenaly meziročně pokles stavu. Jedná se o krátkodobý finanční majetek (-6,22 %), dlouhodobý nehmotný majetek (-1,21 %) a fondy účetní jednotky (-75,83 %).

Výkaz zisku a ztráty

Tab. 9. Výkaz zisku a ztráty města Zlín. (město Zlín, 2010; vlastní zpracování)

Náklady	2010	Podíl na nákladech
Provozní náklady	1 116 925 600	76,35%
Finanční náklady	18 214 520	1,25%
Náklady na nezpochybnitelné nároky	327 792 460	22,41%
Náklady celkem	1 462 932 580	
Výnosy	2010	Podíl na výnosech
Provozní výnosy	384 506 070	24,15%
Finanční výnosy	4 447 410	0,28%
Výnosy z daní a poplatků	840 554 370	52,80%

Výnosy z nezpochybnitelných nároků	362 531 660	22,77%
Výnosy celkem	1 592 039 510	
Výsledek hospodaření před zdaněním	129 106 930	8,11%

Vypočtená daň z příjmů byla ve výši 50 mil. Kč a výsledek hospodaření po zdanění se tak rovná 79 106 930 Kč.

Nejvýznamnější položkou nákladů jsou provozní náklady (76,35 %), v rámci nichž dominovaly mzdové náklady, zákonné sociální pojištění, služby, spotřeba materiálu a energie, tvorba opravných položek a ostatní náklady.

Z výnosových položek figurovaly výnosy z daní a poplatků a provozní výnosy. Významnými byly taktéž výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky státního rozpočtu, rozpočtů územně samosprávních celků a státních fondů.

Ukazatele finanční analýzy

Ukazatele finanční analýzy vychází z výše uvedených účetních výkazů. U některých ukazatelů je také provedeno meziroční srovnání.

Tab. 10. Ukazatele finanční analýzy města Zlín. (Město Zlín, 2010; vlastní zpracování)

Ukazatel	2010	2009
Rentabilita		
Rentabilita tržeb (EBT/tržby)	0,08	
Rentabilita vlastního kapitálu (EAT/VK)	0,01	
Rentabilita nákladů (HV/náklady)	0,09	
Likvidita		
Běžná (OA celkem/krátkodobé závazky)	1,49	3,84
Pohotová (OA-zásoby / krátkodobé závazky)	1,48	3,82
Peněžní (KFM/krátkodobé závazky)	0,51	2,65
Zadluženost		
Ukazatel věřitelského rizika (CZ/P)	0,09	0,05
Koeficient samofinancování (VK/P)	0,91	0,95
Podíl cizího kapitálu na vlastním (CZ/VK)	0,10	0,05
Ukazatel dlouhodobé zadluženosti (dlouhodobé CZ/VK)	0,04	0,04
Míra finanční samostatnosti (VK/CZ)	9,97	19,42

Aktivita		
Doba obratu celkových aktiv	2613,38	
Doba obratu krátkodobých pohledávek	130,44	
Doba obratu dlouhodobých pohledávek	3,86	

V meziročním srovnání došlo k významnějším změnám zejména u ukazatelů likvidity, jejichž hodnoty poklesly. Stalo se tak zejména z důvodu výrazného nárůstu krátkodobých závazků, k nimž došlo u položek „dodavatelé“ a „krátkodobé přijaté zálohy“. Výrazně poklesla míra finanční samostatnosti z důvodu téměř dvojnásobného nárůstu cizích zdrojů.

Ukazatelé aktivity informují o tom, že doba obratu aktiv je 2 613 dnů, z toho krátkodobých pohledávek 130 a dlouhodobých 4 dny.

Příznivé hodnoty vykazuje Zlín v oblasti zadluženosti a podílu cizího kapitálu v majetku města. Pouze z 9 % jsou zdroje města tvořeny z cizích prostředků, zbylých 91 % představují zdroje vlastní.

6.2 Bystřice pod Hostýnem

Finanční analýza hospodaření města Bystřice pod Hostýnem bude vycházet z jednotlivých rozvah za léta 2010 a 2009 a výkazu zisku a ztráty za rok 2010. Bude pozorován vývoj jednotlivých položek za tato dvě období a vypočteny ukazatele finanční analýzy.

Rozvaha

Tab. 11. Rozvaha Bystřice pod Hostýnem. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2010; vlastní zpracování)

AKTIVA	Běžné období Netto (2010)	Podíl	Minulé období (netto)	Podíl
Dlouhodobý nehmotný majetek	3 893 896,50	0,41%	6 154 277,38	0,66%
Dlouhodobý hmotný majetek	814 999 725,96	85,71%	798 166 042,04	85,23%
Dlouhodobý finanční majetek	83 320 982,00	8,76%	82 896 345,00	8,85%
Dlouhodobé pohledávky	1 380 390,50	0,15%	1 663 150,50	0,18%
Stálá aktiva celkem	903 594 994,96	95,03%	888 879 814,92	94,92%
Zásoby	832 640,03	0,09%	796 059,67	0,09%
Krátkodobé pohledávky	17 856 215,00	1,88%	22 661 895,59	2,42%
Krátkodobý finanční majetek	28 587 066,65	3,01%	24 140 318,17	2,58%
Oběžná aktiva celkem	47 275 921,68	4,97%	47 598 273,43	5,08%

Aktiva celkem	950 870 916,64		936 478 088,35	
PASIVA	Běžné období	Podíl	Minulé období (netto)	Podíl
Jmění účetní jednotky	817 777 532,78	86,00%	822 285 221,02	87,81%
Fondy účetní jednotky	4 114 677,85	0,43%	4 277 794,70	0,46%
Výsledek hospodaření	10 274 587,37	1,08%	0,00	0,00%
Vlastní kapitál	832 166 798,00	87,52%	826 563 015,72	88,26%
Dlouhodobé závazky	85 756 787,74	9,02%	92 333 742,98	9,86%
Krátkodobé závazky	32 947 330,90	3,46%	17 581 329,65	1,88%
Cizí zdroje	118 704 118,64	12,48%	109 915 072,63	11,74%
Pasiva celkem	950 870 916,64		936 478 088,35	

Z rozvahy lze vyčíst, že celková bilanční suma dosáhla v roce 2010 hodnoty 950,9 mil. Kč; v roce 2009 to bylo o cca 14 mil. Kč méně. Ke změně podílu jednotlivých položek rozvahy na celkové bilanční sumě docházelo minimálně, ale změna mezi jednotlivými obdobími byla u některých položek výrazná. Změna bilanční sumy byla velmi mírná, došlo k nárůstu o 1,54 %. Silné navýšení zaznamenaly především krátkodobé závazky (87,40 %), mírnější pak krátkodobý finanční majetek (18,42 %). Vzrostl objem cizích zdrojů (o 8,00 %), avšak jejich podíl na bilanční sumě se zvýšil pouze nepatrně. Řada rozvahových položek zaznamenala významný pokles. Jedná se především o aktiva: dlouhodobý nehmotný majetek (-36,73 %), dlouhodobé pohledávky (-17,00 %) a krátkodobé pohledávky (-21,21 %). Z pasiv zaznamenaly výraznější úbytek pouze dlouhodobé závazky (-7,12 %).

Výkaz zisku a ztráty

Tab. 12. Výkaz zisku a ztrát města Bystřice pod Hostýnem. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2010; vlastní zpracování)

Náklady	2010	Podíl na nákladech
Provozní náklady	163 422 889,48	90,28%
Finanční náklady	2 130 575,00	1,18%
Náklady na nezpochybnitelné nároky	15 459 308,72	8,54%
Náklady celkem	181 012 773,20	
Výnosy	2010	Podíl na výnosech
Provozní výnosy	44 537 324,13	22,61%
Finanční výnosy	1 820 212,15	0,92%

Výnosy z daní a poplatků	74 919 055,43	38,03%
Výnosy z nezpochybnitelných nároků	75 712 858,86	38,43%
Výnosy celkem	196 989 450,57	
Výsledek hospodaření před zdaněním	15 976 677,37	8,11%

Vypočtená daň z příjmů byla ve výši 5,7 mil. Kč a výsledek hospodaření po zdanění se tak rovná 10 274 587,37 Kč.

Nejvýznamnější položkou nákladů jsou provozní náklady (90,28 %), v rámci nichž dominovaly mzdové náklady, zákonné sociální pojištění, služby, spotřeba materiálu a energie, tvorba opravných položek a ostatní náklady.

Z výnosových položek figurovaly výnosy z daní a poplatků a výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky státního rozpočtu, rozpočtů územně samosprávních celků a státních fondů. Významnými byly taktéž provozní výnosy, zejména výnosy z pronájmu.

Ukazatele finanční analýzy

Následující část bude věnována výpočtům výše uvedených ukazatelů finanční analýzy, které vychází z výše uvedených účetních výkazů. U některých ukazatelů bude také provedeno meziroční srovnání.

Tab. 13. Ukazatele finanční analýzy města Bystřice pod Hostýnem. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2010; vlastní zpracování)

Ukazatel	2010	2009
Rentabilita		
Rentabilita tržeb (EBT/tržby)	0,08	
Rentabilita vlastního kapitálu (EAT/VK)	0,01	
Rentabilita nákladů (HV/náklady)	0,09	
Likvidita		
Běžná (OA celkem/krátkodobé závazky)	1,43	2,71
Pohotová (OA-zásoby / krátkodobé závazky)	1,41	2,66
Peněžní (KFM/krátkodobé závazky)	0,87	1,37
Zadluženost		
Ukazatel věřitelského rizika (CZ/P)	0,12	0,12
Koeficient samofinancování (VK/P)	0,88	0,88
Podíl cizího kapitálu na vlastním (CZ/VK)	0,14	0,13

Ukazatel dlouhodobé zadluženosti (dlouhodobé CZ/VK)	0,10	0,11
Míra finanční samostatnosti (VK/CZ)	7,01	7,52
Aktivita		
Doba obratu celkových aktiv	1 761,86	
Doba obratu krátkodobých pohledávek	33,09	
Doba obratu dlouhodobých pohledávek	2,56	

V meziročním srovnání došlo k významnějším změnám pouze u ukazatelů likvidity, jejichž hodnoty poklesly. Stalo se tak zejména z důvodu výrazného nárůstu krátkodobých závazků, k nimž došlo u položek dodavatelé a krátkodobé přijaté zálohy.

Ukazatelé aktivity informují o tom, že doba obratu aktiv je 1 762 dnů, z toho krátkodobých pohledávek 33 a dlouhodobých 3 dny.

Příznivé hodnoty vykazuje Bystřice pod Hostýnem v oblasti zadluženosti a podílu cizího kapitálu v majetku města. Pouze z 12 % jsou zdroje města tvořeny z cizích prostředků, zbylých 88 % jsou zdroje vlastní.

6.3 Lukov

Finanční analýza hospodaření obce Lukov vychází z jednotlivých rozvah za léta 2010 a 2009 a výkazu zisku a ztráty za rok 2010. Bude pozorován vývoj jednotlivých položek za tato dvě období a vypočteny ukazatele finanční analýzy.

Rozvaha

Tab. 14. Rozvaha, obec Lukov. (Obec Lukov, 2010; vlastní zpracování)

AKTIVA	Běžné období Netto (2010)	Podíl	Minulé období (netto)	Podíl
Dlouhodobý nehmotný majetek	1 551 501,05	0,82%	1 078 651,05	0,59%
Dlouhodobý hmotný majetek	171 741 741,74	90,30%	165 650 620,81	90,65%
Dlouhodobý finanční majetek	11 975 000,00	6,30%	11 975 000,00	6,55%
Dlouhodobé pohledávky	47 000,00	0,02%	0,00	0,00%
Stálá aktiva celkem	185 315 242,97	97,43%	178 704 271,86	97,79%
Zásoby	74 476,60	0,04%	53 657,61	0,03%
Krátkodobé pohledávky	462 553,00	0,24%	427 485,00	0,23%
Krátkodobý finanční majetek	4 342 079,48	2,28%	3 557 723,66	1,95%
Oběžná aktiva celkem	4 879 109,08	2,57%	4 038 866,27	2,21%

Aktiva celkem	190 194 352,05		182 743 138,13	
PASIVA	Běžné období	Podíl	Minulé období (netto)	Podíl
Jmění účetní jednotky	186 568 975,63	98,09%	181 846 843,91	99,51%
Fondy účetní jednotky	576 747,36	0,30%	94 136,96	0,05%
Výsledek hospodaření	1 961 954,92	1,03%	x	x
Vlastní kapitál	189 107 677,91	99,43%	181 940 980,87	99,56%
Dlouhodobé závazky	117 000,00	0,06%	364 200,00	0,20%
Krátkodobé závazky	969 673,96	0,51%	437 957,26	0,24%
Cizí zdroje	1 086 673,96	0,57%	802 157,26	0,44%
Pasiva celkem	190 194 351,87		182 743 138,13	

Z rozvahy lze vyčíst, že celková bilanční suma dosáhla v roce 2010 hodnoty 190,2 mil. Kč; v roce 2009 to bylo o cca 8 mil. Kč méně. Ke změně podílu jednotlivých položek rozvahy na celkové bilanční sumě došlo pouze minimálně, ale změna mezi jednotlivými obdobími byla u některých položek výrazná. V letech 2009 – 2010 došlo k nárůstu bilanční sumy o 4,08 %. Silné navýšení zaznamenaly především fondy, které vzrostly v porovnání s rokem 2009 přibližně pětinašobně. Dále výrazně vzrostly krátkodobé závazky (o 121,41 %), velmi významně také zásoby (meziročně o 38,80 %). Díky tomu došlo k výraznému navýšení celkového objemu cizích zdrojů (o 35,47 %) a oběžných aktiv (nárůst o 20,80 %). Jedinou rozvahovou položkou, která zaznamenala pokles, jsou dlouhodobé závazky, které se snížily o téměř 70 %.

Výkaz zisku a ztráty

Tab. 15. Výkaz zisku a ztrát obce Lukov. (obec Lukov, 2010; vlastní zpracování)

Náklady	2010	Podíl
Provozní náklady	11 294 045,37	83,38%
Finanční náklady	20 565,00	0,15%
Náklady na nezpochybnitelné nároky	2 230 875,00	16,47%
Náklady celkem	13 545 485,37	
Výnosy		
Provozní výnosy	2 250 171,07	14,40%
Finanční výnosy	36 307,01	0,23%
Výnosy z daní a poplatků	12 319 160,21	78,86%

Výnosy z nezpochybnitelných nároků	1 016 197,00	6,50%
Výnosy celkem	15 621 935,29	
Výsledek hospodaření před zdaněním	2 076 449,92	

Vypočtená daň z příjmů byla ve výši 114,5 tis. Kč a výsledek hospodaření po zdanění se tak rovná 1 961 879,92 Kč.

Nejvýznamnější položkou nákladů jsou provozní náklady (83,38 %), v rámci nichž dominovaly především mzdové náklady, zákonné sociální pojištění, opravy a udržování, spotřeba materiálu a energie, a náklady na ostatní služby.

Z výnosových položek figurovaly výnosy z daní a poplatků a provozní výnosy (z prodeje zboží a služeb a prodeje pozemků).

Ukazatele finanční analýzy

Následující část bude věnována výpočtům výše uvedených ukazatelů finanční analýzy, které vychází z výše uvedených účetních výkazů. U některých ukazatelů bude také provedeno meziroční srovnání.

Tab. 16. Ukazatele finanční analýzy obce Lukov. (obec Lukov, 2009; 2010; vlastní zpracování)

Ukazatel	2010	2009
Rentabilita		
Rentabilita tržeb (EBT/tržby)	0,13	
Rentabilita vlastního kapitálu (EAT/VK)	0,01	
Rentabilita nákladů (HV/náklady)	0,15	
Likvidita		
Běžná (OA celkem/krátkodobé závazky)	5,03	9,22
Pohotová (OA-zásoby / krátkodobé závazky)	4,95	9,10
Peněžní (KFM/krátkodobé závazky)	4,48	8,12
Zadluženost		
Ukazatel věřitelského rizika (CZ/P)	0,01	0,00
Koeficient samofinancování (VK/P)	0,99	1,00
Podíl cizího kapitálu na vlastním (CZ/VK)	0,01	0,00
Ukazatel dlouhodobé zadluženosti (dlouhodobé CZ/VK)	0,00	0,00
Míra finanční samostatnosti (VK/CZ)	174,02	226,81

Aktivita		
Doba obratu celkových aktiv	4443,81	
Doba obratu krátkodobých pohledávek	10,81	
Doba obratu dlouhodobých pohledávek	1,10	

6.4 Komparace účetních výkazů a finančních ukazatelů obcí

Následující kapitola se bude zabývat srovnáním účetních výkazů a ukazatelů finanční analýzy vybraných obcí. Opět bude nejprve rozebrána rozvaha, následně výkaz zisku a ztrát a nakonec srovnány finanční ukazatele.

Rozvahy

Rozvahy Zlína, Bystřice pod Hostýnem a Lukova jsou uvedeny v následující tabulce, která ukazuje podíl jednotlivých položek na bilanční sumě.

Tab. 17. Struktura aktiv vybraných obcí. (vlastní zpracování)

AKTIVA	Zlín	Bystřice pod Hostýnem	Lukov
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,75%	0,41%	0,82%
Dlouhodobý hmotný majetek	80,12%	85,71%	90,30%
Dlouhodobý finanční majetek	11,36%	8,76%	6,30%
Dlouhodobé pohledávky	0,15%	0,15%	0,02%
Stálá aktiva celkem	92,39%	95,03%	97,43%
Zásoby	0,02%	0,09%	0,04%
Krátkodobé pohledávky	4,99%	1,88%	0,24%
Krátkodobý finanční majetek	2,60%	3,01%	2,28%
Oběžná aktiva celkem	7,61%	4,97%	2,57%
Aktiva celkem	11 398 898 350	950 870 917	190 194 352

Struktura rozvahových položek aktivních je u všech vybraných obcí velmi podobná. Podíl stálých aktiv ve všech případech přesahuje 90 %, v obci Lukov se blíží nejvíce stu procentům (což je dáno vysokým podílem dlouhodobého hmotného majetku, především stavbami). Statutární město Zlín naopak vykazuje vyšší podíl pohledávek (dlouhodobých i krátkodobých) v porovnání s ostatními dvěma obcemi a díky poměrně vysokému podílu krátkodobých pohledávek tak má nejvyšší podíl oběžných aktiv na bilanční sumě. Naopak nejnížší podíl pohledávek v rozvaze má obec Lukov.

Tab. 18. Struktura pasiv vybraných obcí. (vlastní zpracování)

PASIVA	Zlín	Bystřice pod Hostýnem	Lukov
Jmění účetní jednotky	90,07%	86,00%	98,09%
Fondy účetní jednotky	0,13%	0,43%	0,30%
Výsledek hospodaření	0,69%	1,08%	1,03%
Vlastní kapitál	90,88%	87,52%	99,43%
Dlouhodobé závazky	3,99%	9,02%	0,06%
Krátkodobé závazky	5,12%	3,46%	0,51%
Cizí zdroje	9,12%	12,48%	0,57%
Pasiva celkem	11 398 898 350	950 870 917	190 194 352

Struktura pasiv je na rozdíl od aktivních položek u jednotlivých obcí různá. Především v členění vlastních a cizích zdrojů lze vyčíst, že majetek obce Lukov prakticky není financován z cizích zdrojů, zatímco u ostatních dvou obcí je podíl cizích zdrojů na bilanční sumě 10 % (v případě Zlína) a 13 % (v případě Bystřice pod Hostýnem). Výše vlastních a cizích zdrojů (resp. jejich podíl) poměrně významně ovlivňuje ukazatele finanční analýzy, především zadluženost. Obecně lze říct, že čím vyšší je podíl cizích zdrojů, tím vyšší je zadluženost dané účetní jednotky.

Výkazy zisku a ztráty

Výsledkové položky Zlína, Bystřice pod Hostýnem a Lukova jsou zobrazeny v následující tabulce. Opět nejde o absolutní hodnoty, ale pouze o podíl položek na celkových nákladech, resp. na celkových výnosech.

Tab. 19. Analýza nákladů a výnosů. (vlastní zpracování)

Náklady	Zlín	Bystřice pod Hostýnem	Lukov
Provozní náklady	76,35%	90,28%	83,38%
Finanční náklady	1,25%	1,18%	0,15%
Náklady na nezpochybnitelné nároky	22,41%	8,54%	16,47%
Náklady celkem	1 462 932 580	181 012 773	13 545 485
Výnosy			

Provozní výnosy	24,15%	22,61%	14,40%
Finanční výnosy	0,28%	0,92%	0,23%
Výnosy z daní a poplatků	52,80%	38,03%	78,86%
Výnosy z nezpochybnitelných nároků	22,77%	38,43%	6,50%
Výnosy celkem	1 592 039 510	196 989 451	15 621 935
Výsledek hospodaření před zdaněním	129 106 930	15 976 677	2 076 450

Největší nákladovou položkou jsou provozní náklady, ve všech případech tvoří více, než $\frac{3}{4}$ nákladů, v Bystřici dokonce přesahují 90 %. Nejvýznamnější položkou provozních nákladů byly mzdové náklady a náklady na zákonné sociální pojištění, dále spotřeba materiálu a opravy a udržování. Náklady na nezpochybnitelné nároky (resp. náklady územních rozpočtů na transfery, které zahrnují všechny poskytnuté transfery daného územního rozpočtu) se poměrně výrazně liší. Nejvyšší podíl transferů poskytuje statutární město Zlín (22 %), dále Lukov (16 %) a nejméně Bystřice pod Hostýnem (8 %).

V rámci výnosových položek byla v případě Zlína a Lukova nejvyšší položkou výnosy z daní a poplatků, který v obou případech přesáhl 50 %, v případě Lukova dokonce 75 %. Ve výkazu zisku a ztráty Bystřice pod Hostýnem zauímají výnosy z daní a poplatků přibližně stejný podíl jako výnosy z nezpochybnitelných nároků (resp. výnosy územních rozpočtů z transferů, které zahrnují všechny přijaté transfery, které daný územní rozpočet obdržel), celkem 38 %. Výnosy územních rozpočtů z transferů se výrazně lišily. Zatímco v Bystřici pod Hostýnem dosáhl podíl téměř 40 %, ve Zlíně přesáhl pouze 20 % a ve výnosech obce Lukov zauímaly podíl pouze necelých 7 %. Podíl provozních výnosů byl v porovnání s ostatními podstatně nižší ve výnosech obce Lukov, kde mírně přesáhl 14 %, u ostatních dvou obcí přesáhl 20 %, v případě Bystřice pod Hostýnem 22 % a Zlína dokonce 22 %. Provozní výnosy byly tvořeny v obci Lukov převážně z prodeje zboží a služeb a pozemků, v Bystřici pod Hostýnem pronájmem a ve Zlíně zejména prodejem dlouhodobého majetku (kromě pozemků) a pronájmem. Nejnižší položkou výnosů byly ve všech případech vybraných obcí finanční výnosy (jejich výše činila vždy méně, než 1 %).

Ukazatele finanční analýzy

Výsledky výše uvedených finančních výkazů se projevují ve finanční analýze, jejíž ukazatele jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 20. Ukazatele finanční analýzy pro obce. (vlastní zpracování)

Ukazatel	Zlín	Bystřice pod Hostýnem	Lukov
Rentabilita			
Rentabilita tržeb (EBT/tržby)	0,08	0,08	0,13
Rentabilita vlastního kapitálu (EAT/VK)	0,01	0,01	0,01
Rentabilita nákladů (HV/náklady)	0,09	0,09	0,15
Likvidita			
Běžná (OA celkem/krátkodobé závazky)	1,49	1,43	5,03
Pohotová (OA-zásoby / krátkodobé závazky)	1,48	1,41	4,95
Peněžní (KFM/krátkodobé závazky)	0,51	0,87	4,48
Zadluženost			
Ukazatel věřitelského rizika (CZ/P)	0,09	0,12	0,01
Koeficient samofinancování (VK/P)	0,91	0,88	0,99
Podíl cizího kapitálu na vlastním (CZ/VK)	0,10	0,14	0,01
Ukazatel dlouhodobé zadluženosti (dlouhodobé CZ/VK)	0,04	0,10	0,00
Míra finanční samostatnosti (VK/CZ)	9,97	7,01	174,02
Aktivita			
Doba obratu celkových aktiv	2613,38	1761,86	4443,81
Doba obratu krátkodobých pohledávek	130,44	33,09	10,81
Doba obratu dlouhodobých pohledávek	3,86	2,56	1,10

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že z hlediska finančního zdraví si stojí (resp. stála v roce 2010) velmi dobře obec Lukov v porovnání s ostatními dvěma účetními jednotkami. Téměř ve všech ukazatelích vykazuje lepší hodnoty než Zlín či Bystřice pod Hostýnem.

V rámci ukazatelů **rentability** zaujímá nezdaněný hospodářský výsledek obce Lukov vyšší podíl na celkových výnosech v porovnání s Bystřicí pod Hostýnem a Zlínem, podobně je tomu i u podílu hospodářského výsledku na celkových nákladech. Dle ukazatele rentability vlastního kapitálu si stojí vybrané územní jednotky stejně.

Naopak při porovnání ukazatelů **likvidity** (momentální schopnosti uhradit své závazky) jednotlivých municipalit hospodaření obce Lukov vykazuje určité rezervy. Doporučené hodnoty pro **běžnou likviditu** jsou 1,5 – 2,5 (Otrusínová, 2011, s. 100) a obec Lukov tuto hodnotu výrazně přesahuje. Zlín a Bystřice pod Hostýnem mají běžnou likviditu těsně pod spodní hranici doporučeného rozsahu. **Pohotová likvidita** dle literatury má dosahovat hod-

noty 0,7 – 1,5 (Otrusinová, 2011, s. 102), což obec Lukov opět výrazně přesahuje. Zlín a Bystřice pod Hostýnem mají tento ukazatel „v normě“. Konečně **peněžní likviditu**, jejíž doporučená hodnota je v rozmezí 0,1 – 0,7 (Otrusinová, 2011, s. 102), v pořádku splňuje pouze statutární město Zlín. Bystřice pod Hostýnem ji mírně přesahuje, zatímco obec Lukov velmi výrazně. Na jednu stranu lze vysoké hodnoty tohoto ukazatele obce Lukov hodnotit negativně, protože svědčí o neproduktivním vázání prostředků, na druhou stranu je nutné zmínit pozitivum – vyšší schopnost a jistota úhrady závazků (s tím může souviset poskytování úvěrů apod.).

Ukazatel **zadluženosti** vypovídá nelépe ve prospěch obce Lukov. Ukazatel **věřitelského rizika** a koeficient samofinancování, které se vzájemně doplňují, ukazují, že majetek obce Lukov je z 99 % financován z vlastních zdrojů a pouze jedno procento z cizích. Horší výsledek zaznamenal Zlín, jehož majetek je financován z cizích zdrojů z devíti procent. Majetek Bystřice pod Hostýnem je pak financován z 12 % z vlastních zdrojů a z 88 % z cizích zdrojů. To se odráží i v dalších ukazatelích zadluženosti, jako je podíl cizího kapitálu na vlastním kapitálu či míře finanční samostatnosti. Ty také ukazují jako nejlepší situaci v obci Lukov. Bystřice pod Hostýnem a Zlín si vedou podobně, ale hůř než Lukov. Ukazatel **dlouhodobé zadluženosti** nabývá nejvyšší hodnoty v Bystřici pod Hostýnem, což znamená, že její majetek je z vybraných územních jednotek nejvíce kryt z dlouhodobých zdrojů, kterými jsou dlouhodobé úvěry apod.

Z vybraných ukazatelů **aktivity** si vedly všechny vybrané obce podobně. Obecně platí, že čím nižší je položka doby obratu aktiv (pro účely této finanční analýzy je uvedena ve dnech), tím intenzivněji je využívána. Z toho vyplývá, že v rámci doby obratu celkových aktiv si nejlépe stojí Bystřice pod Hostýnem, následována Zlínem a s velkým odstupem přichází až obec Lukov. Jiná situace nastává u doby obratu krátkodobých pohledávek, kde nejvyšší a tedy nejlepší hodnotu vykazuje obec Lukov, o něco hůř si vede Bystřice pod Hostýnem a Zlín je v tomto ukazateli nejhorší. Při porovnání ukazatele doby obratu dlouhodobých pohledávek nastává podobná situace jako u předchozího ukazatele, jen rozdíly jsou mnohem nižší.

Dle výše uvedených ukazatelů finanční analýzy je celkově nejlepší hospodaření obce Lukov, dále statutárního města Zlína a nejhorší výsledky vykazuje Bystřice pod Hostýnem (ty jsou ale poměrně často podobné Zlínu).

Ukazatel dluhové služby

Důležitým ukazatelem je taktéž ukazatel dluhové služby, jehož výpočet je uveden výše. Z pohledu ukazatele dluhové služby si (dle výkazů z roku 2010) vedla nejlépe obec Lukov, kde dosáhl výše 1,19, dále Bystřice pod Hostýnem (3,68) a Zlín (4,79). Konkrétní výše jednotlivých údajů pro výpočet ukazatele dluhové služby je uvedena v následující tabulce.

Tab. 21. Ukazatel dluhové služby. (vlastní zpracování)

Ukazatel dluhové služby (částky v tis. Kč)	Lukov	Bystřice pod Hostýnem	Zlín
Příjem celkem (po konsolidaci)	20 808,58	220 398,48	2 062 403,71
Úroky	0,00	802,47	17 965,21
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	247,20	7 310,00	80 736,08
Dluhová služba celkem (= úroky + uhrazené splátky dluhopisů)	247,20	8 112,47	98 701,29
Ukazatel dluhové služby v % (= dluhová služba celkem / příjem celkem)	1,19	3,68	4,79

7 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH OBCÍ

Na základě předchozích částí, zejména analytické, budou v následující kapitole navržena opatření, která by měla vést ke zlepšení stavu jejich hospodaření. Ke každé územní jednotce bude přístupováno samostatně, protože dle výsledků analýz jejich hospodaření bylo poměrně rozdílné.

7.1 Statutární město Zlín

Hospodaření statutárního města Zlína je v porovnání se dvěma ostatními obcemi horší v případě srovnání s Lukovem, naopak pokud jej porovnáme s hospodařením Bystřice pod Hostýnem, je hospodaření Zlína v mnoha směrech lepší. Níže jsou rámcově navržena opatření, kterými by město Zlín mohlo ještě více zefektivnit své výsledky.

- **Přilákání nových obyvatel**

Vzhledem k neustále se snižujícímu počtu obyvatel a negativní predikci na následující desetiletí (Hájek, et. al., 2012) bude nutné vytvořit takové podmínky, aby se úbytku obyvatel zamezilo, v lepším případě aby počet obyvatel dostal rostoucí tendenci. Na počet a skladbu obyvatel je vázáno mnoho dalších oblastí, mezi něž patří služby, pracovní příležitosti (v tomto případě se jedná o vzájemnou propojenost, tzv. „spojité nádoby“ – na jednu stranu bez dostatku práce schopného obyvatelstva může ztratit potenciální investor zájem o tuto lokalitu, na druhou stranu určitá odvětví uvítají zájem o své produkty a odbyt i v místě produkce, což nedostatek obyvatel a navíc špatné dopravní napojení neumožňují).

Z hlediska rozpočtu města vyšší počet obyvatel znamená vyšší příjmy – zejména v oblasti daňových příjmů (svěřených i sdílených), příjmů z poplatků, aj. Naopak klesající tendence populace města Zlína se výhledově projeví negativně na výši daňových příjmů. Pro ilustraci slouží následující příklad:

Při současném rozpočtovém určení daní tvoří daňové příjmy města mj. daň z přidané hodnoty, daň z příjmu právnických osob a daň z příjmu fyzických osob (jednotlivých druhů daní je samozřejmě více, ale pro ilustraci postačí výše uvedené). Příjmy do rozpočtů obcí těchto daní tvoří 21 % podíl celostátního výnosu daně. A z tohoto podílu se vypočítá poměrná část, která připadne určité obci. Při výpočtu

je zohledněna výměra území obce v hektarech, počet obyvatel obce a koeficienty přechodů, dané zákonem o rozpočtovém určení daní. Například výpočet podílu na dani z přidané hodnoty se v případě Zlína vypočítá tímto způsobem: (zákon č. 243/2000 Sb., §4, příloha č. 1; vyhláška č. 316/2008, příloha)

- **Kritérium celkové výměry katastrálních území obce:** (výměra katastrálních území obce / celková výměra katastrálních území všech obcí) * 100 * 0,03;
kde hodnota 100 slouží pro přepočítání na procenta a hodnota 0,03 je zákonem stanovený koeficient.
- **Kritérium celkového počtu obyvatel obce:** (počet obyvatel města / počet obyvatel ČR) * 100 * 0,03;
kde hodnota 100 slouží pro přepočítání na procenta a hodnota 0,03 je zákonem stanovený koeficient.
- **Kritérium postupných přechodů:** (koeficient postupných přechodů / součet násobků postupných přechodů za ostatní obce) * 100 * 0,94 * 0,53515728;
kde koeficient postupných přechodů se v případě Zlína vypočítá jako $39\,980,8 + (1,7629 * \text{počet obyvatel z počtu obyvatel přesahujících } 30\,000)$. Údaj 0,53515728 znamená celkové procento, kterým se obce podílí na části celostátního hrubého výnosu daní.

Výsledný podíl je součtem těchto kritérií. Celková hodnota je tedy 0,649120501 (za předpokladu, že Zlín má 78 066 obyvatel).

Změnu daňových příjmů v závislosti na počtu obyvatel ukazuje následující tabulka. Samozřejmě je nutné brát v úvahu, že se výpočet podílu svěřené daně obci nezmění. Demonstrativní příklad pracuje pouze s daní z přidané hodnoty a daněmi z příjmu fyzických a právnických osob.

Tabulka 22. Daňové příjmy města Zlín. (Ministerstvo financí, Meziroční srovnání celostátních daňových příjmů; vlastní zpracování)

Počet obyvatel	78 066	80 000	75 000
Daň z přidané hodnoty			
Celostátní výnos	201 000 000 000	x	x

Podíl 21,4 %	43 014 000 000	x	x
Příjem pro Zlín	279 212 692	286 766 770	267 237 097
Daň z příjmů právnických osob			
Celostátní výnos	92 860 000 000	x	x
Podíl 21,4 %	19 872 040 000	x	x
Příjem pro Zlín	128 993 486	132 483 394	123 460 880
Daň z příjmů fyzických osob			
Celostátní výnos	94 250 000 000	x	x
Podíl 21,4 %	20 169 500 000	x	x
Příjem pro Zlín	130 924 359	134 466 508	125 308 937
Rozdíl	x	14 586 134	-23 123 623

Z uvedené tabulky vyplývá, že změny v počtu obyvatel hrají významnou roli v oblasti rozpočtu, zejména velmi ovlivňují daňové příjmy. Při zvýšení počtu obyvatel o necelé 2 000 by se daňové příjmy při zachování stávajícího systému výpočtu RUD zvýšily o 14,5 mil. Kč, zatímco při poklesu počtu obyvatel na 75 000 by klesly o více než 23 mil. Kč.

S přílivem obyvatel do statutárního města Zlína souvisí zlepšení kvality života. Kromě životního prostředí (které pro bydlení nabízí zejména místní části) je nezbytná dostatečná nabídka pracovních míst a s tím související podpora podnikání. Výhodou pro příliv obyvatel do města je existence univerzity, jejíž značná část studentů pochází z jiných regionů a existuje pravděpodobnost, že po ukončení studia část z nich zůstane ve Zlíně. Kromě toho na pobyt studentů ve Zlíně jsou vázány služby, které by byly jinak dostupné pouze v omezené míře.

- **Tvorba úspor**

Město Zlín by se mělo snažit i nadále o snížení provozních nákladů, přestože např. v porovnání s obcí Lukov a městem Bystřice pod Hostýnem tvoří provozní náklady nejnižší část rozpočtu. Spotřební materiál vyhledávat s ohledem na cenu, zatímco u věcí dlouhodobějšího užití by kromě ceny měly být zohledněny i jiné parametry, např. kvalita, servis ze strany dodavatele, záruka, aj. Zároveň by mělo město provádět investiční činnosti koncepčně, s čímž souvisí níže rozvedená problematika

vytvoření strategie rozvoje města. U nekoncepčního provádění investičních akcí může docházet ke zvýšení nákladů.

- **Podpora místních částí**

Tento bod souvisí s přilákáním dalších obyvatel do města, které je pro budoucí rozvoj klíčové a dále zamezení případného odtržení místní části, jako tomu bylo v roce 2010 u Želechovic nad Dřevnicí. V místních částech se nachází celá řada pozemků, které mohou být využity pro zástavbu. Zároveň se zpravidla jedná o bydlení v klidné lokalitě s dobrou dopravní dostupností. Kvalita života v těchto místních částech je pro potenciální zájemce víc přitažlivá právě v místních částech, než v centru města. Z tohoto důvodu by mělo město víc komunikovat s místními částmi a hledat vhodné pozemky, na kterých by bylo možné vybudovat inženýrské sítě (voda, kanalizace).

- **Přijetí strategie rozvoje města**

Velkým problémem je absence strategického dokumentu v oblasti rozvoje města ve střednědobém časovém horizontu.

V současné době se však pracuje na jeho realizaci. V květnu letošního roku má být dokončena analytická část dokumentu, kterou zpracovává tým z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Na základě analytické části budou stanoveny silné a slabé stránky města, příležitosti a ohrožení (SWOT analýza).

Analytická část zohledňuje všechny důležité oblasti rozvoje, mezi nimiž je obyvatelstvo, bydlení a občanská vybavenost, ekonomický rozvoj a trh práce, doprava a technická infrastruktura a v neposlední řadě fyzické prostředí města. Kromě toho je veřejně připomínkována a při její tvorbě tak mohou být zohledněny názory všech zainteresovaných subjektů.

Aktuální verze analytické části strategie rozvoje města se zabývá mj. i predikcí vývoje výše uvedených oblastí, z nichž za klíčový problém považují především výrazný úbytek obyvatel v následujících desetiletích. Úbytek obyvatel by měl dle mého názoru být ve strategii rozvoje města řešen prioritně (jak už je poukázáno výše, s ním souvisí celá řada jiných oblastí, především rozvoj dopravy, resp. napojení na dopravní sítě neregionálního významu a podpora podnikání).

- **Vyřešení dopravní situace**

Základním nedostatkem města Zlína je jeho stále nevyřešená dopravní situace a absence napojení na síť nadregionálního významu. Současným velkým problémem jsou stavební práce na třídě 3. května v Malenovicích u obchodního domu Tesco. Ty velmi brání plynulosti provozu, ale po jejich skončení, kdy budou místo současných dvou pruhů vybudovány čtyři, dojde k výraznému zlepšení stávající situace a urychlení provozu mezi Otrokovicemi a Zlínem. S tím souvisí taktéž lepší dostupnost rychlostní komunikace R55, která v současné době končí mezi Zlínem a Otrokovicemi a silnice I/49, která Zlín s Otrokovicemi spojuje, na R55 navazuje.

V oblasti železniční dopravy je problematická železniční trať č. 331 Otrokovice – Vizovice. Přestože se v Otrokovicích napojuje na II. železniční koridor, končí ve Vizovicích, kde další železniční trať nenavazuje. Řešením této situace by mohlo být dovedení zbývajících cca 13 km úseku do Valašské Polanky, kterou prochází železniční trať č. 280 (mezi Hranicemi na Moravě a Horním Lidčem), čímž by se dosáhlo železničního spojení Zlína a Vsetínska, resp. západního Slovenska. Náklady na vybudování této železnice by se pohybovaly v řádech miliard Kč, přičemž Zlín samotný o realizaci nerozhoduje. Může se o ni pouze zasazovat.

Rozvoj cyklistické dopravy je dle mého názoru do budoucna nezbytný. S tím souvisí otázka zvyšování kvality života ve Zlíně. Ve městě Zlín se nachází poměrně málo cyklostezek a cyklotras. Možností, jak tuto situaci vylepšit je vybudování nové cyklostezky podél řeky Dřevnice mezi Zlínem a Otrokovicemi, resp. navázat na stávající cyklostezky a cyklotrasy a kromě toho se zaměřit na úsek mezi Zlínem a Vizovicemi. Kromě rozšíření nabídky volnočasových aktivit takto vybudovaná cyklostezka (nebo kombinace cyklostezky a cyklotrasy) nabízí možnost využít kolo jako dopravní prostředek do práce a to nejen v rámci Zlína, ale i mezi centrem Zlína, jeho místními částmi a Otrokovicemi či jinými obcemi v těsné blízkosti Zlína. V souvislosti s vybudováním cyklostezky by neměla být zanedbána související infrastruktura, tzn. zajistit možnost úschovy kol či stojanů na kola, aj. Tato situace by znamenala odlehčení dopravní situací a zvýšení kvality života, zejména z pohledu zdraví obyvatelstva.

- **Ostatní návrhy**

Podobně, jako předchozí návrhy, i následující se budou zaměřovat na zvýšení atraktivity města Zlín pro příliv nových obyvatel. Mezi ně doporučuji zařadit podporu podnikání, díky čemuž by došlo ke zvýšení pracovních míst a přilákání obyvatel, vyřešení majetkoprávních vztahů areálu Svit, aby se mohlo započít s jeho regenerací (budovy Svitů by mohly plnit kromě funkce výroby a skladů i funkci obytnou) a vyhledávání a použití dotačních titulů na realizaci aktivit (v současné době se nabízí celá řada prostředků z evropských i národních zdrojů). Úspory je možné hledat taktéž mezi městskými zaměstnanci provedením personálního auditu (na druhou stranu je nutno zmínit, že zeštíhlení počtu zaměstnanců města a městských organizací povede ke zvýšení nezaměstnanosti).

7.2 Město Bystřice pod Hostýnem

Město Bystřice pod Hostýnem si vedlo v porovnání s hospodařením města Zlína a obce Lukov v celé řadě ukazatelů finanční analýzy hůř, co se ale týče ukazatele dluhové služby, tam bylo druhé, tedy lepší, než Zlín.

- **Dodržování rozpočtového výhledu**

Rozpočtový výhled Bystřice pod Hostýnem na léta 2011 – 2015 je dle mého názoru sestaven velmi dobře, a přestože v rozpočtových obdobích 2011 a 2012 počítá se ztrátou, v letech 2013 – 2015 je sestaven jako přebytkový.

Ukazatelem, který se vyvine dle rozpočtového výhledu negativně, je ukazatel dluhové služby, který z necelých 4 % vzroste na 5 % v důsledku splátky jistiny dlouhodobého úvěru na realizaci centra pro seniory Zahrada (kde se počítá se splatností v roce 2024).

V oblasti příjmů se předpokládá každoročně mírný nárůst daňových příjmů, zatímco kapitálové příjmy (příjmy z prodeje investičního majetku) a přijaté transfery dle rozpočtového výhledu budou postupně do roku 2015 klesat.

Výdaje se v letech 2011 – 2015 budou dle rozpočtového výhledu snižovat, což považuji za pozitivní krok. Nejnáročnějším obdobím z hlediska kapitálových výdajů měl být rok 2011 a v letech 2012 – 2015 by se měly snižovat. Dle predikce bude

vývoj běžných výdajů konstantní, což je na jednu stranu dobrý záměr, protože se nepředpokládá s jejich navyšováním, na druhou stranu je nutno uvést, že se město mohlo již při sestavování rozpočtového výhledu zamyslet nad možnými úsporami do budoucna v této oblasti a predikci provozních výdajů dle toho upravit tak, aby měly klesající tendenci.

Dle mého názoru je rozpočtový výhled sestaven reálně, všechny příjmy, zejména přijaté transfery, jsou podrobně rozepsány a jejich odhadnutá výše je „střízlivá“.

- **Snížení provozních výdajů**

V oblasti výdajů je nezbytné poukázat na vysoké provozní náklady v porovnání s ostatními dvěma vybranými obcemi, tedy Zlínem a Lukovem. Celkové výdaje na obyvatele Bystřice pod Hostýnem v roce 2011 byly vyšší než 25 tis. Kč, zatímco u ostatních dvou (příčemž jedním z nich je co do počtu obyvatel několikanásobně větší Zlín) územně samosprávných celků pouhých 19 tis. Kč.

Největší nesrovnalosti byly ve výdajích na územní správu a samosprávu, které po přepočtení na obyvatele jsou v porovnání s ostatními dvěma obcemi více než dvojnásobné. Dle mého názoru je zcela na místě přehodnotit stávající situaci a najít efektivnější způsob hospodaření, úspory materiálu apod. Kromě toho by bylo vhodné zvážit variantu personálního auditu, který by mohl řadu úspor ve výdajích na územní správu a samosprávu přinést.

Dále je třeba prozkoumat výdaje v oblasti bydlení, komunálních služeb a sociálních věcí, které jsou opět ve srovnání se Zlínem a Lukovem o několik tisíc Kč na obyvatele vyšší. Nicméně to může být dáno vyššími investičními výdaji Bystřice pod Hostýnem do této oblasti v posledních letech, proto kontrolu této položky neprefereuji tak, jako předchozí výdaje na státní správu a samosprávu.

Na druhou stranu je nutno zmínit, že v této oblasti již město započalo s realizací projektu „Zvýšení kvality řízení Města Bystřice pod Hostýnem“, jehož cílem je právě zefektivnění a zvýšení kvality řízení města a jeho organizací za účelem úspor, přičemž má být zaveden systém řízení BSC. V rámci má taktéž dojít k aktualizaci strategie rozvoje, o čemž je pojednáno na jiném místě. (Macenauer, 2011)

- **Podpora malého a středního podnikání**

Podpora malých a středních podniků se může projevit pozitivně také na městském rozpočtu. Vyšším podílem podnikatelských subjektů vzrostou příjmy města (jak daňové, tak nedaňové). Navíc s přílivem nových investorů dojde k vytvoření nových pracovních míst, čemuž se zvýší šance místních obyvatel na nalezení zaměstnání.

Podpora malých a středních podniků by měla být zakotvena také ve strategii rozvoje města, aby se s touto politikou počítalo i výhledově a nedocházelo později ke střetu zájmů.

Možnými způsoby, jak podpořit rozvoj malého a středního podnikání jsou:

- Komunikace se stávajícími podnikatelskými subjekty ve městě, zjištění jejich požadavků a jejich naplnění (v rámci možností).
- Zpracování databáze průmyslových zón a objektů, které jsou vhodné k podnikání – město tak získá lepší přehled o těchto objektech a zónách. Při nevyhovujícím stavu některých z objektů usnadnit potenciálním investorům snahy o přestavbu či rekonstrukci daných objektů, nastavit přijatelné ceny objektů a pozemků určených pro investory (resp. přijatelné ceny a podmínky pronájmu).
- Propagace vhodných objektů a pozemků – snaha o přilákání nových (tuzemských i zahraničních) investorů. S propagací souvisí i spolupráce města s institucemi a orgány, které se rozvojem podnikání a investic zabývají – jde např. o agenturu pro podporu podnikání a investic CzechInvest, Ministerstvo Průmyslu a obchodu). V rámci propagace lokalit, vhodných pro investory, by bylo dále vhodné upravit webové stránky města a vytvořit na nich sekci, která by byla věnována právě pro potenciální investory ve městě, dále by jejím účelem byla snadnější komunikace pro malé a střední podnikatele stávající.

- **Maximální využití dotačních titulů na realizaci investičních akcí**

Přijaté transfery města Bystřice pod Hostýnem tvoří vyšší podíl v porovnání s obcí Lukov a statutárním městem Zlín, z čehož lze usoudit, že je poměrně úspěšné v získávání dotací. V současné době stále existuje celá řada dotačních titulů, vhodných pro jeho realizaci investičních akcí. Finanční prostředky tak poskytují evrop-

ské fondy a dotační tituly národních či regionálních (krajských) zdrojů. Bystřice pod Hostýnem je členem MAS Podhostýnska, díky čemuž má možnost získat dotace na projekty v oblasti trvale udržitelného rozvoje, rozvoje zemědělství, lesnictví a venkova, občanské vybavenosti, aj.

Na druhou stranu město již celou řadu projektů realizovalo (resp. realizuje) a proto na dofinancování zpravidla nepoužívá vlastní zdroje, ale spíše zdroje cizí, ve formě úvěrů. Proto doporučuji další projekty vybírat tak, aby jejich návratnost byla rychlá a do budoucna z nich mělo město co nejvyšší užitek. Vhodnými mohou být projekty, jejichž realizací dosáhne město úspor v určité oblasti (např. energie) nebo naopak, které povedou ke zvýšení příjmů města. Kromě toho je nutné zmínit, že účelem samosprávy dle zákona o obcích není maximalizace zisku, ale vykonávat činnost v zájmu občanů. V současné době realizuje město také nákladné projekty, z nichž nebude mít samospráva užitek, přesto jsou pro společnost důležité (např. středisko volného času Včelín či centrum pro seniory Zahrada).

- **Další návrhy pro zlepšení hospodaření města**

- Kromě výše uvedených návrhů na zlepšení současného stavu hospodaření města jsou zde uvedeny další, ne tak velmi významné návrhy.
- Úspory v oblasti veřejného osvětlení – ty mohou každoročně uspořit i desítky procent výdajů v této oblasti v závislosti na použití technologie. V současné době má Bystřice pod Hostýnem připraven projekt, v rámci něhož má dojít v několika lokalitách k výměně elektrických výbojek. To povede ke snížení nákladů na veřejné osvětlení a zároveň k emisní úspoře. Na tento projekt je přislíbena dotace ve výši 40 %. V dalších letech doporučuji podobné projekty realizovat i v dalších lokalitách. (Musichina, 2012)
- Tvorba strategického rozvojového dokumentu je další oblastí, kterou by se město mělo zabývat. Díky tomu by mělo dojít ke stanovení priorit města a zároveň koordinaci aktivit v oblasti rozvoje.
- Ekonomicky výhodný nákup zboží a služeb

7.3 Obec Lukov

Hospodaření obce Lukov je poměrně „zdravé“. Ve všech finančních ukazatelích (za rok 2010) vykazovala velmi dobré výsledky, zejména v porovnání s Bystřicí pod Hostýnem a Zlínem, které byly pro tento účel zvoleny. Níže jsou rámcově navržena opatření, kterými by obec mohla ještě více zefektivnit své výsledky.

- **Aktivní vyhledávání vhodných dotačních titulů**

Co se týče prostředků z evropských fondů, obec Lukov v programovém období 2007 – 2013 obdržela na dotacích celkem přibližně 20 mil. Kč (jmenovitě z ROP Střední Morava) a nepředpokládá se, že tyto zdroje bude moci do roku 2014 využít. Nabízí se možnost zařadit se do některé z Místních akčních skupin, které se v okolí nachází – v úvahu připadá MAS Vizovicka a Slušovicka nebo MAS Podhostýnska. Členství v těchto uskupeních by muselo být řádně zváženo a prodiskutováno, aby přínos byl vyšší, než náklady se členstvím spojené.

Co se týče členství v *MAS Podhostýnska*, dotační tituly vypisuje v různých oblastech, které jsou zaměřeny na podporu obcí i soukromých subjektů. Jedná se o tzv. Fiche, které jsou různě tematicky zaměřeny, přičemž některé z nich mohou být zajímavé i pro obec Lukov. Mezi ně patří obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby, ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova, úprava a rozvoj pěších tras, vinařských stezek a hippostezek.

MAS Podhostýnska každoročně vypisuje výzvy k podání projektů, jejichž celková alokace se pohybuje přibližně kolem 2 mil. Kč, ze kterých je realizována řada projektů. Např. v roce 2011 byla vyhlášena výzva č. 7, jejíž celková alokace činila 2 305 092 Kč, z níž mělo být realizováno 14 projektů. Ze čtrnácti žadatelů nakonec uspělo 10 a jejich projekty byly plně podpořeny (nedošlo ke snížení požadované dotace). Průměrný podíl dotace na jeden projekt činil 68 % a výše dotací se pohybovaly v závislosti na projektu v řádek desítek až sta tisíců Kč (nejnižší 62,5 tis. Kč, nejvyšší 449,5 tis. Kč). (Výroční zpráva MAS Podhostýnska na roky 2008 – 2010)

Mezi ostatní dotační tituly, na něž je možné se zaměřit, patří:

- Dotační tituly jednotlivých ministerstev (pro obec Lukov mohou být zajímavé dotační tituly Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního

prostředí, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva kultury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy).

- Nadace a nadační fondy (s celostátní i regionální působností)
- Dotační tituly Zlínského kraje
- Přeshraniční spolupráce

- **Omezit prodej pozemků**

Přestože prodejem pozemků významně narostly příjmy obecního rozpočtu, dochází k výraznému úbytku obecního majetku. Navíc v současné době, kdy jsou ceny nemovitostí v porovnání s jinými obdobími na nízké úrovni, není jejich prodej ekonomicky nikterak výhodná. Výhodou současného prodeje pozemků jsou získané finance na realizaci jiných nákladných projektů (realizace průmyslové zóny a multifunkčního sportovního zařízení), na které si obec nemusí brát úvěry. Její finanční zdraví je i přes výrazné finanční výdaje v pořádku. Tím, že se ale obec připraví o pozemky, sníží svůj majetkový a rozhodovací podíl na katastru. Vhodnějším řešením se jeví pronájem, nebo pokud je prodej nutný, volit výhodné formy prodeje (např. aukce, obálková metoda – Lukov je poměrně lukrativní lokalita, proto formou aukce by mohly být pozemky prodány za velmi příznivé ceny, přestože je nutno počítat s určitými náklady na dražbu). Pro prodej obecních pozemků se používá tzv. obálková metoda, kdy se stanoví minimální cena pozemku, a žadatelé jsou vyzváni, aby předložili svou cenovou nabídku. S žadatelem, jehož cenová nabídka je nejvyšší, se uzavře kupní smlouva.

- **Nalezení vhodných investorů**

Tento bod souvisí s výstavbou průmyslové zóny. Investoři v průmyslové zóně budou mít pro obec celou řadu pozitiv – zejména zvýšení příjmu obecního rozpočtu nákupem pozemku a dále obec získá na daňových příjmech.

Při výběru investorů by měl být brán ohled na to, aby poskytli dostatek pracovních míst pro místní obyvatele (doporučoval bych preferovat např. výrobní podniky, které zaměstnají větší množství obyvatel, než např. sklad, na jehož provoz postačí méně zaměstnanců). Zároveň by měli představit takový podnikatelský záměr, který nebude příliš narušovat životní prostředí (v tomto ohledu ale nemusí být kladeny přísné podmínky; průmyslová zóna se nachází na odlehlém jižním okraji obce

vedle sportovního areálu a rozsáhlého komplexu zemědělského a výrobního podniku). Z pohledu životního prostředí a krajinářství je tak problémem pouze narušení typického rázu obce z jižní, pohledové strany.

- **Snížení energetické náročnosti budov**

Do obecního vlastnictví spadá celá řada budov. Jedná se především o budovu obecního úřadu, kde sídlí Mateřská škola a školní jídelna Lukov a v podkroví se nachází obecní byty. Tímto krokem by se dosáhlo výrazného snížení nákladů na energie (zejména na vytápění v zimním období), ale doporučuji je realizovat pouze za předpokladu získání transferu. V minulosti byly vhodnými dotačními tituly program Zelená úsporám či výzva OP Životní prostředí. OP Životní prostředí umožňoval čerpat dotaci v rámci osy 3, zaměřené mj. na zateplení veřejných budov, jehož součástí je zateplení obvodových plášťů, střešních konstrukcí budov a výměny dveří a oken. Příjmy žádostí do této výzvy měly být odevzdány v termínu od 29. února do 30. dubna 2012, ale z důvodu velkého zájmu byla výše požadovaných dotací již na začátku března vyšší, než alokovaná částka, proto došlo k zastavení příjmu žádostí. (Výzva na zateplení veřejných budov byla uzavřena, 2012)

V současné době se nenabízí žádný vhodný dotační titul pro toto opatření, přesto navrhuji, aby byly případné výzvy sledovány a učiněno opatření ke zpracování projektu a celkové realizaci zateplení budovy. Kromě toho navrhuji do budoucna také zateplení budovy Základní školy Lukov. Pokud již nebude vypsán žádný dotační titul na zateplení veřejných budov, není dle mého názoru vhodné o realizaci zateplení školní budovy usilovat, protože návratnost investice, kterou by obec zaplatila v celé výši, by byla příliš dlouhá. Naopak u budovy obecního úřadu navrhuji, aby do budoucna její zateplení proběhlo i v případě, že dotační tituly na tuto akci vypsány nebudou vzhledem ke stavu oken a pláště budovy. Tento návrh by měl ale nejprve projít připomínkami odborníků ve stavebnictví, kteří by lépe zvážili klady a zápory jeho realizace.

- **Koncepční realizace aktivit**

Aktivity obce by měly být prováděny koncepčně a ne jen „ad hoc“, což zcela jistě povede ke snížení nákladů. Jako příklad mohu uvést opravy místní komunikace v ulici Slatiny, kdy byl povrch tvořený panely přebudován na asfaltový. Několik

měsíců po realizaci této investiční akce pak byla vybudována zcela nová místní komunikace, která se na ulici Slatiny napojovala. Tím pádem vznikly další náklady spojené s převozem stavební techniky aj. S tímto případem souvisí i následující bod.

- **Strategie rozvoje obce**

Domnívám se, že jedním ze základních problémů obce je absence strategického dokumentu v oblasti rozvoje obce. Ten by měl zejména stanovit, jaké (investiční) akce se budou ve střednědobém horizontu realizovat. Na jeho tvorbě by se mělo podílet co nejvíce místních aktérů a jeho konečné znění by mělo podléhat širšímu společenskému konsenzu, aby zájmy různých skupin obyvatel byly dostatečně uspokojeny. Obecní zastupitelstvo (v různých volebních obdobích) by strategii rozvoje mělo dodržovat. Tento dokument by měl dále sloužit ke zlepšení koncepčnosti a návaznosti jednotlivých, především investičních, akcí, aby nedocházelo k finančním ztrátám. Mezi oblasti, které budou v dokumentu zpracovány, by mělo patřit:

- Obyvatelstvo (především zaměřit se na problém stárnutí obyvatelstva)
- Životní prostředí
- Bydlení (mj. problematika výstavby nových domů a jejich obyvateli – ve značné části případů jde o starší obyvatele, nikoliv mladé rodiny s dětmi – to souvisí i s kategorií obyvatelstvo)
- Infrastruktura (technická, občanská, dopravní)
- Trh práce
- Zemědělství, průmysl a stavebnictví
- Cestovní ruch a rekreace
- Sociální sféra

- **Úspory ve veřejném osvětlení**

Výdaje na veřejné osvětlení úhrnem se pohybují v řádech statisíců (v r. 2010 celkem 653 tis. Kč), z toho výdaje na energii tvoří přibližně třetinu (240 tis. Kč). Zavedením vhodného systému osvětlení by bylo možné ušetřit ročně náklady v řádu desítek procent. Existuje několik možností:

1. V nočních hodinách, kdy provoz je minimální nebo nulový veřejné osvětlení vypínat (ve všedních dnech např. od 23:00 do 03:30, o víkendu na kratší dobu)
2. Instalace úspornějších výbojek
3. Zavedení vícestupňového řízení výkonu výbojek (toto opatření by bylo spojeno s instalací softwarového managementu veřejného osvětlení)
4. Kombinace výše uvedených způsobů

- **Ekonomicky výhodný nákup materiálu a služeb**

Na této položce obec může ušetřit finanční zdroje za předpokladu výběru cenově nejvýhodnějších nabídek a nákupu tzv. do zásoby, aby ušetřila i náklady spojené s dopravou. Nákup kancelářských potřeb probíhá mnohdy u místních subjektů, jejichž ceny jsou v porovnání s cenami obchodů v nedalekém Zlíně poměrně výrazně vyšší. Nákup tak není pro obec zcela ekonomicky výhodný. Na druhou stranu je nutné zmínit, že jsou tím podporovány místní podnikatelské subjekty.

- **Kvalitní stavební dozor**

Obec by měla provádět kvalitní stavební dozor. Toto opatření může ušetřit výdaje do budoucna. Jako příklad poslouží současná situace místní komunikace v ulici Hradská VII., která byla vybudována v roce 2008 a už v záruční době (ta je dle občanského zákoníku u zhotovení stavby tři roky) vykazovala zjevné nedostatky. Dalším příkladem podobného rázu jsou obrubníky v ulici Bedárna.

- **Další opatření**

Mezi další návrhy ke zlepšení hospodaření řadím změnu v organizaci komunálních služeb. Současná situace je taková, že údržbu provádí obecní zaměstnanci. Vhodnější by dle mého názoru bylo vytvořit technické služby (jako novou právnickou osobu) společně s okolními obcemi. Jejich posláním by byla především údržba obcí. Tímto by ušetřila nejen obec Lukov, ale i obce okolní. Zejména na mzdových prostředcích a nákupu strojů a příslušenství (pokud by technické služby např. vykonávaly údržbu pěti obcí, mohly by vlastnit 1 – 2 sekačky na trávu nebo křovinořezy, nikoliv pět). Další možností, jak řešit úspory v této oblasti je snížení počtu

zaměstnanců a v případě většího množství práce najmout pracovníky do mimopracovního poměru (formou dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, eventuálně ve spolupráci s úřady práce formou veřejně prospěšných prací, aj.).

Úspory by bylo možné realizovat také v oblasti komunálního odpadu, jehož odvoz vykonávají obecní zaměstnanci. Zde by bylo vhodné navázat spolupráci s Technickými službami Zlín; nebo za předpokladu, že budou vytvořeny technické služby pro obec Lukov a sousední obce, svěřit toto do jejich kompetence.

ZÁVĚR

Cílem práce, který jsem si vytyčil, bylo mj. poskytnout analýzu rozpočtů a finanční analýzu vybraných obcí a měst Zlínského kraje s návrhy a doporučeními pro zlepšení hospodaření a efektivnější využití zdrojů.

Jak ukázala analytická část, hospodaření každé z vybraných obcí má svá vlastní specifická úskalí. Z tohoto důvodu přistupuje návrhová část k formulaci problémových okruhů a zlepšení hospodaření jednotlivých obcí samostatně.

Velkým problémem statutárního města Zlína je počet obyvatel, který má klesající tendenci a predikce jeho vývoje není příznivá. To bude mít za následek pokles příjmů do rozpočtu města. Co se týče jiných stránek hospodaření statutárního města Zlína, je třeba konstatovat, že je relativně zdravé.

Bystřice pod Hostýnem mezi ostatními dvěma obcemi „vyniká“ vysokými výdaji na místní správu, přepočtených na obyvatele a schodkem hospodaření v letech 2011 a 2012. Díky tomu z pohledu finanční analýzy nevykazuje hospodaření Bystřice pod Hostýnem v ukazatelích zadluženosti a dluhové služby příznivé údaje v porovnání se Zlínem a Lukovem.

Hospodaření obce Lukov hodnotím jako nejzdravější v porovnání s hospodařením Zlína a Bystřice pod Hostýnem. Vývoj příjmů i výdajů rozpočtu je příznivý, stejně jako finanční analýza, ve které obec Lukov ve valné většině ukazatelů vykazovala lepší hodnoty, než ostatní obce. Nedostatkem je zvýšený podíl kapitálových příjmů, způsobený prodejem pozemků v době, kdy jejich tržní cena je poměrně nízká. Na druhou stranu pozitivní na této skutečnosti je fakt, že obec získá finanční zdroje na realizaci investičních aktivit bez zadlužení.

Nutno ale podotknout, že hospodaření žádné z vybraných obcí není rizikové. Přestože si daná obec vedla při finanční analýze (v této práci) v porovnání s ostatními hůř, neznamená to, že hospodaří zcela neefektivně a nehospodárně. Nicméně závěrečná část práce na nalezené problémy a nedostatky reaguje a snaží se najít způsoby, jak jim čelit a odstranit je tak, aby hospodaření s majetkem obce či města bylo efektivnější a hospodárnější.

Diplomová práce je podpořena projektem IGA/FaME/2012/028 „Využití efektů plynoucích z duality finančních vztahů ke zvýšení výkonnosti obce.“

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**Monografie**

- [1] *Dotační možnosti pro obce*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2009. 183 s. ISBN 978-80-7084-855-5.
- [2] GRŮŇ, Lubomír, 2009. *Finanční právo a jeho instituty*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde. 335 s. ISBN 978-80-7201-745-4.
- [3] HALÁSEK, Dušan, 2007. *Veřejná ekonomika*. Vyd. 2., přepracované. Opava: Optys. 207 s. ISBN 970-80-85819-60-1.
- [4] HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ, 2010. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- [5] JACKSON, P. a C. BROWN, 2003. *Ekonomie veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia. 733 s. ISBN 8086432092.
- [6] JÍLEK, Milan, 2008. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI. 426 s. ISBN 978-80-7357-355-3.
- [7] KLIMEŠ, Lubomír, 2005. *Slovník cizích slov*. 2. vyd. Praha: SPN. 829 s. ISBN 80-7235-272-5.
- [8] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek – po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [9] PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- [10] PEKOVÁ, Jitka, 2005. *Veřejné finance: Úvod do problematiky*. 3. přeprac. vyd. Praha: Aspi. 527 s. ISBN 8073570491.
- [11] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [12] PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

- [13] RADVAN, Michal, 2008. *Finanční právo a finanční správa – berní právo*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. 509 s. ISBN 978-80-210-4732-7.
- [14] *Rozpočet a financování, majetek státu*. Ostrava: Sagit, 2011. ISBN 978-80-7208-845-4.
- [15] STIGLITZ, Joseph E, 1997. *Ekonomie veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: Grada. 661 s. ISBN 8071694541.
- [16] *Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod*. Ostrava: Sagit, 2009. ISBN 978-80-7208-738-9.
- [17] WOKOUN, René, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Elektronické dokumenty

- [18] HÁJEK, O., et al. *Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2020 – Zlín 2020: Analytická část (pracovní verze 0.2)* [online]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2012 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/95486.dokumenty-ke-stazeni/>
- [19] KEE, James Edwin. *Fiscal Decentralization: Theory as reform*. [online]. 2003. [2012-03-05]. Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=james+kee+fiscal+decentralisation&source=web&cd=1&ved=0CCwQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.gwu.edu%2F~clai%2Fworking_papers%2FJames%2520Kee%2520Fiscal%2520Decentralization%2520paper%25202003.pdf&ei=mUI5T7uUCpGxhAea_Yi6DQ&usg=AFQjCNHfS_DxD1nPc3pHUzVGjCWReqb_TA
- [20] TANZI, Vito. *Fiscal Federalism and Decentralization: A Review of some Efficiency and Macroeconomic Aspects*. [online]. The international Bank for Reconstruction and Development. 1995. [2012-03-05]. Dostupné z: http://scholar.google.cz/scholar_url?hl=cs&q=http://200.4.212.44/contenidos/pol_econ/documentos/Fiscal_Federalism_Decentralization.pdf&sa=X&scisig=AAGBfm0zbVJvbiokJFF2lgEG9ZLw1-pRcQ&oi=scholar&ei=V015T_P9N82FhQeNrfCHBQ&ved=0CCMQgAMoADA

- [21] *Výroční zpráva MAS Podhostýnska za roky 2008 – 2010* [online]. Bystřice pod Hostýnem: Místní akční skupina Podhostýnska, o. s. [2012-03-20]. Dostupné z: <http://www.mas-podhostynska.cz/files/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD%20zpr%C3%A1va%20ok.pdf>

Elektronické články a ostatní internetové zdroje

- [22] MACENAUER, M. Odbor finanční. In: *Portál městského úřadu Bystřice pod Hostýnem* [online]. 28.12.2009, [2012-03-20]. Dostupné z: <http://mubph.cz/clanek.php?id=71>
- [23] MACENAUER, M. Organizace zřízené městem. In: *Portál městského úřadu Bystřice pod Hostýnem* [online]. 21.12.2009, [2012-03-20]. Dostupné z: <http://mubph.cz/clanek.php?id=32>
- [24] MACENAUER, M. Zvýšení kvality řízení města Bystřice p.H. In: *Portál městského úřadu Bystřice pod Hostýnem* [online]. 25.5.2011, [2012-03-20]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=962>
- [25] Meziroční srovnání celostátních daňových příjmů. *Ministerstvo financí ČR* [online]. [cit. 2012-03-20]. Tabulka. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ctvrt_poklpln_65972.html?year=PRESENT#T6
- [26] Ministerstvo financí. Regulační zadluženosti obcí a krajů – ukazatel dluhové služby. *Mfcr.cz* [online]. 2005. [2012-03-10]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zpravy_mf_12197.html?year=2008
- [27] MUSICHINA, I. Výměna světelných bodů z rozvaděče RVO v ulici Dvořákova, Bystřice pod Hostýnem. In: *Portál městského úřadu Bystřice pod Hostýnem* [online]. 28.2.2012, [2012-03-20]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=1388>
- [28] Návrh novely zákona o rozpočtovém určení daní. In: *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 1.10.2011, [2012-03-10]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_model_sdil_dani_obci_65629.html
- [29] Oficiální stránky města Zlín. Městská policie Zlín. *Zlin.eu* [online]. 2008. [2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/81175.mestska-police-zlin/>

- [30] Oficiální stránky města Zlín. Odbor ekonomiky a majetku. Zlin.eu [online]. 2008. [2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/410.odbor-ekonomiky-a-majetku/>
- [31] Oficiální stránky města Zlín. Organizace a instituce. Zlin.eu [online]. 2008. [2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/62.organizace-a-instituce/>
- [32] *Počty obyvatel v obcích Zlínského kraje v letech 1995 až 2010 – stav k 31.12 – celkem.* [online]. Zlín: Krajská správa ČSÚ. [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://czso.cz/csu/katalog.nsf/krajehledat?SearchView&count=20&searchorder=1&searchfuzzy=1&query=%28%28po%u010Det%20obyvatel%29%29%20and%20%28FIELD%20DatabaseName%20CONTAINS%20xz%29&sr=kraj&sa=xz&database=all&kraje=all&skupiny=all&start=1>
- [33] *Regionální informační servis (RIS)* [online databáze]. Praha: Centrum pro regionální rozvoj ČR, 1997 [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/kontakt>
- [34] Výzva na zateplení veřejných budov byla uzavřena. In: *Operační program Životní prostředí* [online]. 1.3.2012, [2012-03-20]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/clanek/254/1828/vyzva-na-zatepleni-verejnych-budov-byla-uzavrena/>

Legislativna

- [35] ČESKO. Vyhláška č. 323/2002, kterou se stanoví rozpočtová skladba jakožto jednotné třídění příjmů a výdajů. Dostupný z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasky_1375.html?year=2002
- [36] ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). Dostupný z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/128-2000-sb-o-obcich-obecni-zrizeni/>
- [37] ČESKO. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Dostupný z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/243-2000-sb-o-rozpocetovem-urceni-vynosu-nekterych-dani-uzemnim-samospravnym-celkum-a-nekterym-statnim-fondum-zakon-o-rozpocetovem-urceni-dani/>

- [38] ČESKO. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Dostupný z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/250-2000-sb-o-rozpocetovych-pravidlech-uzemnich-rozpocetu/>
- [39] ČESKO. Vyhláška č. 316/2008 ze dne 19. srpna 2008, o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Dostupný z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasiky_41706.html?year=2008
- [40] EVROPSKÁ UNIE. Evropská charta místní samosprávy ze dne 15. října 1985. Dostupný z: <http://www.spov.org/aktuality/evropska-charta-mistni-samospravy.aspx>

Ostatní zdroje

- [41] MĚSTO BYSTRICE POD HOSTÝNEM. Rozpočet na rok 2008. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=96>
- [42] MĚSTO BYSTRICE POD HOSTÝNEM. Rozpočet na rok 2009. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=95>
- [43] MĚSTO BYSTRICE POD HOSTÝNEM. Rozpočet na rok 2010. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=97>
- [44] MĚSTO BYSTRICE POD HOSTÝNEM. Rozpočet na rok 2011. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=780>
- [45] MĚSTO BYSTRICE POD HOSTÝNEM. Rozpočet na rok 2012. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupný z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=1306>
- [46] MĚSTO BYSTRICE POD HOSTÝNEM. Rozpočtový výhled 2011 – 2015. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=716>
- [47] MĚSTO BYSTRICE POD HOSTÝNEM. Závěrečné účty. [online]. 2009. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=1372&menu=1&web=1&pageID=2c36955c56f3ac6b58886bc617aeeca6>
- [48] MĚSTO BYSTRICE POD HOSTÝNEM. Závěrečné účty. [online]. 2010. [2012-03-15]. Dostupné z:

<http://www.mubph.cz/clanek.php?id=1372&menu=1&web=1&pageID=2c36955c56f3ac6b58886bc617aeeca6>

- [49] MĚSTO ZLÍN. Rozpočet na rok 2008. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/38881.rozpocet-a-zaverecny-ucet-na-rok-2008/>
- [50] MĚSTO ZLÍN. Rozpočet na rok 2009. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/72373.rozpocet-na-rok-2009/>
- [51] MĚSTO ZLÍN. Rozpočet na rok 2010. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/78508.rozpocet-na-rok-2010/>
- [52] MĚSTO ZLÍN. Rozpočet na rok 2011. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/86197.rozpocet-na-rok-2011/>
- [53] MĚSTO ZLÍN. Rozpočet na rok 2012. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/93132.rozpocet-ana-rok-2012/>
- [54] MĚSTO ZLÍN. Závěrečný účet za rok 2008. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/38881.rozpocet-a-zaverecny-ucet-na-rok-2008/>
- [55] MĚSTO ZLÍN. Závěrečný účet za rok 2009. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/72373.rozpocet-na-rok-2009/>
- [56] MĚSTO ZLÍN. Závěrečný účet za rok 2010. [online]. 2011. [2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/78508.rozpocet-na-rok-2010/>
- [57] OBEC LUKOV. Rozpočet na rok 2008. 2008.
- [58] OBEC LUKOV. Rozpočet na rok 2009. 2009.
- [59] OBEC LUKOV. Rozpočet na rok 2010. 2009.
- [60] OBEC LUKOV. Rozpočet na rok 2011. 2011.
- [61] OBEC LUKOV. Rozpočet na rok 2012. 2012.
- [62] OBEC LUKOV. Závěrečný účet za rok 2008. 2008.
- [63] OBEC LUKOV. Závěrečný účet za rok 2009. 2009.
- [64] OBEC LUKOV. Závěrečný účet za rok 2010. 2010.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AVČR	Akademie věd České republiky.
CZ	Cizí zdroje.
ČR	Česká republika.
DPH	Daň z přidané hodnoty.
DSO	Dobrovolný svazek obcí.
EAT	Zisk po zdanění (Earnings after Taxes).
EBT	Zisk před zdaněním (Earnings before Taxes).
EU	Evropská Unie
HV	Hospodářský výsledek.
KFM	Krátkodobý finanční majetek.
MF	Ministerstvo financí.
MŠ	Mateřská škola.
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad.
OA	Oběžná aktiva.
P	Pasiva.
ROP	Regionální operační program.
RR	Regionální rada.
RUD	Rozpočtové určení daní.
SDH	Sbor dobrovolných hasičů.
VK	Vlastní kapitál.
ZŠ	Základní škola.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Rozpočtová soustava. (Peková, 2011, s. 403).....</i>	<i>20</i>
<i>Obr. 2. Struktura příjmů. (vyhláška č. 323/2002 Sb., příloha; vlastní zpracování) .....</i>	<i>27</i>
<i>Obr. 3. Třídění výdajů. (vyhláška č. 323/2002 Sb., příloha; vlastní zpracování).....</i>	<i>28</i>
<i>Obr. 4. Rozpočtový proces. (Peková, 2011, s. 408) .....</i>	<i>29</i>
<i>Obr. 5. Vývoj příjmů v letech 2008 – 2012. (Město Zlín, 2008-2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>36</i>
<i>Obr. 6. Změna příjmů během rozpočtového období. (Město Zlín, 2008 – 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>37</i>
<i>Obr. 7. Příjmy v roce 2012 (Město Zlín, 2012; vlastní zpracování).....</i>	<i>38</i>
<i>Obr. 8. Struktura výdajů v roce 2012 podle odvětví. (Město Zlín, 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>40</i>
<i>Obr. 9. Struktura výdajů v letech 2008 – 2012. (Město Zlín, 2008 – 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>41</i>
<i>Obr. 10. Struktura výdajů v letech 2008 – 2012. (Město Zlín, 2008 – 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>42</i>
<i>Obr. 11. Příjmy a výdaje rozpočtů schválených rozpočtů v letech 2008 – 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>43</i>
<i>Obr. 12. Struktura příjmů v letech 2008 – 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>45</i>
<i>Obr. 13. Struktura příjmů v roce 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>46</i>
<i>Obr. 14. Výdaje podle odvětví v roce 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2012; vlastní zpracování).....</i>	<i>47</i>
<i>Obr. 15. Struktura výdajů v letech 2008 – 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>49</i>
<i>Obr. 16. Příjmy a výdaje v letech 2008 – 2012. (Obec Lukov, 2008 – 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>51</i>
<i>Obr. 17. Příjmy v roce 2012 v tis. Kč. (Obec Lukov, 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>51</i>
<i>Obr. 18. Struktura příjmů v letech 2008 – 2012. (Obec Lukov, 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>52</i>
<i>Obr. 19. Výdaje v roce 2012 v tis. Kč. (Obec Lukov, 2012; vlastní zpracování).....</i>	<i>53</i>

<i>Obr. 20. Struktura výdajů v letech 2008 – 2012. (Obec Lukov, 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>54</i>
<i>Obr. 21. Vývoj celkových příjmů vybraných obcí, přepočtených na obyvatele. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>56</i>
<i>Obr. 22. Struktura příjmů vybraných obcí v roce 2012. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>57</i>
<i>Obr. 23. Vývoj výdajů vybraných obcí, přepočtených na obyvatele. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>58</i>
<i>Obr. 24. Struktura výdajů vybraných obcí. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>60</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Příjmy rozpočtů 2008 – 2012 v tis. Kč (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>44</i>
<i>Tab. 2. Výdaje v letech 2008 – 2012. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2008 – 2012; vlastní zpracování).....</i>	<i>49</i>
<i>Tabulka 3. Výdaje rozpočtu v letech 2008 – 2012 v tis. Kč. (Obec Lukov, 2008 – 2012; vlastní zpracování) .....</i>	<i>55</i>
<i>Tabulka 4. Tempo růstu příjmů vybraných obcí v letech 2010 a 2011. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>57</i>
<i>Tab. 5. Výdaje vybraných obcí přepočtené na jednoho obyvatele. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 6. Tempo růstu výdajů mezi lety 2009 a 2010 vybraných obcí. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 7. Ukazatel dluhové služby. (Ministerstvo financí, 2005).....</i>	<i>63</i>
<i>Tab. 8. Rozvaha města Zlín. (město Zlín, 2010; vlastní zpracování).....</i>	<i>63</i>
<i>Tab. 9. Výkaz zisku a ztráty města Zlín. (město Zlín, 2010; vlastní zpracování) .....</i>	<i>64</i>
<i>Tab. 10. Ukazatele finanční analýzy města Zlín. (Město Zlín, 2010; vlastní zpracování) .....</i>	<i>65</i>
<i>Tab. 11. Rozvaha Bystřice pod Hostýnem. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2010; vlastní zpracování).....</i>	<i>66</i>
<i>Tab. 12. Výkaz zisku a ztrát města Bystřice pod Hostýnem. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2010; vlastní zpracování) .....</i>	<i>67</i>
<i>Tab. 13. Ukazatele finanční analýzy města Bystřice pod Hostýnem. (Město Bystřice pod Hostýnem, 2010; vlastní zpracování) .....</i>	<i>68</i>
<i>Tab. 14. Rozvaha, obec Lukov. (Obec Lukov, 2010; vlastní zpracování).....</i>	<i>69</i>
<i>Tab. 15. Výkaz zisku a ztrát obce Lukov. (obec Lukov, 2010; vlastní zpracování).....</i>	<i>70</i>
<i>Tab. 16. Ukazatele finanční analýzy obce Lukov. (obec Lukov, 2009; 2010; vlastní zpracování) .....</i>	<i>71</i>
<i>Tab. 17. Struktura aktiv vybraných obcí. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>72</i>
<i>Tab. 18. Struktura pasiv vybraných obcí. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>73</i>
<i>Tab. 19. Analýza nákladů a výnosů. (vlastní zpracování).....</i>	<i>73</i>
<i>Tab. 20. Ukazatele finanční analýzy pro obce. (vlastní zpracování) .....</i>	<i>75</i>
<i>Tab. 21. Ukazatel dluhové služby. (vlastní zpracování).....</i>	<i>77</i>

Tabulka 22. Daňové příjmy města Zlín. (Ministerstvo financí, Meziroční srovnání celostátních daňových příjmů; vlastní zpracování) 79